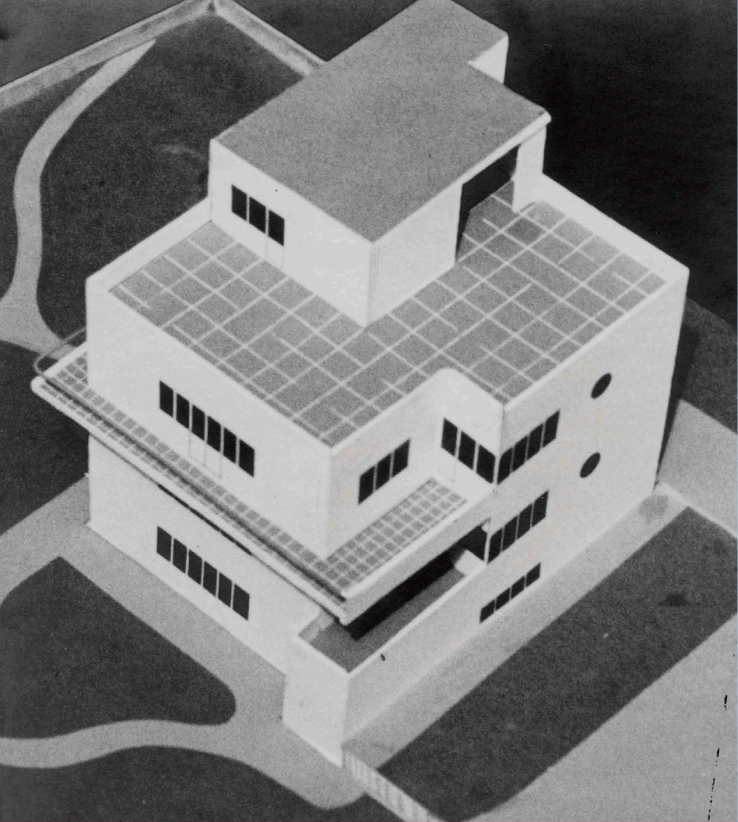

at biografiji J. gođda. Jiste jste
studia u neč učasten, uči aspru
u ne učetrdm j projektir v knize
. Smei Vaš kniha nteši a nčim neni

Budimir Pervan

IZ ARHIVA ARHITEKTA

Budimir
Pervan
IZ ARHIVA ARHITEKTA

EDICIJA

Studije 1

ZAHVALJUJEMO NA FINANCIJSKOJ POTPORI
Ministarstvo kulture Republike Hrvatske

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Hrvatski muzej arhitekture

Budimir
Pervan
IZ ARHIVA ARHITEKTA

Zagreb, 2019.

Izložba iz fundusa muzeja „Budimir Pervan – iz arhiva arhitekta”
održana je u Hrvatskom muzeju arhitekture
od 19. prosinca 2018. do 28. veljače 2019.

AUTORSKA GRUPA:

Borka Bobovec
Iva Ceraj
Mateja Moser
Laura Naranda

LIKOVNI POSTAV IZLOŽBE:

Iva Ceraj

SURADNICE NA POSTAVU IZLOŽBE:

Mateja Moser
Laura Naranda

SURADNICE NA REALIZACIJI PROGRAMA:

Maja Kućan
Ana-Marija Zubović

PRIJATELJ IZLOŽBE:

Hrvatsko-češko društvo

HRVATSKI MUZEJ ARHITEKTURE HAZU ZAHVALJUJE SE OBITELJI PERVAN NA DONACIJI,
TE GOSPOĐI MII PERVAN NA SURADNJI I PRUŽENIM KONZULTACIJAMA.

SADRŽAJ

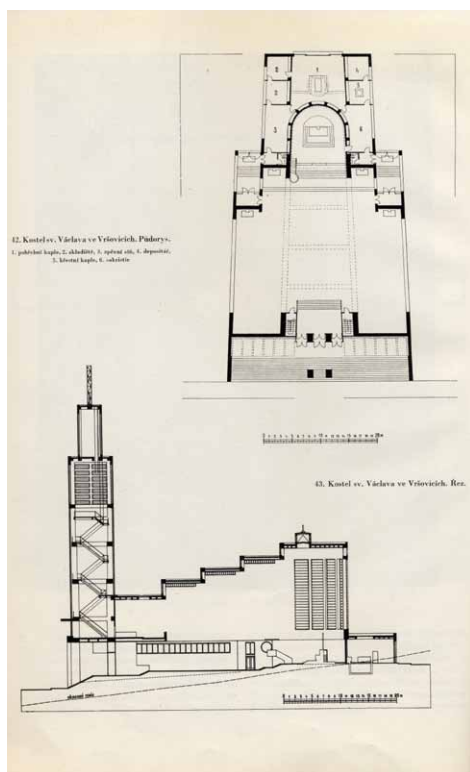
7	ANDRIJA MUTNJAKOVIĆ Carski arhitekt
11	BORKA BOBOVEC Budimir Pervan - iz arhiva arhitekta
15	TONKO MAROEVIĆ Graditelj novoga u starom - kratak zapis za Budimira Pervana
19	ROBERT PLEJIĆ Splitski arhitekt, urbanist i prostorni planer Budimir Pervan
31	IVAN ŠIMUNOVIĆ Budimir Pervan: tvorac suvremenog urbanizma Splita
37	ANTUN ŠATARA Moja sjećanja i zapažanja o arhitektu Budimiru Pervanu
39	DINKO KOVAČIĆ Mala priča o strahu, poštovanju i prijateljstvu
41	BORKA BOBOVEC, IVA CERAJ, MAJA KUĆAN, MATEJA MOSER, LAURA NARANĐA Katalog zbirke arhitekta Budimira Pervana
43	Split 1920-ih: susret s Josipom Kodlom i češkim kubizmom
45	Praški dani
55	Od Splita prema Dubrovniku
65	Urbanistički zavod Dalmacije: dva desetljeća vodstva
85	Kuće pune sunca
98	Kataloški popis
111	Bibliografija
111	Literatura
112	Izvori ilustracija
114	Summary

Carski arhitekt

ANDRIJA MUTNJAKOVIĆ

Izuzetna je čast arhitekta da svoje radne prostorije ima u odajama carske palače. I to najsačuvanije antičke palače izgrađene od domorodca imperatora Diocletianus Dalmata – kako su cara onovremeno nazivali povjesničari. Tu čast imao je arhitekt Budimir Pervan kao dugogodišnji (1949.-1970.) upravitelj Urbanističkog zavoda Dalmacije u Splitu. No, nije se tu smjestio kao gotovan: u zajednici s požrtvovnim istraživačima palače Tomislavom i Jerkom Marasovićem i u suradnji s cijenjenom arheologinjom Sheilom McNally (University of Minnesota, Minneapolis), pod pokroviteljstvom Smithsonian instituta iz Washingtona, otkrivane su zakopane tajne palače, znalački obnovljene prostorije palače i znanstvenim knjigama dokumentirane dodatne spoznaje strukture veličanstvene Dioklecijanove palače.

Ovo povijesno zalaganje za otkrivanje naše antičke graditeljske baštine bilo bi dovoljno za cijenjenje arhitektonske profesionalne biografije. U slučaju arhitekta Pervana arheologija je samo epizoda (dragocjena epizoda) njegova dirigiranja Zavodom sa preko stotinu zaposlenih arhitekata i srodnih strukovnjaka: nije samo obnavljao carsku dalmatinsku palaču, već je gradio cijelu Dalmaciju. Urbanistički zavod Dalmacije kao urbanističko-plannerska i znanstveno-istraživačka institucija, imao je mnogobrojni multidisciplinarni tim vrhunskih arhitekata, povjesničara, planera, inženjera, ekonomista, te je bio kompetentan i sposoban istraživati, projektirati i planirati regulacije i gradnju otoka, obale, gradova, općina, regionalne infrastrukture i urbanih detalja duž cijele Dalmacije: Split, Omiš, Hvar, Vis, Korčula, Knin, Benkovac, Biograd, Trogir, Sinj, Skradin, Drniš, Ploče, Imotski, studije kompleksa Južnog i Gornjeg Jadrana, i tako dalje od Istre do Ulcinja. Nastajale su tako skladne urbane strukture, dojmpljivi hoteli, reprezentativne zgrade, ugodni ambijenti i rekreirani

pejzaži. Pervan nije samo obnavljao već je i gradio baštinu.

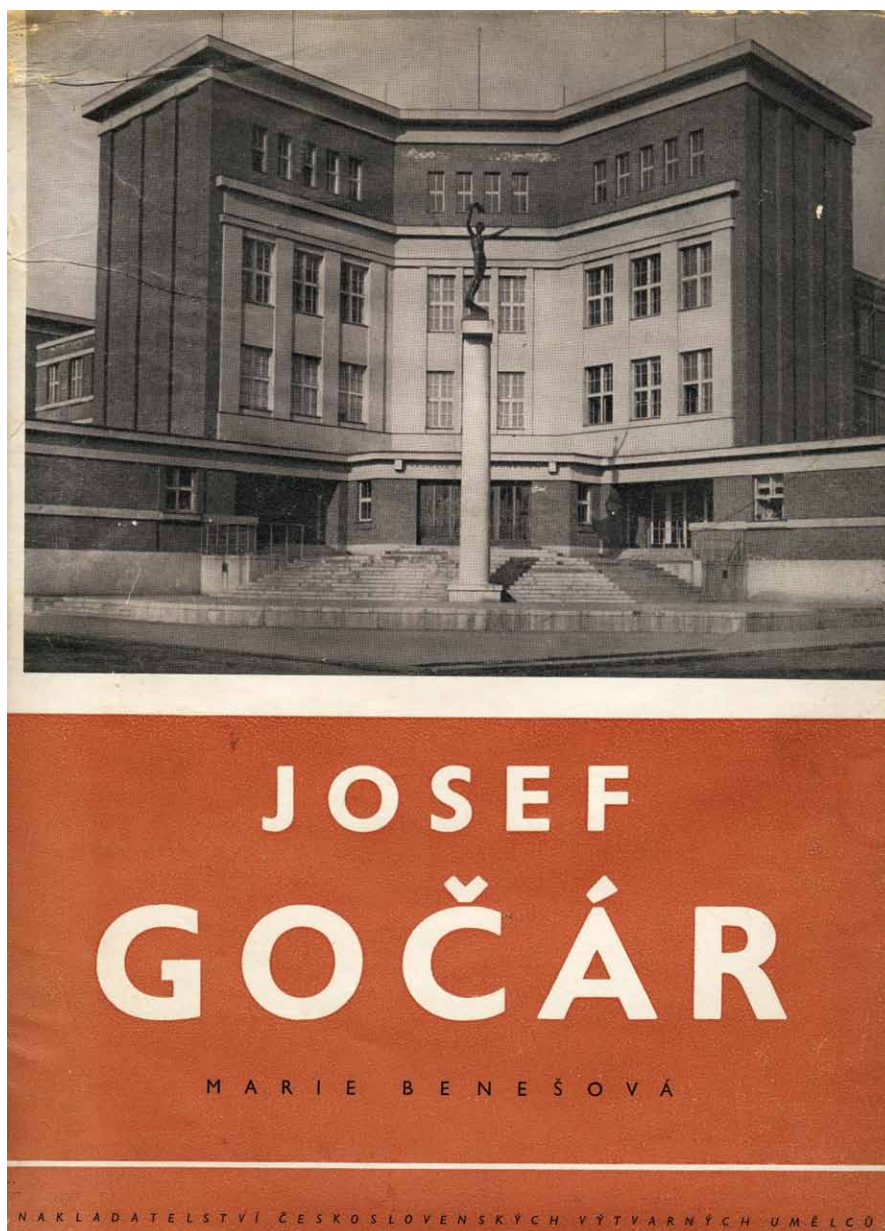
Izložba arhitekta Pervana u Hrvatskom muzeju arhitekture nije mogla obuhvatiti ovaj ogromni organizacioni i realizirani opus zbrinut u Arhivu Urbanističkog zavoda u Splitu. Izložba je zapravo prikaz osobnog arhiva Budimira Pervana sačuvanog u obitelji i pohranjenog u Hrvatskom muzeju arhitekture. Upravo zato je ovaj dio opusa vrlo znakovit: on obilježava čovječnost: njegovu intimu, njegove ideje, sklonosti, imaginacije i kreacije. Pervanovi studentski projekti rađeni su u Pragu (1932.) pod patronatom istaknutog češkog arhitekta Josefa Gočára, koji je upravo tada dovršio svoje vrhunsko

1, 2.
Crkva sv. Václava u
Pragu, 1928.-1930.

konstruktivističko djelo: crkvu Svetog Vavrlava u Pragu. Ovako usađeni tektonski gen ostat će trajni znak Pervanove arhitektonike, premda često upotpunjen kubizmom uvažene češke arhitektonske škole. Taj utkani kubizam doživio je neobičnu, ali logičnu simbiozu s autohtonom mediteranskom kubističkom arhitekturom: nekoliko prvih Pervanovh projekata obiteljskih kuća u dubrovačkom okolišu na tragu je novog regionalizma. Građene su te kuće u vremenu impresivnog dubrovačkog kubističkog opusa Nikole Dobrovića, te bi njihova komparacija bila vrlo dragocjena za sagledavanje začetaka naše moderne arhitekture. Zapravo uz dvije povećane administrativne zgrade (Direkcija brodogradilišta i Oblasnog odbora), projektirane prije Pervanovog dolaska u Zavod u maniri racionalnog funkcionalizma, nastavak Pervanovog opusa obuhvaća niz profinjenih obiteljskih kuća u stilu pomalo prezrenih, ali perspektivnih ideja vernakularne arhitektonike.

Splitski (ili spalatski) car Dioklecijan pasionirano je inicirao i gradio palače i gradove duž Rimskog carstva. Splitski arhitekt Budimir Pervan u carevoj palači savjesno je inicirao i organizirao građenje zgrada i gradova duž Dioklecijanove provincije na sjevernoj obali Jadrana. Ima uvijek u životu nekih tajnih veza – zapisao je Dobriša Cesarić.

3- Marie Benešová, *Josef Gočár*, Nové prameny, Prag, 1958. (ovitak knjige)

Milý pane kolego,

děkuji za listek, který jsem díky spolehlivě
předí ušlechtil post obdržel. Vyjádřte prosím lástve
také mé vřelosti díky za práci od kolegů z
Vašeho urbanistického atelieru. Dnes uvečer
jsem Vám poslal biografii J. Gočára. Jistě jste
byl za svého studia u něj účasten, nebo aspoň
svědkem práce na některém z projektů v knize
publikovaném. Směl Vás lástve přivítat a přivítat
Vám lástve přivítat u nás v Československu, uvečer
jste rád vypravujete. - Škoda, přišlo, že jsem
neměl možnost pobýt u Vás jen tak velmi krátce
- jistě bychom si měli co povídat ještě dlouho -
a mohli si i s Vašimi spolupracovníky pobesedovat
a jistě si často vypravujeme u ten krásný den u Vás
ve Splitu - stejně jako mi přišlo.

Ději Vám ještě jednou v tomto roce lástve
úspěchu, zdraví a šťastné potudy a zůstane
co nejvíce Vám i všechny spolupracovníky

Vás

B. Adamík

B. ADAMÍK
KRAPOVA 16
PROSTĚJOV

4.
Iz korespondencije: pismo
B. Adamika Budimiru
Pervanu, Prag, 1959

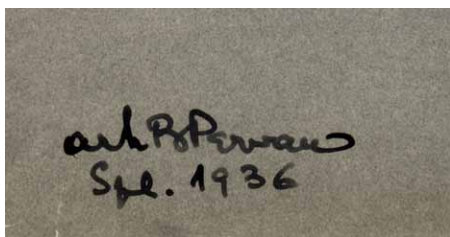

5.
Josef Gočár,
administrativna zgrada
u Hradec Králové,
1931.-1936.

Budimir Pervan – iz arhiva arhitekta

BORKA BOBOVEC

↑
7.
Autorski potpis
Budimira Pervana,
1936.

Za razumijevanje odnosa unutar grada koji su iscrtani ulicama i zgradama potrebno je stalno se osvrnuti na značaj i ishodišta gradogradnje. Ako pogledamo unatrag, u vrijeme sredine prošlog stoljeća, vrijeme u kojem su se naši gradovi ubrzano počeli mijenjati, prvo što je vidljivo, aktiviranje je urbanističkih projekata i nova arhitektura. Polagano i sustavno mijenjao se odnos prema prostoru.

U Hrvatskom muzeju arhitekture HAZU čuva se ukupno 26 projekata arhitekta Budimira Pervana. Nastavno na izložbu *Budimir Pervan – iz arhiva arhitekta*, održanu u Muzeju na prijelazu iz 2018. u 2019. godinu pripremljena je knjiga i katalog istog naziva. Knjiga počinje nizom tekstova različitih autora kojima je približeno vrijeme i odnosi u kojem je stvarao. Tonko Maroević piše o Pervanu kao graditelju novog u starom, na što se nadovezuje Robert Plejić, tekstom o splitskom arhitektu, urbanistu i prostornom planeru. Tu su i Ivan Šimunović, te Antun Šatara sa svojim sjećanjima na tvorca suvremenog urbanizma Splita i na kraju, nježna, gotovo intimna crtica - mala priča o strahu, poštovanju i prijateljstvu Dinka Kovačića. Knjiga se nastavlja kroz pet cjelina koje slijede životni put i djelovanje arhitekta Pervana, od *Splita 1920-ih: susret s Josipom Kodlom* i češkim kubizmom, preko *Praških dana*, i povratka u Hrvatsku kroz dionicu *Od Splita prema Dubrovniku*, do *Urbanističkog zavoda Dalmacije: dva desetljeća vodstva* da bi prvi dio knjige bio zaključen *Kućama punim sunca*.

Pervan, rođen u Splitu 1910. godine, nakon mature na Tehničkoj srednjoj školi u Splitu, a koju Neven Šegvić opisuje kao centar splitske graditeljske struke, odlazi 1930. u Prag na studij arhitekture. U to vrijeme u Splitu djeluje prva generacije praških studenata, i susret s radovima Josipa Kodla, koji unosi modernu arhitekturu u Split s početka dvadesetog stoljeća, određuje Pervanov put. A Prag, okruženje koje cijeni i potiče intelektualni rad, oblikovat će Pervana i usmjeriti ga u stvaranje arhitekture koja je jasna, funkcionalna i modernistička.

Prve tri cjeline prate Pervana do početka četrdesetih godina 20. stoljeća, i donose nam svojevrsnu vremensku kapsulu i ugođaj Splita ranih tridesetih godina prošlog stoljeća kroz odnose i utjecaj koji je Kodl imao na mladog Pervana koji već 1929. godine projektira vlastitu obiteljsku kuću u Splitu. Slijed se nastavlja vremenom provedenim u Pragu na Češkoj visokoj tehničkoj školi koja je buduće arhitekthe obrazovala na tradicionalni način i kasnijem studiju na *Akademiji likovnih umjetnosti* s nešto drugačijim pristupom, gdje su studenti bili aktivno uključeni u suvremena arhitektonska događanja. Studij je promovirao modernu arhitekturu, a njegov mentor, prof. Josef Gočár, ostaje mu do kraja života profesionalni uzor. Nakon povratka iz Praga 1936. godine kratko se zadržava u Splitu i već 1937. odlazi u Dubrovnik. U međuratnom razdoblju Dubrovnik nema značajnu graditeljsku scenu, što postaje izazov za mladog, tek diplomiranog arhitekta s praškog studija, koji otvara građevinsko poduzeće s Tomislavom Andrijom Žuanićem, prijateljem iz srednje škole. Izgradili su devet novogradnji koje se odlikuju modernističkim duhom u neposrednom dijalogu s primjenom tradicionalnih elemenata gradnje.

←
6.
Budimir Pervan s
kolegama u Zagrebu,
1920-ih

Četvrta cjelina vezana je uz najznačajniju dionicu u njegovom profesionalnom djelovanju, osnivanje i rad Urbanističkog zavoda Dalmacije. Poslijeratna obnova porušenih naselja u Dalmaciji postala je projekt i mogućnost implementacije znanja sakupljenih dugi niz godina kroz rad na urbanističkim projektima. Pervan je njegov upravnik od osnivanja pa sve do umirovljenja 1970. godine. U tome razdoblju napravio je bitne pomake u području urbanizma, graditeljstva i arhitektonskog naslijeđa, za što mu je 1970. godine dodijeljena nagrada *Viktor Kovačić* za životno djelo.

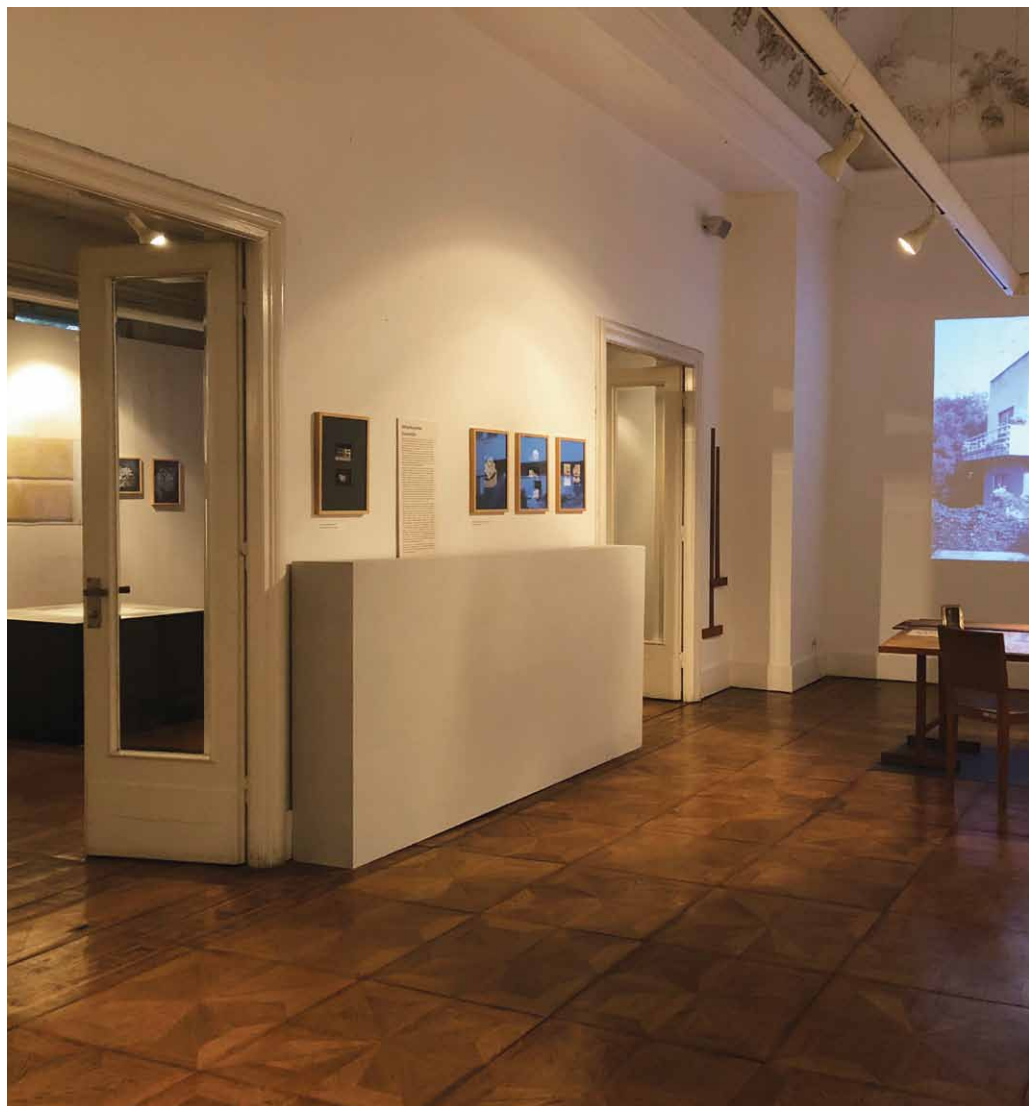
Ono što je važno, bila je činjenica da je nakon osnivanja Urbanističkog zavoda Dalmacije, broj stručnjaka sve više rastao pa se moglo pristupiti sistematiziranom istraživanju i osmišljavanju *Direktivne regulacione osnove Grada Splita*. Bilo je moguće stvarati Grad. Glavna je karakteristika ovog rješenja stroga, upravo idealna, diferencijacija osnovnih životnih funkcija: stanovanje, rad, promet, odmor i kultura. Afirmacija svih elemenata koji sustavno promoviraju grad, ekonomski razvoj, urbanistički plan, tehnološki napredak, oblikovanje zgrade, pojedinačne i kao dijela cjeline, nedvojbeno ukazuje na kulturne domete koje sustavno planiranje i izgradnja donose gradu i njegovim stanovnicima. U isto vrijeme dok je bio upravnik Zavoda i bavio se urbanizmom, nastaju i njegovi najbolji arhitektonski projekti koji su predstavljeni u knjizi.

Posljednja cjelina vodi nas kroz *Kuće pune sunca*. Tu su stručnoj javnosti nepoznati nacrti kuća za odmor koje je Pervan radio za svoje prijatelje i poznanike koje gotovo uvijek projektira na neravnom terenu, a kuće prilagođava zatečenoj konfiguraciji i ambijentu. Ovaj dio je dionica velikih projekata u malom mjerilu koji predstavlja osebujan dio njegova opusa. A kroz nevelike, zgusnute forme, koje temelj imaju u graditeljskoj baštini Dalmacije izvire istančani osjećaj za arhitektoniku podneblja.

Knjiga završava katalogom zbirke, kao prilogom analizi i valorizaciji postojećih projekata koji mogu poslužiti za pravilno usmjeravanje i stvaranje preporuka kojima će biti stvorena nova pravila i novi načini upotrebe postojećih prostora. U projektima koje smo baštinili sve je ispisano – vrijedno ih je poznavati i moguće je na njih se nadograditi.

8, 9, 10.
Pogled na postav izložbe
*Budimir Pervan – iz arhiva
arhitekta*, Hrvatski muzej
arhitekture HAZU, Zagreb,
prosinac 2018. – veljača
2019.

Graditelj novoga u starom – kratak zapis za Budimira Pervana

TONKO MAROEVIĆ

Budući da sam formativne godine proveo u Splitu, a neposredno nakon Drugoga svjetskog rata krenuo u školu, neće biti čudno što sam se u svojim mladim danima susretao i sa stvaralaštvom arhitekta i urbanista Budimira Pervana, te što sad imam prigodu, pa i svojevrstu obavezu, to posvjedočiti. Sjećam se, dakle, i znatno razrušenoga Splita (samo u blizini kuće u kojoj smo živjeli palo je nekoliko bomba), a još mnogo bolje, plastičnije i optimističnije, pamtim intenzivnu poratnu izgradnju po mnogim ulicama i kvartovima kojima smo prolazili. Naravno da je našu znatiželju izazivalo svako novo gradilište, premda bi bilo pretjerano pomisliti da smo već u najranijoj mladosti bili toliko stručno orijentirani da se zanimamo za imena i opus arhitekata.

Međutim, kad smo imali četrnaest, petnaest godina, počela se i u nama, tada vrlo mladima, buditi svijest o stvaralaštvu, autorstvu, modernosti, o manifestacijama novosti na raznim područjima. Sredinom (prošloga) stoljeća pojačana je agilnost na mnogim stranama, iz sivila i uravnilovke prelazilo se na kreativnija i individualnija rješenja, pa je tako i u graditeljstvu prisilnu improvizaciju i *ad hoc* rješenja uskoro zamijenilo sustavno planiranje i promišljeniji pristup. Ako i nismo odmah znali tko to radi i zašto se gradi, ako smo bili i neodlučni s obzirom na vrijednost i značenje objekta, nismo mogli ostati sasvim ravnodušni na novo urbano tkivo Splita i na važnije pojedinačne objekte što su nicali na istaknutijim mjestima.

Primjerice, punih osam godina (1951. 1959.) svakoga sam školskog dana prolazio ispred novosagrađene zgrade smještene između Hajdukova igrališta i Sjemeništa, a koju smo uglavnom nazivali Rodilištem (što je i bila nakon 1953.). Činilo mi se da je dobro iskoristila uzvišeniji položaj, a da se ne nameće, da je sretno naglasila kutni položaj između važnih prometnica te da je skladnih proporcija u svojem kubusu i u odvaganim relacijama između ziđa i perforacija. Mogla me uvjeriti i u mogućnosti strogog i sažetog iskaza, pokazati kako nova izgradnja inzistira na čistoći i jasnoći konstruktivnih elemenata. Kada sam šetajući naokolo potom upoznao kompleks nove Skupštine općine, pa Sudsku zgradu, zgradu Elektrodalmacije te niz upravo niknulih stambenih objekata, postupno sam se mogao lijepo sroditi s tekovinama racionalno-purističke orijentacije u arhitekturi.

Prije odlaska iz Splita na studij u Zagreb zanimanje za kulturne vrijednosti potaknulo me da se bolje informiram o upoznatoj spomeničkoj građi. Tako sam došao i do podataka o nekim važnijim graditeljima, pa sam doznao kako je spomenuto Rodilište, a i zgradu Općine (zadnje navedenu zajedno s Markom Markovinom) gradio upravo Budimir Pervan. Iz redovita čitanja „Slobodne Dalmacije“ već sam otprije znao kako je on bio i autor cijeloga regulacijskog plana grada Splita. Uostalom, zapisano je kako se on ponajprije bavio urbanističkim zadacima te kako potječe iz glasovite „praške škole“ koja je Splitu dala mnoge arhitekta. Iz kulturalne perspektive može se reći da je Prag bio glavni relej modernističkih tendencija i pariških iskustava u slavenskim stranama. Ali prije odlaska na studij imao sam privilegiju koja mi je omogućila bolje upoznavanje splitskog ambijenta. Naime, moj se otac bio zaposlio kao pravnik u splitskom Urbani-

11.
Budimir Pervan na
stručnom putovanju,
Atenska akropola, 1955.

stičkom birou, kojemu je na čelu bio također arhitekt Pervan. Razumljivo je da me je otac, prilikom posjeta njegovu uredu, upoznao sa svojim direktorom, no kao mladac nisam mogao imati mnogo koristi od samoga susreta, osim zadovoljstva poznanstva s čovjekom koji je ostavio znamenit trag u gradu. Međutim, vidio sam kako je institucija, koju je arhitekt Pervan vodio, posebno važna i vrijedna, po mnogo čemu pionirska, ne samo u onim vremenima. Već su položaj i uređenje Urbanističkog biroa bili sami po sebi znakoviti jer su zauzimali preuređene i obnovljene prostore unutar Dioklecijanove palače (iza samoga Vestibula), s dragocjenim antičkim, (pred)romaničkim i gotičkim slojevima. Bio je to izniman primjer modernog shvaćanja restauracije i konzervacije spomenika, uspio slučaj uklapanja novoga u staro. Očito je graditeljska baština Splita bila dospjela u stručne ruke i u ingerencije ekipe koja je glasovitom svjetskom graditeljskom spomeniku odlučila udahnuti suvremeni život.

Još veću korist od kontakata s Urbanističkim biroom imao sam u dobivanju elitne publikacije nazvane „URBS“, koju je pokrenuo Budimir Pervan i u prvom njezinu broju (iz 1957.) objavio dvije temeljne studije: „Razvoj urbanističke službe u Dalmaciji“ i „Urbanistički planovi od oslobođenja do danas“. U jednom od sljedećih brojeva toga izvanrednog godišnjaka bila je, pak, tematska panorama o zaštiti, sanaciji i rekonstrukciji urbanističkoga nasljeđa u Dalmaciji, a svezak iz 1958. ostao mi je posebno u pamćenju, jer sam u njemu pročitao prvi znani mi tekst profesora Milana Preloga, „Naselja koja umiru“, a koji će mi, za koju godinu, postati omiljen nastavnik. Časopisu (ili povremeniku) „URBS“ dugujem i dodatne spoznaje o splitskom graditeljstvu novijega doba (iz pera Slavka Muljačića), a svezak posvećen istraživanju i uređenju Dioklecijanove palače (koji su priredili Pervan, Sumić i Marasović) dobio sam kad sam već bio na studiju u Zagrebu, ali nisu ostali bez odjeka u mojoj čitateljskoj genezi i praksi. Ovih nekoliko redaka ispisujem, očito, iz zahvalnosti za poticaje koji su me, uz ostale, vodili da upišem studij povijesti umjetnosti kao stručni izbor. Premda se nisam spe-

12.
Budimir Pervan s kolegama
na stručnom putovanju,
Atenska akropola, 1955.

cijalno bavio arhitektonskom kritikom ili analizama prostornog planiranja, tekovine estetskog i likovno kritičkoga karaktera primljene za formativnih splitskih godina (i upoznate ključne osobnosti splitskoga kulturnog kruga) obilježile su moj odnos prema ambijentu i prema vrijednostima interpolacije nove izgradnje u povijesno zadani kontekst, a konačno i prema značenju urbanističke odluke i graditeljskog ostvarenja. Ime i djelo Budimira Pervana opravdano pripadaju vrijednoj baštini razdoblja u kojemu je stvarao, a koja je zaslužna što je sačuvano i ono prethodno baštinjeno.

→
13.
Budimir Pervan sa
suprugom Majom u
Splitu, 1950-ih

↓
14.
Budimir Pervan u
Luganu, Švicarska,
1959.

Splitski arhitekt, urbanist i prostorni planer Budimir Pervan

ROBERT PLEJIĆ

Budimir Pervan jedna je od ključnih osoba za tumačenje sustava odnosa srednjoeuropskog područja i Sredozemlja u vremenu arhitektonskog modernizma kroz praćenje i analizu utjecaja praške arhitektonske edukacije (*praške škole*) na splitsku arhitektonsku scenu. Taj utjecaj, u njegovu radu potvrđuje se u širokom rasponu od arhitektonskih studija s kubističkom likovnom ekspresijom do složenih planerskih programa kojima, oblikujući dijelove grada, stvara nove odrednice prostornog razvoja u razdoblju nakon Drugoga svjetskog rata kao vodeći čovjek splitskog Urbanističkog zavoda, najvažnije regionalne urbanističke institucije.

Rođen je u Splitu 26. travnja 1910. godine u razmjerno dobrostojećoj obitelji, oca Mate, trgovca, i majke Marije, rođene Restović iz Postira. Obitelj Pervan, podrijetlom vjerojatno iz Kučica ili Kokorića, živjela je na splitskomu predjelu Lučku, u već naseljenom susjedstvu, koje su nazivali Dvori, na mjestu današnje Pervanove ulice. Već u generaciji Budimirova oca obiteljske su ambicije nadilazile one uobičajene u to vrijeme, tako da su Matina braća studirali u Beču (brat Frane završio je medicinu, a brat Ivan tragično umro tijekom studija).

↓
16.
S kolegama Viktorom
Rejićem i Lovrom
Perkovićem na
proputovanju u Beču,
17. rujna 1930.

←
15.
Budimir Pervan u Pragu,
početkom 1930-ih

Trgovački poslovi imali su promjenljiv uspjeh, a obitelj se preselila u kuću prislonjenu uz južni zid Dioklecijanove palače (prvu sačuvanu uz jugoistočnu kulu) – na splitsku Rivu, i u njoj se rodio Budimir kao najstarije dijete (nakon njega rođene su sestre Zdenka 1912. i Jasna 1914., a brat Ljubomir 1915. godine).

Pervan se školuje na Građevinskoj tehničkoj školi u Splitu u kojoj su mu nastavnici bili i neki od istaknutih sudionika umjetničkog i javnog života grada – slikar Emanuel Vidović, kipar Vjekoslav Gangl, književnik Dinko Šimunović te mladi skladatelj Josip Hatze. Upisao se 1925. godine u odjel od desetak učenika kao peta generacija građevinskih tehničara, a tijekom srednjoškolskog obrazovanja obavljao je građevinsku praksu u splitskim građevinskim poduzećima (Reić, Šakić, Šore i Ivanišević) u razdobljima po mjesec do dva. Najdulje je praksu obavljao u Tehničkom uredu Općinskog upraviteljstva u Splitu (5 mjeseci u proljeće i ljeto 1928. godine) u kojem su arhitekti, praški diplomanti, bili na čelu radnih jedinica: Josip Kodl s Odsjeka za novogradnju i Niko Armanda s Odsjeka za visokogradnju. Sredinom dvadesetih, obilježje i pečat graditeljskim zahvatima u Splitu daju arhitekti i građevinari – poduzetnici školovani uglavnom u Pragu, a pojavljuju se i prve funkcionalističke građevine s utjecajima kubizma. Još kao srednjoškolac, Pervan je samostalno izradio projekt obiteljske kuće za svoje roditelje, koja je izgrađena na predjelu Bačvicama 1929. godine. Taj njegov prvi projekt razmjerno je jednostavan sklop

visokog prizemlja i kata organiziran tako da se ističu vodoravne podjele izmaknutih volumena, uz upotrebu različitih materijala - rustično obrađenog kamenog zida podruma i žbuknog pročelja katova. Isti detalj jakog horizontalnoga kamenog profila se ponavlja i na terasi kata, a žbukana pročelja završavaju naglašenim vijencem iznad kojeg je tradicionalni kosi krov. Prozori se povezuju u veće plohe, a osobito je istaknut četverodjelni prozor na visokom prizemlju.

U veljači 1930. godine završio je četverogodišnje školovanje i dobio Svjedodžbu zrelosti, koja mu je otvarala mogućnosti samostalnog rada. Na području Kraljevine Jugoslavije nije mu bio omogućen direktan upis na visoke škole (nego uz vrlo složen i zahtjevan razlikovni postupak), a kako je većina kolega iz Pervanove generacije željela nastaviti školovanje, on i njegovo kolege odlučili su nastaviti studij izvan zemlje pa su Pervan, Petar Reić, Ivo Žuljević i Petar Šoda otišli u Prag, Stanko Fabris je pošao u Bruxelles gdje je završio Nacionalnu visoku školu arhitekture i dekorativnih umjetnosti, a Raganelli je započeo studij u Italiji.

Neven Šegvić u tekstu „Skica za stvaralački portret Budimira Pervana“ (1992., „Čovjek i prostor“, Zagreb, br. 7/8, 1998.), smještajući obiteljske ambicije u kontekst gradske sredine u godinama nakon Prvog svjetskog rata, navodi: „... Očita je čvrstina ove pučke obitelji koja je dala nekoliko istaknutih intelektualaca, što je inače bio privilegij viših slojeva ... Koji je motiv pokretao te ambicije, teško je pretpostaviti. Samo uspoređivanje s tzv. višim slojevima, nekakva konkurencija, to bi bilo simplificirano i nedovoljno tumačenje. Izgleda da tu postoji duboka urbana svijest, želja da se ide naprijed, da se odgoji svoje ljude koji više znaju i koji znanjem mogu povući i dovesti grad do razine do koje je grad došao. Ugrađeni su tako u samosvijest Splita elementi koji su se neprekidno preklapali i grad je rastao vlastitim snagama.”

Arhitektonska edukacija u Pragu tih se godina ostvarivala na čak četiri škole: Češkoj Visokoj tehničkoj školi, Njemačkoj Visokoj tehničkoj školi, Specijalnoj školi arhitekture na Akademiji likovnih umjetnosti koju je vodio Josef Gočar te na Općoj i specijalnoj školi za arhitekturu i umjetnički obrt na Visokoj školi za umjetnost i obrt koju je vodio Pavel Janak naslijedivši Josipa Plečnika. Arhitektonski odjel Češke Visoke tehničke škole u Pragu s tradicionalnim inženjerskim obrazovanjem bio je najčešći odabir dalmatinskih studenata (već od 1906. godine kada se na njega upisuje Fabijan Kaliterna). Tu se upisuje i Budimir Pervan 3.10.1930. godine (na tom je Odjelu studirao od 1928. godine njegov splitski vršnjak Lovro Perković). Nakon dva semestra, Pervan odlazi s Visoke tehničke

←

17.
Grupa studenata Akademije likovnih umjetnosti u Pragu – Specijalna škola za arhitekturu (*Akademie výtvarných umění v Praze – Speciální škola pro architekturu*). Ivo Žuljević i Petar Šoda (gornji red, prvi s lijeva), Budimir Pervan (prvi s desna); Lovro Perković (donji red, prvi s lijeva), početkom 1930-ih

↑
18.
Budimir Pervan (desno) i
Tomislav Andrija Žuanić
(prvi s lijeva) u Pragu, oko
1933.

škole i upisuje 1931. godine Specijalnu školu arhitekture na Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu. Ovu školu osnovao je Jan Koterra, Wagnerov učenik, a prvi od dalmatinskih studenata na školi bili su, od 1931. godine, Pervan i njegov razredni kolega Ivo Žuljević. Za ovu školu trebalo je imati tehničko predznanje i na nju su primani bolji učenici Srednjih tehničkih škola (za strance je uvjet bio vrlo dobar uspjeh u srednjoj školi, a za Čehe odličan uspjeh). Škola je trajala šest semestara te je svake godine polagan državni ispit pred komisijom Akademije. Nakon trećeg ispita stjecalo se zvanje "umjetnički kvalificiran arhitekt". Najvažniji predmeti sve tri godine studija bili su Godišnji program rada i Arhitektonska kompozicija koje je vodio Gočar. Na drugoj godini uz Gočareve predmete i povijest umjetnosti započinjao je i dvogodišnji predmet "Gradogradnja" (O. Fierlinger), a na završnoj godini preostali su Gočarovi predmeti i "Gradogradnja".

Prema svjedodžbama o državnim ispitima

Budimir Pervan je na kraju prve godine studija 1932. godine izradio "na temelju zadatog programa projekt Krematorijuma" i obrazlagao ga pred ispitnom komisijom. 1933. godine Pervanov zadatak na drugom državnom ispitu je bio projekt Restorana na Letni (parkovni predio uz Vltavu u Pragu), a zadatak završnog ispita 1934. godine bio je projekt Škole tjelesnog odgoja. Ovaj projekt je komisija ocijenila odličnim s odlikovanjem, a na godišnjoj školskoj izložbi ovaj rad dobio je i "časno priznanje" Proforskog zbora Akademije likovnih umjetnosti.

Neki su studentski radovi i to uglavnom fotografije modela ostali sačuvani u foto arhivi Budimira Pervana od kojih su dva školski objekti, dva turistički a dva stambeni. 1931. godine odmah na početku studija izradio je projekt škole na parceli trapeznog oblika u kompoziciji preklapanja dva elegantna volumena. Postava na parceli određuje način i karakter korištenja tri formirana vanjska prostora – ulazni plato ima mogućnost kolnog pristupa, a ostali dijelovi su vanjski sportski tereni i dio vrta-parka. Vrlo zreo rad u kojem je izraziti funkcionalistički pristup podržan racionalnim i odmjeranim oblikovanjem s dobro proporcioniranim otvorima i elegantnim detaljem konzolne ulazne strehe s nadsvjeticima.

Među fotografijama su i one makete hotela, izrazito funkcionalistički projekt u kojem su sadržaji organizirani s pojednostavljenom kompozicijom dva preklapljenog trakta soba. Prizemlje u razini kolnog pristupa je rastvoreno, a donje prizemlje koristeći nagib terena dio sadržaja (zabava, bazen) organizira u valjkastom centralnom dijelu sa simetrično prislonjenim trijemovima.

Među studentskim radovima je i još jedan projekt hotela na vrlo strmoj obali, s ukupno deset etaža, prislonjenih uz padinu. Kolni pristup i prijemna etaža su na vrhu, ispod je još etaža usluga i uprave, a šest smještajnih etaža kaskadno se spušta prema vodenoj plohi. Dvije etaže sa zajedničkim sadržajima, terasom i trijemom direktno komuniciraju s uređenim obalnim platoom. Ovakav koncept prilagođen konfiguraciji strme obale ostvaruje izuzetno atraktivne vizure svih sadržaja uz pažljivu arhitektonsku interpretaciju programa znatnih kapaciteta (oko 200 soba).

Dva projekta stambenih objekata postavljeni su na idealizirane parcele pa se vjerojatno radi o dva projekta ispitivanja stambenih tipologija. Objekt kolektivnog stanovanja s polu-ukopanim podrumom i tri stambene etaže projektiran je neuobičajeno simetrično s istovjetnim bočnim pročeljima na kojima su balkoni u kombinaciji s lođama i trakasti prozori te akcent kružnog prozora na svakom stanu.

Znatno je uspješniji drugi projekt za jednu obiteljsku kuću sa zajedničkim prostorima u prizemlju (drvarnica, praonica), stanovima na katu i nadgrađem s velikom krovnom terasom. Vrlo kvalitetno oblikovanje pomaknutih kubusa s trakama prozorskih otvora, dugački povezani balkoni s tri strane kuće i konstruktivno rješenje obodnih zidova pročelja s laganim pregradama prostorija; sve su to elementi koji će se još pročišćeniji pojaviti na njegovoj obiteljskoj kući u Splitu 1936. godine.

Studentske analize i projekti hotelskih sklopova imale su svoj nastavak u vrlo kvalitetnom natječajnom projektu hotela u Splitu, koji su zajedno izradili Budimir Pervan i Lovro Perković i to tijekom ljetnih praznika 1933. godine. Natječaj je bio opći-jugoslavenski, raspisan u srpnju, a rok za predaju je bio 20. kolovoza 1933. godine, predmet natječaja je bila *Idejna skica hotela na marjanskoj obali*.

U svome prijedlogu oblikovali su složenu kompoziciju s dva različita paralelna trakta – jedan na liniji obale, a drugi u moru povezana spojnim elementom. Radi nesporazuma oko granica parcele ovaj prijedlog je bio neprimjeren veličinom raspoloživom terenu, znatno veći od ostalih i s velikim intervencijama u moru pa je prošao bez ikakvog priznanja, ali svjedoči o zrelosti i kvaliteti autora, splitskih studenata koji četiri godine provode u Pragu na različitim školama, ali u čestim kontaktima. Od 1933. godine stanovali su zajedno s drugim jugoslavenskim studentima u upravo izgrađenom studentskom domu u Splitu, u Koledžu kralja Aleksandra izgrađenom prema Dobrovićevom projektu. Tako su osim obilazaka gradilišta i novih funkcionalističkih realizacija bili i prvi korisnici najzrelijeg i posljednjeg Dobrovićevog projekta u Pragu, krune njegovog desetogodišnjeg profesionalnog praškog razdoblja (diplomirao je 1923.). Sudbina će ih ponovno spojiti u ratnom Dubrovniku.

Projekt škole za tjelesni odgoj bio je ujedno i diplomski rad Budimira Pervana izvršno ocijenjen, izložen na Gočarov prijedlog na godišnjoj školskoj izložbi 1934. godine i na njoj pohvaljen od Profesorskog zbora Akademije.

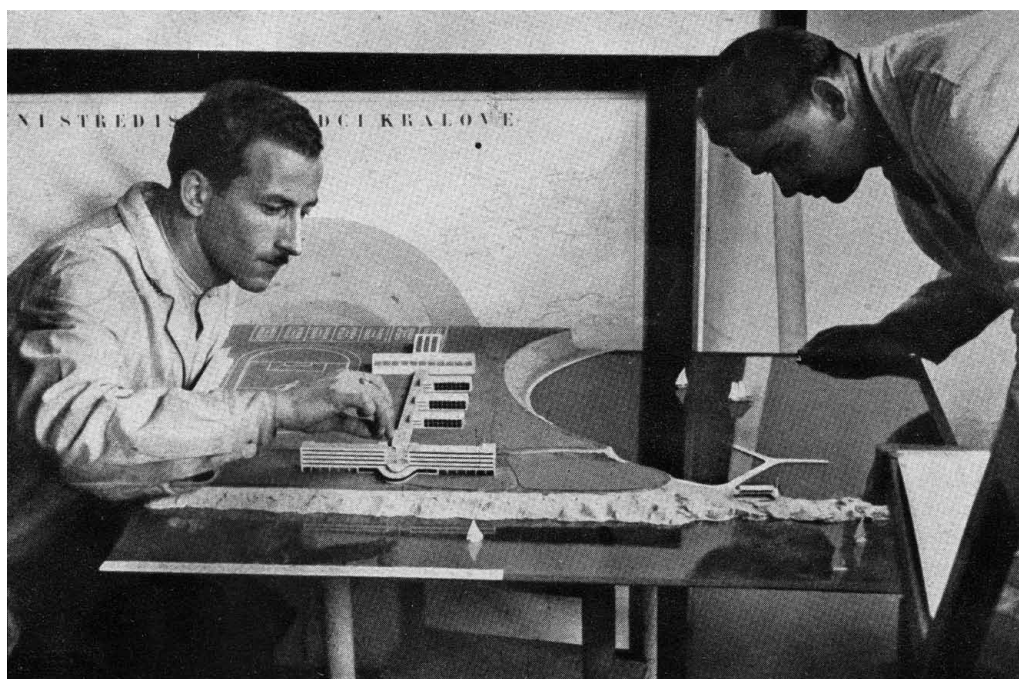
Splitski dnevni list „Novo doba” od 12.06.1934. godine bilježi: „Na Visokoj specijalnoj školi arhitekture pri Akademiji Umjetnosti u Pragu diplomirali poslije položenog III. državnog ispita za arhitekta naši sugrađani g. Budimir Pervan, Matin i g. Ivo Žuljević, Jurin. Projekti kojima su imali riješiti Sustipan kao sportski centar budućeg Splita, bili su im od ispitne komisije odlikovani časnim priznanjem.” Iz sačuvanih fotografija makete može se utvrditi da je program školskih nastavnih i sportskih sadržaja organiziran na izdignutom platou nad morem, koji podsjeća na konfiguraciju predjela Sustipan u Splitu, ali je teren znatno pojednostavljen i potpuno ravan tako da se ne prepoznaje uzdignuti dio poluotoka sa starim grobljem. Funkcija je uvjetovala oblikovanje, vrlo precizno do simboličke razine dovedena je forma centralnog objekta s učionicama i holom u prizemlju, spojnog trakta komunikacija koji vodi do dvije sportske dvorane i zatvorenog bazena, a na kojega su priključeni paviljoni specijaliziranih sadržaja (dvije etaže učionica ili dvorane). Okolni prostor uređen je za vanjske sportove, s nizom teniskih terena i atletskim stadionom s natkrivenim zapadnim tribinama. Intervenira se i u uvalu s istočne strane gradnjom mula – pristana i manjeg klupskog objekta sportskog društva.

Sličan zadatak na nešto drukčijoj parceli imao je i Ivo Žuljević pa je moguće pretpostaviti da su u razgovorima na studiju s mentorom raspravljali o budućoj namjeni ovog splitskog predjela s poluotokom na kojem je bilo smješteno staro groblje.

Ovaj rad objavljen je u časopisu „Svjetozor” 14. lipnja 1934. u članku o redovitoj godišnjoj izložbi apsolutenata Akademije likovnih umjetnosti. Ovaj pregled indikativan je

19, 20.
Budimir Pervan i Ivo Žuljević
prilikom predstavljanja
završnih diplomskih
radova na Akademiji
likovnih umjetnosti u Pragu
(*Akademie výtvarných umění
v Praze*), 1934. Fotografija
je objavljena u članku
„Absolventi Akademie
vystavují“, u: *Světobzor*, god.
34, br. 24, Prag, 1934.

u odnosu na kontekst ostalih radova i pristupa na Akademiji, a na desetak fotografija s legendama prenesena je atmosfera tog događanja održanog u atelijerima škole koji se ... od prostora za učenje pretvaraju u izložbene. Za ilustraciju rada škole arhitekture prof. Gočara prikazani su absolventi u radu na modelu. Na fotografiji je Budimir Pervan s maketom svog završnog rada, projektom škole tjelesnog odgoja, a kolega koji pridržava model je Ivo Žuljević, dok su na zidovima radnih prostora izvešeni dijelovi Gočarovog urbanističkog plana za grad Hradec Kralove. Škola arhitekture koju Gočar vodi je funkcionalistička, teoretski jedinstvena škola ukorijenjena u svoje vrijeme, na kojoj su već stasale generacije uspješnih arhitekata moderne funkcionalističke arhitekture kao što su Jaromir Krejcar, Bohuslav Fuchs, Kamil Roškot, František Gahura (sve studenti Jana Kotere) te Adolf Benš, Josef Havlíček, František Černí, Jan Gillar, Jaroslav Fragner i brojni drugi (studenti Josefa Gočara). Impresivan je niz imena i slijed njihovih vrhunskih realizacija koji se vezuju uz Specijalnu školu arhitekture na Akademiji likovnih umjetnosti. Stručni autoriteti, arhitektonski i pedagoški ugled oca češke moderne arhitekture Jana Kotere, osnivača škole i njegovog učenika i nastavljača Josefa Gočara u kombinaciji sa strogom selekcijom u izboru polaznika škole kao i formiranje manjih grupa slušača i reducirani broj predmeta omogućili su vrhunski atelijerski rad u stalnom kontaktu s voditeljem-mentorom. Budući da se pretpostavljalo stručno predznanje, težište škole je bilo na rješavanju urbanističko-arhitektonskih problema i zadataka, a diplomanti su, bez obzira na to što je njihova diploma imala karakter

“umjetničke kvalifikacije”, bili vrhunski osposobljeni stručnjaci s jasno usađenim pojmom “škole”. U analizi strukture škole, odnosa Arhitektonskog odjela i drugih odjela Akademije, u vrednovanju kvaliteta rada i društvenog angažmana polaznika škole kao i njihovom kasnijem inzistiranju na korištenju termina “Gočarov, Gočarovski”, moguće su vrlo direktne prispodobе s Dragom Iblerom, njegovom školom i situacijom na Likovnoj akademiji u Zagrebu.

Tridesete godine u Pragu obilježene su novim teoretskim, socijalnim i etičkim postulatima u arhitektonskom djelovanju, publiciraju se brojni časopisi i zbornici, monografije i teoretske, manifestne knjige Karela Teigea „proroka modernizma“, koji govori o likvidaciji umjetnosti, a arhitekturu i urbanizam pozicionira u novom vremenu kao znanstveni, jednostavni civilizacijski rad – socijalnu tehniku.

Po završetku Specijalne škole arhitekture u Pragu (od 1931-1934.) Pervan odlazi u Maribor u školu rezervnih inženjerskih oficira (od listopada 1934. – srpnja 1935.), nakon čega se zapošljava u Hidrografskom uredu Jugoslavenske ratne mornarice u Splitu gdje dvije godine radi kao honorarni crtač (do srpnja 1937. godine). Istovremeno surađuje kao tehnički praktikant kod inženjera Senjanovića, a prema sjećanjima obitelji surađuje i s arhitektom Kodlom.

Diplomu Akademije likovnih umjetnosti u Pragu nostrificira na Umjetničkoj akademiji u Zagrebu 24. ožujka 1936. godine te stječe naslov Diplomiranog akademskog arhitekta. Ispit za ovlaštenog arhitekta polaže kod Ispostave banske vlasti početkom 1941. u Splitu. U ovom splitskom razdoblju realizira projekt kuće Pervan u nekad Hektorovićevoj, a danas Bukovčevoj ulici br. 12 1935.-1936. godine (u neposrednoj blizini obiteljske kuće iz 1929., koju je obitelj kasnije prodala i preselila se u novu). Ovo svoje “malo remek djelo” (Šegvić) Pervan realizira po povratku iz vojske u slijedu svježih praških iskustava i Gočarovskog promišljanja. Iako je moguće direktno pratiti razvoj ideja sadržanih u studentskom radu jednoobiteljske kuće, ovdje je program znatno veći, predviđaju se ukupno tri stana na prilično velikoj ozelenjenoj parceli pa je i arhitektonska interpretacija složenija.

Izostao je natkriveni vanjski prostor u prizemlju, ali je zadržan pomak volumena kata s kutnim prozorom i trostrani balkon koji poput palube objedinjava unutrašnje sadržaje i orijentira ih prema jugu. Prema Šegviću “... Značenje ove prve Pervanove realizacije leži u jedinstvenoj koncepciji. Objekt je konstruktivno riješen na veoma suvremen način. To je u stvari skeletna konstrukcija s vanjskim zidovima, “opnama”. Tako se dobila izuzetna tlocrtna dispozicija koja omogućava slobodno razmještanje zidova. Krajnja racionalnost vidljiva je iz postave tzv. mrokrog čvora koji je jedinstven.

↑
22.
Portret Budimira
Pervana, 1930-ih

Jedna instalaciona vertikala povezuje kuhinju i sanitarije, što je u to doba bio svojevrsni unikum. Ravna terasa-krov sa svojom funkcijom rekreacije obogaćena je s tzv. solarijumom. Sve su to bile novosti koje su donesene iz centra Europe. Oblikovanje je nosilo u sebi elemente nove arhitekture, prozori su pojasevi koji se slobodno razmještaju. Evo, tim objektom u Hektorovićevoj ulici Pervan je, uz Kodla, unio kubističke oznake u splitsku arhitekturu.” Razina utjecaja u koncepciji ovog projekta reflektira se u realizacijama arhitekata oglednog naselja malih stambenih kuća na brežuljku Baba u Pragu (1929-32) posebno Gočara i Ladislava Žaka, ali je Pervanov autorski pristup majstorskim sažimanjem kompliciranog programa u kubističku kompoziciju jakih plastičnih kvaliteta s precizno riješenom funkcijom uz konstruktivnu i tehnološku zrelost re-

zultirao majstorskim dijelom. Ovo je ujedno i nažalost jedina zgrada koja direktno materijalizira zrelost arhitektonskih utjecaja praške škole dvadesetih i ranih tridesetih godina na funkcionalističku modernu u Splitu.

Pervanova planerska i organizatorska dionica dominante su njegova poslijeratnog rada u Splitu pa je tako, potpuno nezasluženo, njegov arhitektonski opus ostao u drugom planu, a da nije na pravi način ni zabilježen ni vrednovan. Tu sudbinu dijeli i ova izuzetna kuća - nije niti navedena kao referenca u popisu Pervanovih djela u Enciklopediji hrvatske umjetnosti, a naknadne intervencije na kući zamaglile su čistoću ovog kubističkog kristala i smanjile razinu likovnog dojma. Usprkos svemu, ona ostaje kao majstorski trag svoga vremena.

Pervan u rujnu 1937. odlazi u Dubrovnik i to kako sam bilježi: “... uslijed nezaposlenosti u svojoj struci radio sam kao crtač i praktikant bez honorara. Od 1937. godine u zajednici sa školskim drugom radio sam u zajedničkom građevnom poduzeću kao suvlasnik u Dubrovniku.” Školski drug je Tomislav Andrija Zuanić (Žuanić), rodnom iz Komiže, nekoliko godina stariji kolega iz Srednje tehničke škole u Splitu. Šegvić u svojoj “Skici za stvaralački portret Budimira Pervana”, govoreći o Pervanovom dubrovačkom opusu, prepoznaje stanovitu promjenu u arhitektonskom pristupu i oblikovnoj interpretaciji zadatka, u čemu prepoznaje utjecaj tradicije, odnosno uvažavanje tradicionalne arhitektonske kompozicije i primjene kamena kao tradicionalnog materijala gradnje. Posebno je interesantno otvaranje teme “stilske izdržljivosti i prikladnosti” i to na usporedbi Dobrovićevih i Pervanovih realizacija, dakle beskompromisnog internacionalnog i kritičkog regionalnog pristupa pri čemu mu je prvi “provokativan”, a drugi dobro primljen i potvrđen kroz vrijeme.

“... Njegove dubrovačke kuće iz 1937. g. kao na primjer hotel “Komodor” ili stambena kuća obitelji Mladinov, prva u lapadskoj uvali, druga uz “Solitudo”, predstavljaju drugi arhitektonski model. Dubrovačka arhitektura sa svojom vrlo određenom stilistikom uvelike se odrazila na Pervanovim dubrovačkim projektima. On je apsorbira na svoj način. Prvenstveno, to su objekti građeni od kamena, što razumljivo implicira drukčiji pristup. Zidovi su glavnina “obrane”. Naglašeni vijenci, krovšta i krovovi pokriveni kupama kanalicama, motivi neizbježni iz starog Dubrovnika postaju izražajna sredstva, koje Pervan usvajao kao *conditio sine qua non*. Interesantno bi bilo usporediti

←
21.
Potvrda o završetku studija i stjecanju zvanja umjetnički arhitekt (umělecky kvalifikovaný architekt), Akademie likovnih umjetnosti u Pragu – Specijalna škola za arhitekturu (Akademie výtvarných umění v Praze – Speciální škola pro architekturu), Prag, 13. lipnja 1934.

Pervanove i Dobrovićeve objekte u Dubrovniku. Dok su Dobrovićevi polemički, dotle su Pervanovi vrlo dobro primljeni, a dokazali su svoju tehničku i stilsku izdržljivost i prikladnost. Ima u tim dubrovačkim Pervanovim objektima neke duboko ukorijenjene renesansne tradicije. O trajanju renesansnog arhitektonskog modela u Splitu ili Dubrovniku trebalo bi govoriti opširnije, pogotovo što se pitanje memorije ponovo aktualizira.”

Četiri sačuvana projekta, bolje rečeno tragovi projekata, ipak nas upućuju na ne tako jedinstven Pervanov arhitektonski pristup u dubrovačkoj fazi.

U Pervanovoj foto arhivi dva su primjera koja ilustriraju ovakav regionalni pristup i to fotografija s mora kuće Mladinov, čistog kamenog kubusa s polukružnom terasom kata oslonjenom na stupovima. Otvori su spojeni u horizontalne poteze, zasjenjeni roletama, a ograde na balkonu i terasi modernističke – “brodske”. Krov je kosi, s luminarima a uređenje terase uz more vrlo tradicionalno, s rustičnim kamenim zidovima s polukružnim otvorima.

Druga fotografija prikazuje vilu u gradnji (kuća zlatara Vierde iznad predjela Ploče?) manje uspješan rad, vrlo tradicionalne primjene kamena s polukružnim prozorima gornjeg kata, kamenim konzolama uskog ugaonog balkona i konzolama koje nose dijelove katnog i čitav krovni vijenac. Iz Pervanove dubrovačke faze sačuvana su još dva projekta iz vremena zajedničkog rada s graditeljem Zuanićem. U Pervanovim se bilješkama građevno poduzeće T.A. Zuanića locira Dubrovnik-Hvar, pa je moguće pretpostaviti da je projekt obiteljske kuće na Hvaru (sačuvane su fotografije modela) realizacija zajedničkog poduzeća. Još jedan dubrovački projekt – novogradnja Pervana i Zuanića na Lapadu iz 1941. godine, počela se graditi ali zbog rata nije bila dovršena nego je započeta kuća nakon rata, 1945. godine prodana Općini.

Ove dvije male kuće na Hvaru i Lapadu nemaju međutim karakter regionalnih ustupaka ni interpretacija. To su ožbukani kubusi, male jednokatnice na tragu funkcionalističkih i purističkih praških iskustava. Kuća na Hvaru ima osnovni volumen s trijemom i stupovima na koje se oslanja izbačeni volumen kata a na njemu je prislonjen valjkasti dio s većim ostakljenima. Mala kuća na Lapadu vrlo je jednostavan puristički kubus skromnih dimenzija s akcentom ugaonog balkona na katu. Okrugli prozori često na pomoćnim prostorijama i stubištu stalni su Pervanov motiv.

←

23.
Budimir Pervan na
proputovanju, Korinski
kanal, 1955.

24.

Budimir Pervan i članovi
Urbanističkog zavoda
Dalmacije prilikom posjeta
Ejnara Dyggvea, Split,
1958.

na Korčulu te radi kao građevinski referent u Okružnom narodno oslobodilačkom odboru. Tekst Nevena Šegvića iz 1985. godine („Stanje stvari, jedno viđenje, 1945-1985“, Arhitektura, Zagreb, br. 196-199, 1986.) govori o teorijskim osnovama i pripremama za poslijeratnu obnovu i izgradnju zemlje „... Još prve rasprave koje smo vodili potkraj 1944. u tek oslobođenom Splitu ... rezultirale su stvaranjem urbanističkog seminara ZAVNOH-a. To je svakako prvi poslijeratni tretman arhitekture i urbanizma, uz Hrvatsku konferenciju iz 1944. i Kongres u Topuskom 1945. Potvrđena je tako vrijednost toga prijeratnog arhitektonskog perioda kao baza novog razvitka uz utvrđivanje prioriteta zadatka. Izvršena je time korektura u tretmanu pojma moderna arhitektura, tumačili smo je znatno bogatije, šire i svestranije. Posebno je naglašen urbanistički karakter naše buduće arhitekture.“ Govoreći o vrijednostima prijeratnog perioda Šegvić još jednom naglašava značaj integralnog i neodvojivog arhitektonskog i urbanističkog pristupa, dakle upravo onih postulata koje nalazi i ističe u edukacijskim programima arhitektonskih škola na Likovnim akademijama u Pragu i Zagrebu, odnosno u djelovanju njihovih voditelja – Josefa Gočara i Drage Iblera.

U vrijeme sastanaka u Splitu Pervan je na Korčuli i u Dubrovniku, a urbanistički seminar ZAVNOH-a pohađa u Šibeniku početkom 1945. godine. Nakon toga radi do 1948. godine kao građevinski referent pri ZAVNOH-u i pri Oblasnom Narodnom Odboru Dalmacije u Splitu. Ključna je njegova uloga u formiranju Urbanističkog zavoda Dalmacije kojeg zajedno s Hrankom Smodlakom i Miloradom Druževićem osniva 1949. godine i na čelu kojega ostaje kao direktor i glavni ovlašteni projektant sve do odlaska u mirovinu 1970. godine. Uspomene i tragovi praškog razdoblja formiranja stalno su prisutni, iz Zavoda se kontaktira sa češkim arhitektima i institucijama i uspostavlja se suradnja. Među ostalim organiziraju se ljetovanja na kojima češki kolege sudjeluju u arhitektonskim snimanjima građevina u povijesnim jezgrama Sutivana i Primoštena. Tijekom svih tih godina na čelu Zavoda Pervan okuplja respektabilan krug stručnjaka (Lovro Perković dolazi u Zavod 1958. godine na čelo Arhitektonskog odjela i 22 godine zajedno rade u Zavodu) te vrlo aktivno kao autor sudjeluje u svim segmentima rada ove institucije: prostornom planiranju i urbanističkom projektiranju, arhitektonskom projektiranju, istraživanju, obnovi i zaštiti graditeljskog nasljeđa te naročito važnoj publicističkoj i izdavačkoj djelatnosti.

Neposredno nakon formiranja Zavoda, Pervan je autor projekta pet stambenih paviljona za učenike Industrijske brodograđevne škole na Putu Brodarice u Splitu (1948.). Projektirao je administrativnu zgradu Direkcije jadranskih brodogradilišta u Mato-

Dvanaest arhitektonskih projekata koje je izradio u dvanaest godina od 1929. do 1941. a koji pokrivaju razdoblje srednje škole, studija, razdoblje povratka u Split i razdoblje predratnog boravka u Dubrovniku, tek bi trebalo vrednovati u kontekstu međuratne hrvatske arhitekture.

Početkom rata prekida se rad poduzeća, a Pervan se angažira u Narodnooslobodilačkom pokretu. Hapšen je i zatvaran 1943. godine, razboljeva se u zatvoru pa ga prebacuju u bolnicu u kojoj ostaje do 1944. godine. Nakon toga kratko radi u Dubrovačkom građevinskom poduzeću i Građevinskom poduzeću Vinka Karlovca (još jednog splitskog kolege iz Tehničke škole), stalno je aktivan u ilegalnom radu, a u rujnu 1944. godine prebacuje se

ševoj ulici, izgrađenu 1948.- 49. godine (poslije je bila adaptirana u novo splitsko Rodilište, a danas su u njoj ambulante Doma zdravlja). 1949. godine Pervan je zajedno s arhitektom Markom Markovinom izradio projekt sklopa administrativnih zgrade Oblasnog narodnog odbora za Dalmaciju (kasnije Skupštine Općine Split - danas Županije splitsko-dalmatinske). Ovaj sklop zgrada izgrađen je 1951. a prema Šegviću "... iskazuje poznavanje Corbusierove arhitekture, ali i snagu predočavanja ovog novog predjela Splita ...". Projektirao je stambene zgrade na Šetalištu Bačvice i u Duvanjskoj ulici (izgrađene 1954.).

Sva četiri projekta programski redefiniraju gradske prostore u kojima su smješteni, uvode nove dimenzije volumena i morfologiju izgradnje ali i generiraju nove urbanističke razvojne matrice. Na arhitektonskim detaljima pogotovo Direkcije moguće je pratiti analogije s praškim iskustvima (streha s nadsvjetlima, oblikovanje stubišnog prostora i sl.).

Četiri projekta osjetljivih adaptacija na zaštićenim objektima i cjelinama izradio je 1950-tih i 1960-tih - Projekt adaptacije Palače Milesi u Splitu u Pomorski muzej JAZU (1949.-1956.), Projekt adaptacije sklopa srednjevjekovnih zgrada uz Vestibul za radne prostore Urbanističkog zavoda Dalmacije (s Berislavom Kalogjerom i Jerkom Marasovićem), Projekt obnove sklopa zgrada u Dioklecijanovoj ulici i na Carrarinoj poljani (1963.) i Projekt uređenja poslovnog prostora u prizemlju kuće Brajević na Peristilu (s Ivom Mrkonjićem 1965.). Naročito su uspješno bile riješene sekvence ulaza, stepenica i sadržaja dvorane za sastanke na katu Urbanističkog zavoda s vrlo pažljivim odabirom materijala i opreme te znalačkim kolorističkim intervencijama.

Najuspješniji arhitektonski Pervanov projekt iz 1950-tih bila je obiteljska kuća Marić u Hektorovićevoj ulici na Bačvicama (1955.-56.), modernistički kristalični volumen perforiran zasjenjenim potezima balkona i terasa. Možemo se složiti s profesorom Šegvićem kada mu se čini da su angažmanom na organiziranju i vođenju urbanističke institucije Pervan i Milorad Družević "... žrtvovali svoje profinjene talente u stvaranju jednog jakog živog organizma koji se danas razvio do vrlo visokih stupnjeva" i zažaliti da ovakvih profinjenih arhitektonskih realizacija nije bilo više.

Autor je s Miloradom Druževićem tzv. Direktivne osnove (1951.) prvog poslijeratnog urbanističkog plana Splita. Prema tome planu provodili su se infrastrukturni koridori te izgrađivali gradski prostori sljedećih dvadesetak godina, a neka od predloženih rješenja i danas su aktualna.

Pervan je projektirao s arhitektom Dušanom Dušom Poslovnu zgradu „Medike“ u Ulici Domovinskog rata (1956.-57.), a s kiparom Andrijom Krstulovićem Spomen kosturnicu palih boraca NOR-a na groblju Lovrinac (1961.).

Sudjelovao je i na arhitektonskim i urbanističkim natjecajima: s Berislavom Kalogjerom dobio je jednu od tri prve nagrade za regulacijsku osnovu grada Zadra (1953.), Natjecajima za tipske individualne stambene kuće (1956.), u autorskom timu Urbanističkog zavoda na Natjecaju za zapadnu obalu u Splitu (1958.).

Izradio je s Nevenom Šegvićem, Markom Markovinom i Josipom Kodlom prostorno-programsku studiju za zapadnu obalu u Splitu (1951.).

Za hotelsko turističko naselje „Pharos“ na Hvaru izradio je urbanističko rješenje (1962) te za „Ždrilac“ na Paklenim otocima (1966.). Njegov Projekt revitalizacije starog naselja Primoštena (1972.) bio je izuzetno studiozan i posebno dobro ocijenjen od stručne javnosti.

Izdavačka djelatnost Zavoda započeta je sredinom pedesetih godina, a Pervan je s Tomislavom Marasovićem i Dragom Sumićem uredio prva četiri broja časopisa „URBS“ i pisao u njemu.

Kao i obično, precizan je Neven Šegvić, najbolji poznavalac djela Budimira Pervana (s kojim je bio i obiteljski povezan jer su njihove supruge, gospođe Maja Pervan i Vedrana Šegvić sestre iz ugledne dubrovačke obitelji Vekarić, podrijetlom s Pelješca) kada

sažima suštinu njegovog djelovanja: “... No ima nešto što je supstancijalno važno, a to je da je Pervan zastupao sinhronost između arhitekture i urbanizma i tu je ona živa jezgra Praške škole došla do izražaja. Dokida se dihotomija arhitekture i urbanizma.”

Praški studenti kao nositelji ideja moderne svoja praška iskustva razvijenog funkcionalističkog pokreta prenosili su u splitsku sredinu u razdoblju između svjetskih ratova. Izvjesnu polarizaciju u amortiziranju internacionalnih ideja u splitskoj, povišću zasićenoj, sredini nalazimo i u radu najistaknutijih arhitekata sve tri generacije praških studenata koji su djelovali u međuratnom Splitu. Elemente internacionalnog, avangardnog, funkcionalističkog pristupa nalazimo u najvećem broju radova Kodla, Armande i Pervana, a elemente kompleksnijeg, kontekstualnog i regionalnog pristupa u radovima Kaliterne, Baldasara i Perkovića.

Budimir Pervan u mirovinu odlazi 1970. godine, a iste godine dobiva nagradu “Viktor Kovačić” Udruženja hrvatskih arhitekata za životno djelo. Ostaje vrlo aktivan u praćenju intervencija na svojim ranijim projektima, izrađuje brojne nove projekte adaptacija i novih gradnji na Braču, a njegov ciklus bračkih kuća za odmor zavrjeđuje istraživanje, cjelovitu analizu i vrednovanje. Umire u Splitu 16. kolovoza 1982. godine u 72. godini.

Na doista poseban način ostavio je trag na splitskoj, ne samo arhitektonskoj i planerskoj sceni 50-tih i 60-tih godina prošlog stoljeća, a svoje je talente i ambicije u vremenu kojemu je bez zadržke pripadao i vjerovao, ugradio u podizanje kulturološke i civilizacijske razine grada i oblikovanje temelja njegova budućeg razvoja.

25.

Neven Šegvić, Stjepko
Vekarić i Budimir Pervan,
1960-ih

Budimir Pervan: tvorac suvremenog urbanizma Splita

IVAN ŠIMUNOVIĆ

Sjećanja

Ako nešto nije zapisano, onda i sjećanja s vremenom blijede i nestaju.

Nije sporedan događaj, a ni mali da se jednog dana u gradu Splitu institucionalno začeo urbanizam. Događilo se to onako kako se inače tada događalo u Hrvatskoj, da su se iz jedara središnjih nacionalnih institucija rađale pokrajinske institucije. Upravo tako se u okrilju Urbanističkog instituta NRH iz Zagreba osnovao Urbanistički projektni biro Split. Godine 1954. taj se biro odvaja od matice i osniva kao samostalna stručna organizacija. Biro je imao tri odjela za urbanizam, arhitekturu i povijest graditeljstva. Ono što treba istaknuti jest činjenica da je u toj pretvorbi imao najviše udjela arhitekt Budimir Pervan. Od tada pa nadalje to se ime povezuje s razvojem i oblikovanjem urbanističke institucije u Splitu.

Petnaest godina poslije zaposlio sam se kao mladi ekonomist u Urbanističkom zavodu Kotara Split. Bilo je to 1968. godine kada je počela nova preobrazba Urbanističkog biroa. Urbanistički zavod Kotar doživljavao je teške dane i bio je suočen s gašenjem. U toj instituciji izrađen je prvi Regionalni prostorni plan u Hrvatskoj. Već ta činjenica upućuje na poštovanje prema toj instituciji i iskustvu koje je ondje postignuto. Bilo je to prvo prostorno plansko stručno iskustvo u Hrvatskoj. Te godine u proljeće telefonom me pozvao Budimir Pervan da prijedem u Urbanistički zavod Dalmacije jer se ondje otvaraju novi i veliki poslovi iz prostornog planiranja. Naravno da tom pozivu nisam mogao odoljeti i prešao sam u novu instituciju. To ne mogu nikada zaboraviti jer se događalo u godinama u kojima sam očekivao neki stabilan početak u stručnom radu. Te godine Urbanistički biro se registrira kao Urbanistički zavod Dalmacije. Tada je taj Zavod upisan u registar tvrtki s preporukama za buduće UNEP-ove projekte.

Ta prilagodba novim poslovima i odnosima na međunarodnom planu bio je pothvat koji je organizirao arhitekt Budimir Pervan. Naravno da su nositelji pojedinih dionica bili već afirmirani arhitekti s domaćim i stranim iskustvom, kao što su bili Berislav Kalogjera, Lovre Perković, Jerko Marasović, Mihovil Antičević i drugi. Inače, promatrajući tokove struke i poslovanja u Zavodu uočio sam bitnu karakteristiku i snagu direktora Pervana u tome što je bio trajno okružen vodećim arhitektima iz pojedinih odjela s kojima je razrađivao planove rada i programa.

Dvije su komponente iz tog vremena koje su utjecale na daljnji razvoj urbanizma u Splitu. Prva komponenta odnosi se na novo ustrojstvo Zavoda, a druga na odnose Zavoda prema vanjskim institucijama.

Novo ustrojstvo Urbanističkog zavoda Dalmacije nastaje u vrijeme kada su počele rasti potrebe za novim oblicima pristupa razvoju i to prostornom i urbanističkom dokumentacijom. Također, to je vrijeme valorizacije prostora s gledišta razvoja turizma na našem priobalju. Urbanistički zavod trebao je razvijati metode cjelovitog prostornog i urbanističkog planiranja pa se s toga gledišta osniva poseban Odjel za regionalno i prostorno planiranje. Da bi se odgovorilo na te nove stručne potrebe, bilo je nužno školovati nove ljude kroz postdiplomski studij za prostorno planiranje u Zagrebu. Nekoliko nas pristupilo je poslijediplomskom studiju u Zagrebu.

←
27.
Budimir Pervan sa
suprugom Majom
prilikom sudjelovanja na
Savjetovanju namještenika
Č.S.S.R., 1969.

Urbanistički zavod je od osnutka ponajviše radio na problemu urbanističkog projektiranja. Radilo se na provedbenim planovima, urbanističkim projektima stambenih i turističkih naselja u Splitu i njegovu okružju.

Odjel za graditeljsko nasljeđe od početka je usmjerio svoju djelatnost na istraživanje u Dioklecijanovoj palači i na tom je planu ostvario jedinstveni znanstveno-istraživački i projektantski rad. U istraživanju su se primjenjivala i inozemna sredstva te suradnja stranih stručnjaka. Jedan od istraživačkih projekata koji se radio u splitskom okružju bio je urbanistički projekt revitalizacije starog naselja Primoštena. Naime, to je područje na kojemu su radili gotovo svi stari i novi odjeli Urbanističkog zavoda Dalmacije istražujući od najširih prostorno-urbanističkih okvira do infrastrukture, arhitekture i revitalizacije starog naselja.

Arhitekt Budimir Pervan bio je, inače, oduševljen tim sveobuhvatnim integralnim pristupom primoštenskom području. Uvijek je želio jednog dana, kada bude oslobođen upraviteljskih obveza, pristupiti projektu revitalizacije Primoštena. To se i dogodilo 1972. godine.

Odjel za arhitektonsko i građevinsko projektiranje bio je jedan od bolje razvijenih odjela. Ondje su se našla velika imena u arhitekturi Splita. Oni su dali velik doprinos razvoju stambene izgradnje u gradu, a posebno u vrijeme velike potražnje za stano-
vima u Splitu. Bez obzira na velike potrebe projektiranja u Splitu, oni su se ogledali sa svojim projektima i u širem području, od Pule do Ulcinja te u Bosni i Hercegovini. Arhitekti koji su inače radili u drugim odjelima Zavoda često su se okušavali u projektiranju u sklopu odjela za arhitekturu. Uz ostalo, posve je razumljivo da se na tom polju ogledao i arhitekt Budimir Pervan.

U reorganizaciji Urbanističkog zavoda s obzirom na složenost zadataka koje je obavljao Zavod, ustrojio se i Odjel za infrastrukturu. Ta je djelatnost u Zavodu postojala od početka, međutim kada se povećao opseg posla, osobito u vrijeme Mediteranskih igara, tada se osnovao taj Odjel. Uz to što je surađivao na projektima koje su vodili drugi odjeli, taj je Odjel samostalno izrađivao velik broj infrastrukturnih studija i projekata, to jest investicijske programe, prometne planove, projekte cesta i ulica, vodovoda i kanalizacije.

Druga važna komponenta na kojoj je radio direktor Budimir Pervan sa svojim suradnicima na razvoju Urbanističkog zavoda i urbanizma uopće jest odnos prema vanjskim

institucijama. Kao prvo, treba istaknuti onu vrijednost koju smo posjedovali u vrijeme direktora Pervana, a to je neovisnost institucije u odnosu prema investitoru. Iako je rad Zavoda bio uglavnom vezan za općine posebnim ugovorom, samostalnost i odgovornost prema djelu bila je neovisna i uvijek na visokoj razini. Zavod je imao svoj Savjet struke koji je zasjedao za sve veće poslove, od definiranja zadataka do trenutka predaje obavljenog zadatka. Ta interna kontrola kvalitete bila je zalag načelu da Zavod odgovara za svoj rad i to su investitori iznimno poštovali. To je ono područje autorstva koje je bilo zaštićeno pa i uz cijenu prekida ugovora. Direktor Pervan je na tome inzistirao, ali i tražio visoku kvalitetu izrade svakog zadatka. To je bilo vrijeme kada su posebno neke općine, pritiskane zahtjevima građana, tražile određena rješenja koja nisu bila na tragu stručnosti i legalnosti. To se posebno odnosilo na turistička područja u kojima je postojao sustav rastezljivosti zona za gradnju, da bi vlasnik zemljišta imao što veću korist, i slični primjeri.

Sva moja sjećanja vezana su za razdoblje od 1967. do 1980. godine. Dobro se sjećam da se Zavod postupno razvijao i da ništa nije nastalo odjednom, ali uvijek je išlo prema jednom davno zamišljenom cilju. Do 1970. godine Zavod je pod utjecajem velikih promjena na polju urbanizma (planovi UNDP-a) stvorio dugoročni program preobrazbe i rekonstrukcije stručnih odjela i na taj način zaplovio u novo doba kada je urbanizam postao suvremeno pitanje organiziranog razvoja društva. To vrijeme velikih promjena trebalo je iskoristiti na način da Zavod stvori odgovarajuće kadrove, da osigura sredstva za normalno funkcioniranje i da se sačuva njegova stručna neovisnost i važnost u životu regije. Budimir Pervan bio je direktor Zavoda od 1948. do 1970. godine. Nakon toga razdoblja, do 1982. godine direktor je bio Dragutin Matošić. Ja sam došao u Zavod 1967. i otišao iz Zavoda 1980. godine. U samo tri godine, kada je direktor bio B. Pervan, doživio sam određene trenutke koje sam nastojao objaviti. Međutim, ono što osobno pripisujem utjecaju B. Pervana nije samo vrijeme od 1967. do 1970. nego i mnogo dulje nakon 1970. jer su uzroci promjena nastali do 1970. godine, a logično su se nastavili nakon te godine.

Jednog jutra bili smo u mojem odjelu na okupu i ispijali zajedno kavu. Odjednom se otvore vrata i u sobu uđe nasmijan (to je inače rijetkost) naš direktor Pervan. I bez čekanja kaže: „Danas znam zašto sam veseo kao direktor jer sam pročitao u novinama da se Ivan Šimunović habilitirao na fakultetu i stekao zvanje sveučilišnog djelatnika. Gospodo, to je rodio ovaj Zavod i neka se to još više događa, da budemo rasadnik uspješnih intelektualaca.“ Ja sam potrnuo jer sam očekivao kritiku, a ne pohvalu. To je bila

velika osobina našeg direktora jer je znao dijeliti uspjeh sa svojim djelatnicima. Bio je to golem poticaj za daljnji rad. Ta mala anegdota odražavala je atmosferu u Zavodu koja je bila inspirativna i pozitivna. Druga anegdota vezana je za 1978. godinu. Budimir Pervan bio je u mirovini. Ja sam tada sa svojim kolegama osnivao Urbanističko društvo Dalmacije i njega sam predložio za predsjednika. Naravno, obećao sam da ću ja raditi sve administrativne poslove, a on da daje autoritet instituciji. Pristao je. Jednog dana, u jeku priprema za Mediteranske igre, došao sam na vrata njegova stana i izvijestio ga da se na šetnici lungo mare kod Bačvica namjerava sagraditi hotel za potrebe Meditranskih igara. Molio sam ga da on

28.

Budimir Pervan i članovi
Urbanističkog zavoda
Dalmacije prilikom posjeta
Ejnara Dyggvea, Split,
1958.

intervenira tako što ću ja napisati članak za novine, a on to treba potpisati. Naravno pristao je i to je bilo učinjeno. Predsjednik općine Skataretiko je prepoznao da je to moje „maslo“ te me pozvao na odgovornost. Ta je priča završila tako da se odustalo od granje hotela, jer je B. Pervan, unatoč toj igri, bio autoritet koji se poštuje.

Budimir Pervan je nakon završenog fakulteta u Pragu došao u Split. Njegova izvanredna europska naobrazba i kultura dali su mu pravo da, uz upravljanje, sudjeluje u mnogim kolektivnim projektima arhitekture i urbanizma. To mu je, s jedne strane, omogućilo da se već u ranim godinama Zavoda aktivno uključio u stvaranje moderne strukture Zavoda koja je imala raspone od regionalnog do lokalnog i od prostornog planiranja do arhitektonskog projektiranja. Na kraju njegove karijere to je bila njegova životna baština. Istodobno, planiranje i projektiranje počivalo je na određenim ne samo stručnim nego i iskustvenim načelima. Na primjer, odnos prema povijesnim vrijednostima koje su presudno utjecale na stil i razmjere gradnje u gradu, na tretiranje i korištenje građevinskih materijala, na odnos prema moru, na oblikovanje novog urbanog pročelja u povijesnim relacijama, na izgradnju nebodera, na pješačke površine, na glavne prometne poveznice itd. To nije bila neka zatvorena škola u sklopu Zavoda nego struka i kultura koja se prenosila preko operative na izgradnju i oblikovanje grada. Zato je izgradnja stanova i kvaliteta življenja u tim stanovima, promet i dostupnost svih važnijih gradskih institucija bila ponajprije stručna briga Zavoda, što su institucije i građani prepoznali i imali golemo povjerenje u Urbanistički zavod Dalmacije. Pogotovo je to postalo jasno danas kada toga Zavoda više nema.

Zavod nikada nije predstavljao cjelinu urbanističke snage ovoga Grada. Treba se prisjetiti da je, uz Zavod, postojao PIS (Poduzeće za izgradnju grada Splita), da su postojale građevinske institucije kao što je „Lavčević“, „Tehnogradnja“, „Melioracija“, „Pomgrad“ itd. Postojali su zavodi za zaštitu graditeljskog nasljeđa i druge institucije i veoma su često zbog svakog važnijeg pothvata u Splitu predstavnici tih institucija zasjedali u Zavodu i raspravljali o projektima i izvedbi. Tako je rastao Grad i tako su se stvarali iskustvo i načela za planiranje, projektiranje i izgradnju. Svaki je sastanak počeo sukobima, a završio dogovorom, jer jedino se tako moglo doći do istine koja je bila snaga razvoja Splita. Danas, kad više nemamo toga zajedničkog korektiva, stvari se događaju prema nekakvoj lažnoj „slobodi i umjetničkom dojmu“. Toga su svjesni i stručnjaci i stanovnici i prizivaju vremena Urbanističkog zavoda Dalmacije.

Nesporno je da arhitektu Budimiru Pervanu pripada golema zasluga za osnivanje i razvoj Urbanističkog zavoda Dalmacije. Zavod je nastao kao Urbanistički biro nakon Drugoga svjetskog rata. Bilo je to 1947. godine kada je praktički bila nasušna potreba kontrolirane izgradnje gradova i naselja. Bila je to velika smjelost Budimira Pervana i njegovih kolega da se prihvate posla koji je kao struka bio gotovo nepoznat. Ubrzani razvoj nakon tih poslijeratnih godina i početak industrijalizacije zahtijevali su da se stvori određena urbanistička osnova jednako za nove industrijske zone i za nova stambena naselja. Taj Pervanov doprinos bio je djelomično vrednovan u godinama nakon završetka njegove karijere: godine 1972. dobio je nagradu „Vladimir Nazor“ za životno djelo; godine 1973. dobio je nagradu Urbanističkog saveza Jugoslavije za predani rad na razvijanju urbanističke misli i struke; godine 1954. dobio je nagradu za rješenje starog dijela Zadra (kol-nag.); godine 1962. dobio je nagradu za rješenje zapadne obale Splita (kol-nag.); godine 1969. dobio je nagradu za rješenje Sutomore kod Bara (kol-nag.);

29. Budimir Pervan i gradonačelnik Trondheima prilikom posjeta Urbanističkom zavodu Dalmacije u Splitu, 1960-ih

godine 1975. dobio je nagradu za stari Primošten; u povodu 25. godišnjice Urbanističkog zavoda Dalmacije dodijeljena mu je „Zlatna plaketa“.

Sve te osobne i druge zajedničke nagrade nisu toliko cjelovit zalag doprinosu arhitekta Budimira Pervana koliko su to unutarnje i često nevidljive promjene zbog kojih je Zavod postao jedan od najpoznatijih urbanističkih institucija u Hrvatskoj. Vratimo se u vrijeme Urbanističkog biroa kada su djelatnici bili mahom arhitekti i kada je individualni pristup projektu bio jedini način u projektiranju te nedugo nakon toga kada su počeli UNEP-ovi planovi na Jadranu (1967.) kada se tražio interdisciplinarni pristup i kada je prostorne planove mogla izvoditi ekipa, a ne jedna osoba. Tada je nastala velika promjena u Urbanističkom zavodu. Odjel za Regionalno planiranje imao je arhitekta, građevinare, prometnike, ekonomiste, sociologe i zaštitare jednako kako za graditeljsku baštinu tako i za prirodne vrednote. Svi su oni sudionici kreacije budućeg razvoja i prostornog uređenja. Radili smo na regionalnom prostornom planu Splita zajedno s tvrtkom iz Londona Shankland, Cox and Associates, koja je na isti način bila ekipirana i koja je u isto vrijeme prihvatila interdisciplinarnost i kolektivni rad. S ponosom smo priznali sebi da smo i mi pristupili, gotovo u isto vrijeme kao i strane institucije, uspješnoj transformaciji u Zavodu. U to vrijeme je Budimir Pervan zajedno s Berislavom Kalogjerom oblikovao taj odjel. Ubrzo je taj sustav bio primijenjen i u ostalim odjelima jer je to bio doista početak novog Urbanističkog zavoda i primjene novih metoda prostornog i urbanističkog planiranja. U svojim sjećanjima na Budimira Pervana, tu unutarnju transformaciju Zavoda, njegov ustroj i na njegove metode rada, smatram najvećim njegovim doprinosom razvoju urbanizma na području Dalmacije i Splita.

Sve to događalo se u vrijeme kada se krutost sustava odražavala na sve, kako na rad tako i na komunikacije. Ostat će zapamćeno da je, uz sve te društvene norme koje su nas dovodile u nekakav egalizam, arhitekt Budimir Pervan ostao osoba dostojna punog poštovanja i njega se oslovljavalo uvijek i samo sa „šjor Bude“. To nije bilo ni slučajno ni zadano nego jednostavno nas je na to navodila njegova osobnost i njegova kultura odnosa prema svima nama. Bila su to moja iskrena sjećanja na šjor Budu.

30.

Budimir Pervan s obitelji u
Splitu, 1940-ih

Moja sjećanja i zapažanja o arhitektu Budimiru Pervanu

ANTUN ŠATARA

Prije mog zaposlenja u Urbanističkom birou Split, o arhitektu Budimiru Pervanu nisam znao ništa. Od tada sam gotovo svaki dan bio s njim u kontaktu. Bio je direktor Biroa, osnovanog 1947. godine na inicijativu ondašnjega Gradskog narodnog odbora u Splitu, pri planskoj komisiji Oblasnog NO-a. Ono što mi je odmah bilo pomalo zagonetno jest njegova stručna uloga u rješavanju velikih ondašnjih poslijeratnih urbanističkih problema u gradu, unatoč njegovoj školskoj naobrazbi diplomiranog arhitekta, na praškoj Akademiji za arhitekturu, koju je završio 1934. god. Poslije toga, sve do 1947. radio je kao arhitekt.

Njegovo opredjeljenje i za urbanizam rezultiralo je i nazivom osnovane institucije kao „Urbanistički biro“, koji u početku s malim brojem, a s razvojem dosta većim brojem zaposlenika, postaje Urbanistički zavod s pet strukovnih odjela.

Radio sam u arhitektonskom odjelu i tu sam imao prilike upoznati rad arh. Pervana s nama projektantima. Obilazio nas je često, pratio naš rad, davao primjedbe i sugestije, ali nikad nije tražio da budu obvezujuće. U početku rada, a i poslije vidio sam da je takav način rada koristan. Po tome se razlikovao naš način rada od ostalih institucija, a posebna uloga Stručnog savjeta, koji je on osnovao, bila je okosnica takvog načina rada. Članovi Savjeta bili su šefovi odjela i iskusniji i istaknutiji projektanti te planeri-urbanisti. Svi radovi, urbanistički radovi i projekti ili arhitektonski projekti, morali su proći razmatranje tog savjeta i tek nakon njegova „blagoslova“ ići na daljnju doradu.

Bio je karakterističan moj slučaj, kad je moj projekt Robne kuće „Prima“ u Splitu odbila nekakva „Stručna komisija“ zbog cijene projekta, koju je imenovao investitor koji je naručio projekt, ali nije bio sposoban sam ocijeniti njegovu vrijednost. Projekt je, međutim, bio znatno ispred dosega ondašnje sredine s nizom tehničkih i tehnoloških noviteta onog vremena, pa čak i arhitekture. Moje stajalište je bilo čvrsto i nepopustljivo i upravo tu sam dobio veliku potporu arh. Pervana i stručnog savjeta da nećemo odustati od mog projekta. Na kraju je investitor popustio, kuća se izgradila i dobila nagradu lista „Borbe“ kao najuspješnije arhitektonsko ostvarenje u SR Hrvatskoj 1966. godine.

Arhitekt Pervan odigrao je i vrlo važnu ulogu u poslijeratnom urbanističkom djelovanju u gradu Splitu. Zaslugom tada malobrojnog urbanističkog biroa, nastaju postavke budućeg generalnog urbanističkog plana, koje su prihvaćene u svim kasnijim planovima i projektima (obilaznica oko gradske jezgre, očuvanje gradskog obalnog pojasa itd.). Nekoliko lokacija u tom pojasu spašeno je od izgradnje (kao npr. velika zelena površina između šetališta i Meštrovićeva kompleksa i kompleksa P. K. „Jadran“, na kojoj se za ondašnju JNA trebala graditi Vojna bolnica, zaslugom arh. Pervana i urbanističkog biroa izgrađena je na Križinama).

Danas grad Split nema takvu instituciju kao što je bio Urbanistički zavod Dalmacije, što se ogleda u nizu neplanske i često promašene izgradnje.

31.
Budimir Pervan s
kolegama u Pragu, 1964.

Mala priča o strahu, poštovanju i prijateljstvu

DINKO KOVAČIĆ

Nakon završetka Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu i završenog vojnog roka, kao stipendist dobio sam zaposlenje u građevinskom poduzeću Tehnogradnja. Baš u to vrijeme bio je raspisan gradski natječaj za stambeno naselje Gripe-lokve u Splitu. Raspisala ga je vojna pošta (JNA). Na opće iznenađenje, a najviše moje, ocjenjivački sud odabrao je moj rad. Oduševljenju i radosti nije bilo kraja. Međutim, s tim nije bilo gotovo jer je, kao i sve što se tada u Splitu gradilo, morao proći strogu reviziju Savjeta za urbanizam u Urbanističkom zavodu.

Govorili su mi o nekoj složenoj proceduri koju sam još morao proći. Mislio sam da su me zastrašivali iz zavisti. Došao je i taj dan, odlučujući za mene i moj prvi posao, tako važan dan odluke. Sjećam se, kao danas, velike dvorane u Urbanističkom zavodu, dugog stola i komisije od možda desetak ljudi. Čelo stola pripadalo je direktoru arhitektu Budi Pervanu. Do tada ga nikada nisam vidio, ali naslušao sam se priča o strašnome Budi.

Pozdravio sam i odmah raširio nacрте po prostranom stolu. Gospodin, sivo odijelo i zategnuta kravata, za mene starac, oštar pogled kroz naočale s debelim crnim okviri-ma. Iznenadujuće blago rekao je da mogu početi. Kako je vrijeme odmicalo, kod svih sam osjećao neko, još neizgovoreno odobravanje. S tim, ona početna nelagoda u meni je polako nestajala. Samo sam pratio izraz iza onih naočala s debelim crnim okviri-ma. Dobro je. Iznad svih očekivanja. Taj dan, prestrašenom mladiću rasprava se ubrzo pretvorila u ugodan kolegijalni razgovor. Gospodin s čela stola rekao je: „Sinko (kako prisno) volio bi te vidit u našem zavodu“. Bilo je to moje prvo profesionalno priznanje. Značilo mi je puno. Ohrabren hvalom poraslo je moje samopouzdanje. Možda sam taj dan postao arhitekt.

Kroz vrijeme, iako je bio tridesetak godina stariji, poštovanje je preraslo u neki oblik prijateljstva.

Svaki put kad prođem Stepinčevom ulicom, pokraj mojih nebodera, mojih prvijenaca, sjetim se onog popodneva u Urbanističkom zavodu. Sjetim se i Berinih dobronamjernih savjeta kojima e sam zasigurno koristio u životu.

32.
Budimir Pervan prilikom
obljetničke proslave 25
godina URBS-a, Split,
1972.

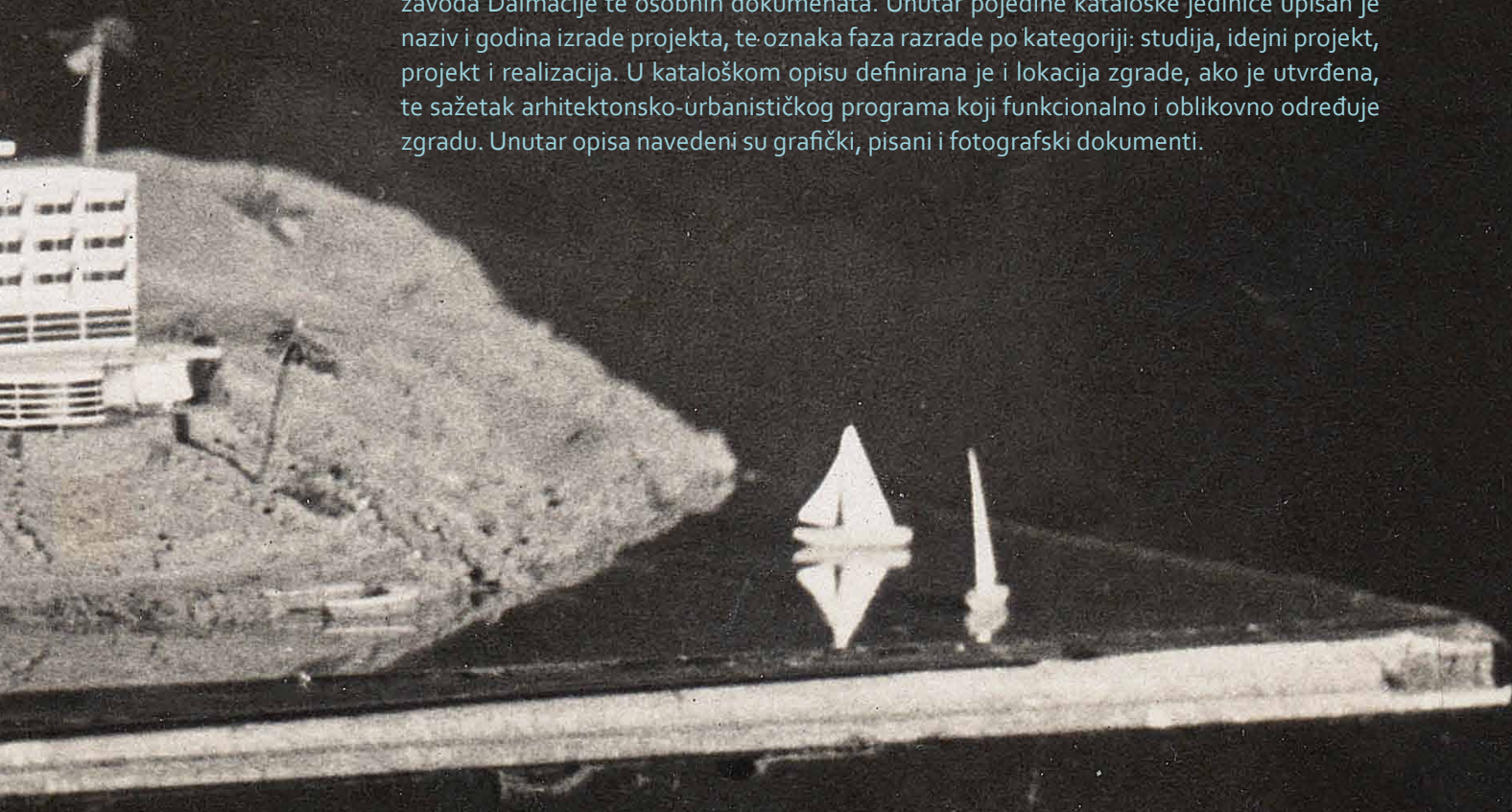

33. Budimír Pervan nad maketom projektu hotela na obali, studentski rad na Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu (Akademie výtvarných umění v Praze – Speciální škola pro architekturu), 1930-ih

Katalog zbirke arhitekta Budimira Pervana

Borka Bobovec
Iva Ceraj
Maja Kućan
Mateja Moser
Laura Naranda

Osobni arhivski fond arhitekta Budimira Pervana sastoji se od građe koja je nastajala tijekom dugogodišnjeg autorova profesionalnog djelovanja na području urbanizma i projektiranja. Građa je zaprimljena 2000. godine od strane arhitektove obitelji, a 2015. godine kćer Mia Pervan darovala je ostatak građe koja je sadržavala osobne dokumente, fotografije i preostali dio grafičke dokumentacije. Dokumenti cjelokupnoga fonda nastajali su u razdoblju od 1910. do 1982. godine. Fond se sastoji od klasifikacijskih cjelina tehničke arhitektonske dokumentacije (nacrti, crteži i skice), fotografijâ (snimke nacrtâ, maketa, izvedenih zgrada i osobne fotografije), pisanih dokumenata vezanih uz rad Urbanističkog zavoda Dalmacije te osobnih dokumenata. Unutar pojedine kataloške jedinice upisan je naziv i godina izrade projekta, te oznaka faza razrade po kategoriji: studija, idejni projekt, projekt i realizacija. U kataloškom opisu definirana je i lokacija zgrade, ako je utvrđena, te sažetak arhitektonsko-urbanističkog programa koji funkcionalno i oblikovno određuje zgradu. Unutar opisa navedeni su grafički, pisani i fotografski dokumenti.

Split 1920-ih:
susret s Josipom Kodlom
i češkim kubizmom

←

34.
Budimir Pervan u Splitu,
oko 1935.

Budimir Pervan, arhitekt i urbanist rođen je u Splitu 26. travnja 1910. godine. Godine 1925. upisuje Građevinsku tehničku školu u Splitu, osnovanu 1920. godine na temelju duge tradicije splitskih strukovnih škola. Već 1891. godine osnovana je prva *Stručna podružna (šegrtska) škola* iz koje se potom razvila Građevinska tehnička škola. Tijekom 1920-ih i 1930-ih godina, školu je vodio Vorih Matković (ravnatelj od 1922. do 1939. godine), a program su u to vrijeme predavali istaknuti umjetnici grada Splita, poput slikara Emanuela Vidovića, kipara Vjekoslava Gangla, književnika Dinka Šimunovića, skladatelja Josipa Hatzea i drugih. Zajedno s Budimirom Pervanom, školu su pohađali i Vernazza, Raganelli, Fabris, Žuljević, Šoda, Marasović i Reić koji će također redom postati budući građevinski poduzetnici, inženjeri i arhitekti. Tijekom srednjoškolskog obrazovanja, Budimiru Pervanu bila je dužnost odraditi graditeljsku praksu u splitskim građevinskim poduzećima. U razdoblju od ožujka do kolovoza 1928. godine, praksu je obavljao u Tehničkom uredu Općinskog upraviteljstva u Splitu gdje su tada zaposleni splitski arhitekti, pripadnici prve generacije praških studenata: Josip Kodl i Niko Armanda. Upravo će susret s Kodlom – kao arhitektom koji afirmira modernu arhitekturu u ondašnji Split – utisnuti presudan trag na Pervanov opus. Josip Kodl rođen je 1887. godine u Zdicama u blizini Praga te je pohađao Češku visoku tehničku školu u Pragu u razdoblju od 1907. do 1911., a diplomirao je 1921. godine. Tijekom studija u Pragu upoznaje studente iz Splita i Dalmacije što rezultira dolaskom i trajnim preseljenjem u Split. Kao mladi arhitekt u Splitu zapošljava se u Tehničko građevnom odjeljenju splitske općine. Tijekom svoga profesionalnog života sudjeluje na natječaju za regulacijski plan Splita (1923.-1924.) i gradi kuću Čorak (1923.) s kubističkim elementima, prožetu lokalnom tradicijom te postaje jednim od najznačajnijih arhitekata i predstavnika češkog modernizma, funkcionalističke i kubističke arhitekture u Splitu. U duhu češkog kubizma, Kodl realizira zgradu Meteorološke stanice na vrhu Marjana (1924.-1925.) koja posjeduje prvi, moderan ravni krov u Splitu. Najznačajnija Kodlova zgrada je Osnovna škola Manuš - Dobri u Splitu, izgrađena 1930. godine koja pokazuje zrele, modernističke oblike funkcionalizma: razvedene pravokutne volumene s velikim prozorima i naglašenim horizontalnim plohami.

Utjecaj Kodla na opus Budimira Pervana u tom je razdoblju najbolje vidljiv na projektu za vlastitu obiteljsku kuću iz 1929. godine. Kuća je sagrađena u splitskom predjelu Bačvice, u kojoj je obitelj Pervan živjela do 1936. godine. Arhitektoniku kuće karakterizira horizontalna podjela izmaknutih volumena, te uporaba različitih materijala. Jednostavan, kubični volumen horizontalno prekida linija ponad rustikalno obrađenog kamena u zoni podruma. Horizontalni kameni profil na terasi kata predstavlja daljnju razdjelnicu između visokoga prizemlja i prvoga kata. Horizontalnost je naglašena izduženim pravokutnim prozorima. Kuća završava jakim, naglašenim vijencem koji ukazuje na Kodlov utjecaj, te tradicionalnim, kosim krovom.

↑

35.
Obiteljska kuća
Pervan u Splitu,
1929.

Praški dani

Nakon završene Građevinske tehničke škole u Splitu i izgradnje obiteljske kuće na Bačvi-cama 1929. godine, Budimir Pervan odlazi u Prag gdje u listopadu 1930. godine upisuje Arhitektonski odjel Češke visoke tehničke škole. Zajedno s njim školu pohađa i Lovro Perković, a potom u Prag dolaze i Ivo Žuljević, Petar Reić i Petar Šoda, redom školski kolege iz Splita. Već nakon drugog semestra, Pervan napušta studij na Visokoj tehničkoj školi kako bi upisao trogodišnju Školu arhitekture pri Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu (*Akademie výtvarných umění v Praze – Speciální škola pro architekturu*) koju je vodio profesor Josef Gočár i tako postaje prvi od praških studenata koji odlučuje upisati ovu školu.

Češka visoka tehnička škola odlikovala se tradicionalnim pristupom obrazovanju koji je nudio kvalitetan uvid od tehnologije građevinskih materijala do poznavanja proračuna konstrukcija, te je zbog toga školovanje trajalo vremenski duže. Za razliku od toga, studij na Akademiji imao je drugačiji pristup – na čelu s mentorom, prof. Josefom Gočárom, studenti su bili aktivno uključeni u suvremena arhitektonska događanja; studij je promovirao modernu arhitekturu i trajao ukupno tri godine.

Josef Gočár uz Jana Kotěru predstavljao je najznačajnijeg promotora češke arhitekture u prvoj polovici 20. stoljeća. Oba su predstavnici svih stilskih etapa kroz koje je češka arhitektura prošla u tom vremenu, a to je racionalni modernizam u prvom desetljeću 20. stoljeća; češki kubizam u vremenu neposredno prije Prvog svjetskog rata, te potom i češkog funkcionalizma neposredno poslije rata. Kao predvodnik češkog funkcionalizma, Josef Gočár postaje i voditelj Specijalne škole arhitekture pri Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu 1924. godine.

U arhivu Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU čuvaju se originalne Pervanove diplome s praške akademije za tri klauzurna državna ispita, te zadane projekte koji su mu u konačnici omogućili diplomu kojom je 1934. godine stekao zvanje *umjetnički kvalificiranog arhitekta*. U muzeju se čuva i vrijedna zbirka fotografija studentskih radova koja sadrži fotografije maketa ukupno pet projekata. *Projekt škole* jedan je od prvih studentskih radova nastao 1931. godine, početkom studija, a već pokazuje zrele odlike koje će prožimati Pervanovu arhitekturu. Nedatirani *Projekt hotela na obali* pokazuje zanimljivo rješenje s dva preklapljenog trakta u kojima su smještene hotelske sobe. *Projekt hotela na vrlo strmoj obali* primjer je rješenja koje se vrsno prilagođava konfiguraciji zahtjevnog terena. Sadrži deset etaža koje su prislonjene uz padinu. *Natječajni projekt hotela na marjanskoj obali* Pervan radi u suradnji s kolegom Lovrom Perkovićem 1933. kada je u srpnju iste godine raspisan opći jugoslavenski natječaj. Predmet natječaja bila je idejna skica hotela na marjanskoj obali. Problematika Pervanova i Perkovićeva projekta sadržana je u veličini dviju monumentalnih građevina, postavljenih paralelno jedna uz drugu. S obzirom da je pozicija jedne od građevina *de facto* nad površinom mora, realizacija iste pretpostavljala je zahtjevne intervencije, te je rad stoga ostao bez priznanja. Nakon ovoga projekta autorski dvojac više ne surađuje, no ipak, ovaj projekt pokazuje zreli pristup i kvalitetno rješenje.

Nadalje, *Projekt škole za tjelesni odgoj* nastao 1934. godine, ujedno je i Pervanov diplomski rad. Pretpostavlja se da je ovaj projekt bio predviđen za područje Sustipana i staroga groblja gdje je jedan od prijedloga bio sportski centar budućeg Splita na uzdignutom, ravnom platou nad morem. Pervanovo rješenje predviđa poziciju središnjeg objekta uz obalu koji sadrži veliki hol u prizemlju i učionice, te okomiti trakt s dvjema sportskim dvoranama i zatvorenim bazenom. Na vanjskom terenu predviđen je atletski stadion s natkrivenim tribinama na zapadu, te niz teniskih terena. Intervencija u uvali podrazumijevala je gradnju pristaništa, te klubskog objekta sportskog društva.

36.
Projekt hotela na
obali, studentski rad
na Akademiji likovnih
umjetnosti u Pragu,
1930-ih

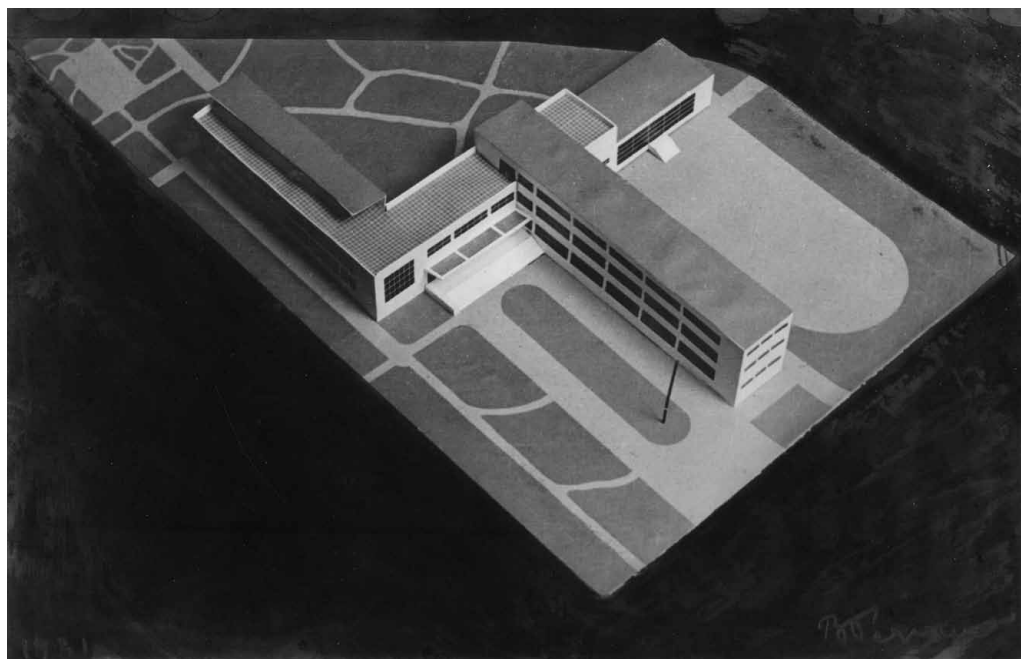

37.
Projekt hotela na
obali, studentski rad
na Akademiji likovnih
umjetnosti u Pragu,
1930-ih

38.
Projekt škole, studentski
rad na Akademiji likovnih
umjetnosti u Pragu, 1931.

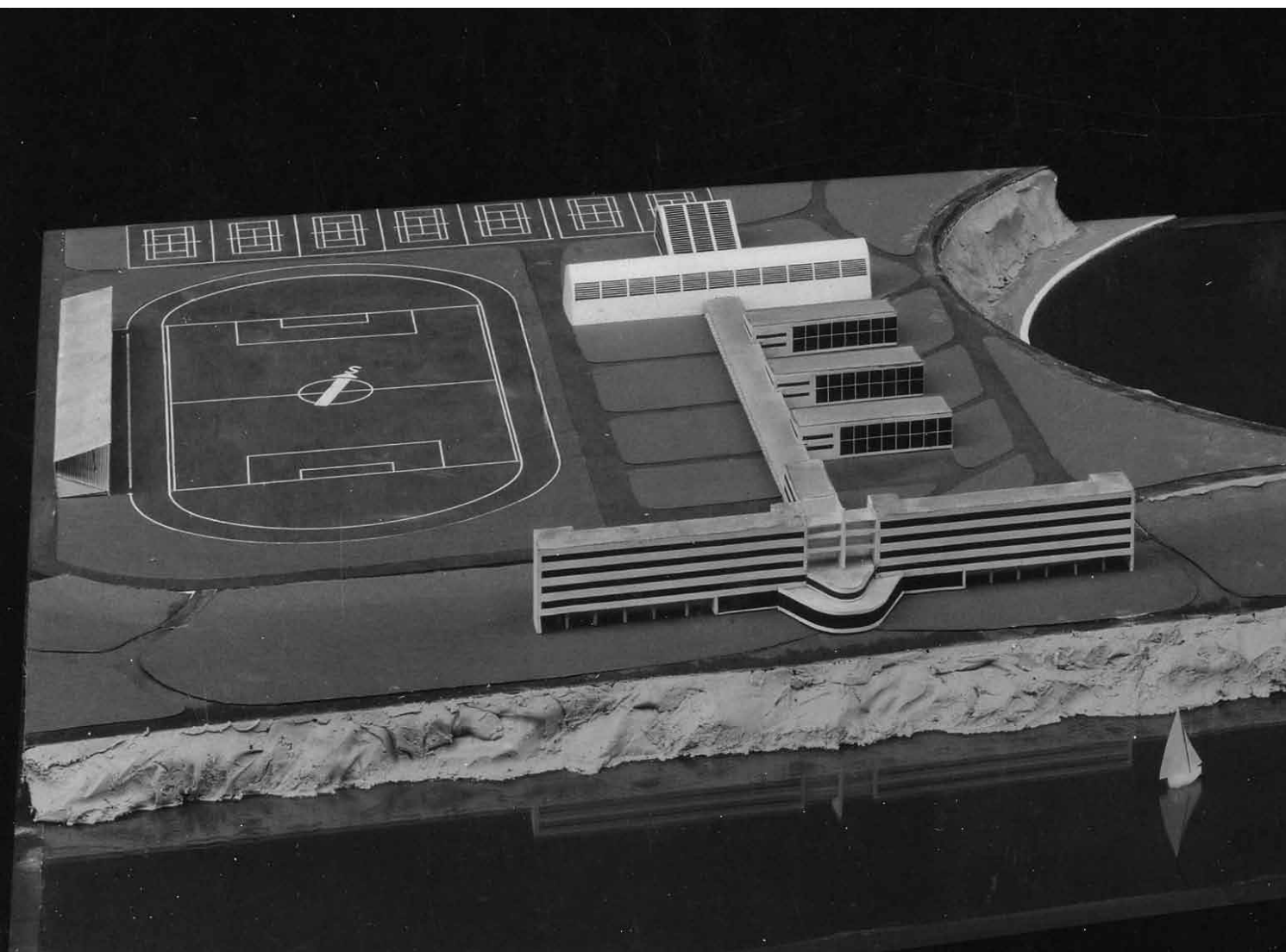

39.
Projekt hotela na strmoj
obali, studentski rad
na Akademiji likovnih
umjetnosti u Pragu,
1930-ih

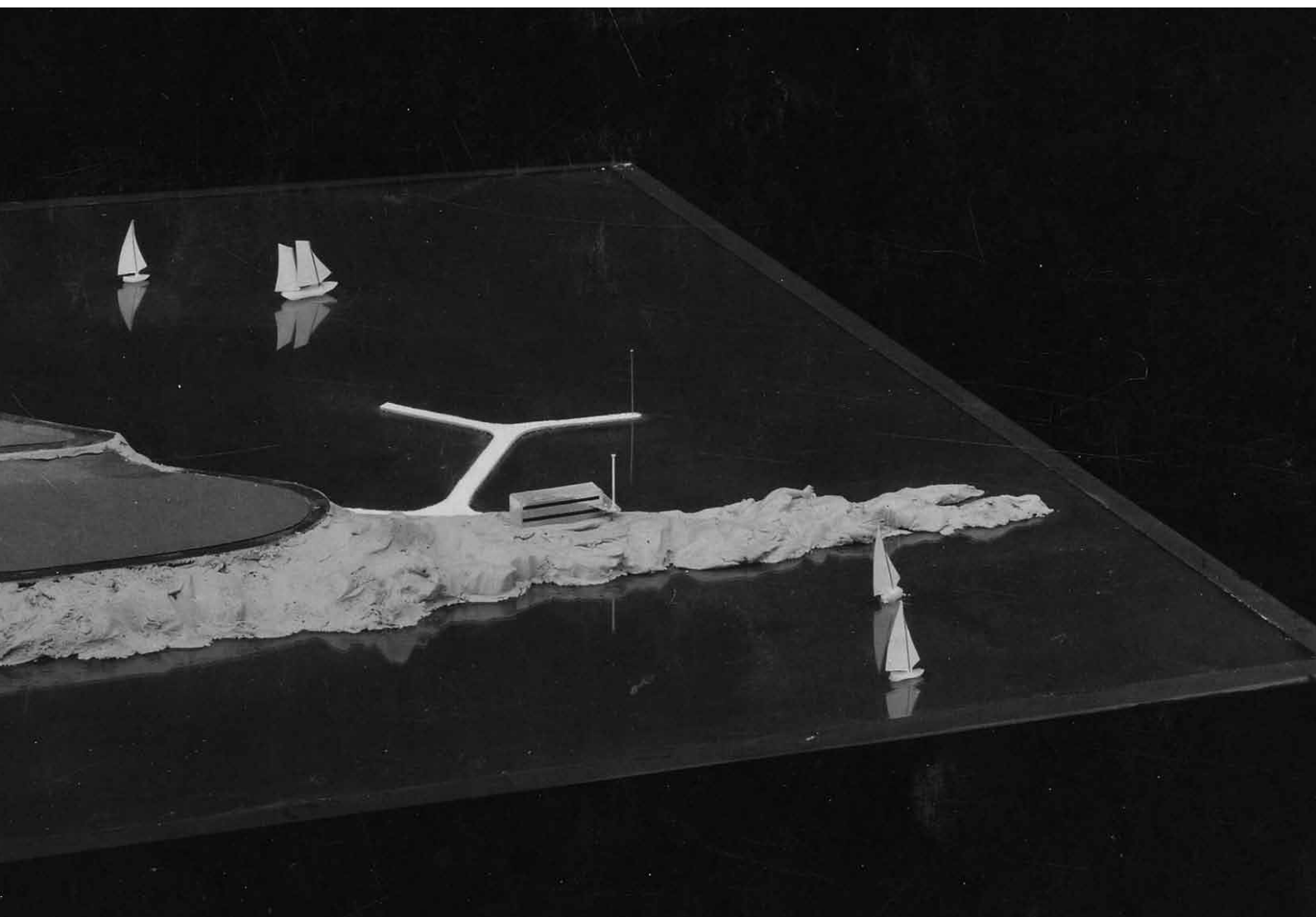
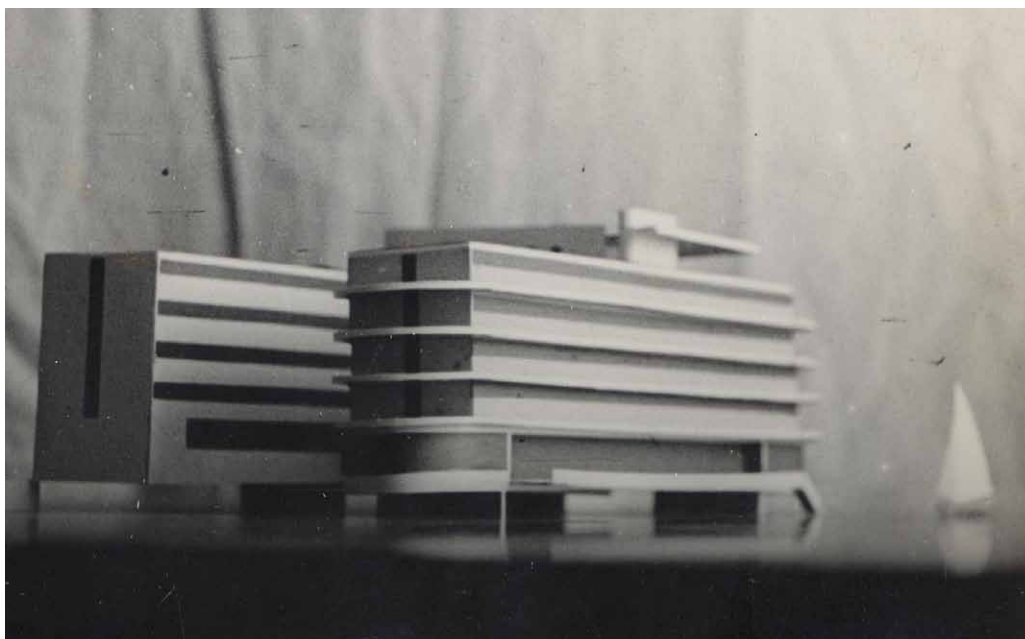

40.
Projekt škole za tjelesni
odgoj, završni (diplomski)
rad na Akademiji likovnih
umjetnosti u Pragu, 1934.

41.
Budimir Pervan,
Lovro Perković,
natječajni projekt
hotela na marjanskoj
obali, 1933.

42.
Diploma za državni ispit
„Projekt škole tjelesnog
odgoja“, Akademija
likovnih umjetnosti u
Pragu – Specijalna škola za
arhitekturu, Prag, 8. lipnja
1934.

AKADEMIE VÝTVARNÝCH UMĚNÍ V PRAZE
SPECIÁLNÁ ŠKOLA PRO ARCHITEKTURU

VYSVĚDČENÍ

O třetí KLAUSURNÍ ZKOUŠCE STÁTNÍ

Pan BUDIMIR PERVAN
rodem ze Splitu v Jugoslavi
studoval r. 1933/34 /:třicet tři/třicet čtyři:/ ve speciální
škole pro ARCHITEKTURU na Akademii výtvarných umění
v Praze a podjaval se od 5. května do 8. června 1934
předepsané KLAUSURNÍ ZKOUŠCE STÁTNÍ, vypracoval na
základě daného programu následující projekt:

" Škola tělesné výchovy "

Podepsaná zkušební komise prozkoumala tuto práci a prohlašuje
ji ve smyslu § 16. studijního řádu Akademie výtvarných umění
jednomyslně za

XXXXXXXX VÝBORNOU S VYZNAMOVÁNÍM . XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ZE ZKUŠEBNÍ KOMISE

V PRAZE dne 8. června 1934.

M. Hájek
Jan Kříž
Dr. M. Štěpán
Dr. Španěl

43.
Priznanje za završni rad
„Projekt škole tjelesnog
odgoja“, Akademija
likovnih umjetnosti u
Pragu – Specijalna škola za
arhitekturu, Prag, 8. lipnja
1934.

AKADEMIE VÝTVARNÝCH UMĚNÍ V PRAZE

Podepsaný rektorát potvrzuje, že u příležitosti výroční
výstavy školní byly vystavené práce Vaše po návrhu profesora

arch. Josefa G o č á r a

sborem profesorským Akademie výtvarných umění

" č e s t n ý m u z n á n í m "

vyznamenány.

REKTORÁT AKADEMIE VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

v Praze dne 8. června 192³⁴.

t. č. rektor.

Pan

Budimir P e r v a n ,

studující Akademie výtvarných umění

v Praze.

Od Splita
prema
Dubrovniku

ark. B. Perić
Spl. 1936

Projekti ispitivanja stambenih tipologija bili su jedan od istaknutih zadataka na praškom studiju, te Budimir Pervan izrađuje dva projekta stambenih objekata postavljenih na idealizirane parcele. Jedan od projekata bio je zapažen zbog kvalitetnog oblikovanja pomaknutih kubusa, povezivanja balkona s tri strane kuće, te uporabe ugaonih prozora i ravnog krovništva. Svi ti elementi pojavit će se u pročišćenoj varijanti na vlastitoj obiteljskoj kući koju projektira nakon povratka iz Praga.

Projekt nove obiteljske kuće smještene u Bukovčevoj ulici br. 12 (prije: Hektorovićeve ulica) započinje 1936. godine, u blizini prijašnje obiteljske kuće iz 1929. godine. Nova obiteljska kuća jednostavan je kubus s velikim pravokutnim prozorima, reprezentativnih dimenzija, te su u njoj predviđena tri stana. Zanimljiv je pomak volumena kata naglašen kutnim prozorom, te balkon otvoren s tri strane. Čistoća i minimalizam oblika već su postali Pervanov karakterističan potpis, a praktičan i funkcionalan interijer prepoznatljiv je u primjeni jedinstvene instalacijske vertikale koja povezuje sanitarne čvorove i kuhinju. Ovo je prvi primjer takvog rješenja na našem području uz koje se ističe i ravna, krovna terasa u službi solarija – još jedna od novih ideja koje Pervan donosi u Split iz Praga kao jednog od vodećih europskih žarišta modernizma.

Nakon uspješne realizacije projekta 1937. godine, u potrazi za daljnjim angažmanima Budimir Pervan privremeno se nastanjuje u Dubrovniku. Sredinom 1930-ih godina, grad bilježi dolazak mladih arhitekata iz Splita, formiranih na praškom studiju. Entuzijastični, mladi i puni ideja, autorski dvojac Budimir Pervan i Tomislav Andrija Žuanić – kolega iz Srednje tehničke škole u Splitu koji prije dolaska u Dubrovnik radi kao građevinski poduzetnik na otoku Hvaru – otvaraju građevinsko poduzeće. U razdoblju do 1941. godine izvedeno je devet novogradnji, od kojih dva hotela, koja zrcale modernistički duh u živom dijalogu s primjenom tradicionalnih elemenata gradnje.

Već na početku svoje suradnje, dvojac ostvaruje svoje najznačajnije djelo – vilu Adolfa Deutscha u Lapadu (1937.-1938.) koja pripada redu najznačajnijih ostvarenja međuratne arhitekture na tom području. Vila je oblikovno i funkcionalno promišljena u purističkom slogu, na temelju praških iskustava. Jednokatnica ravna krovništva omekšana je zaobljenim uglom na sjeverozapadnom dijelu glavnoga sjevernog pročelja. Ističe se Pervanov motiv malih, okruglih prozora koje postavlja na pomoćnim prostorijama i stubištu. Tlocrtna dispozicija ove vile slična je vili dr. Mirka Mladinova u Lapadu (1938.), što je vidljivo u prizemlju gdje se različite prostorije stapaju u jedinstvenu cjelinu, a po potrebi se mogu odijeliti staklenom stijenom. Sukladno želji naručitelja, čisti kubus vile obogaćen je tradicionalnim graditeljskim elementima, reduciranih u duhu modernizma: stupovima trijema bez baza i kapitela, te prozorima bez okvira. Na dvokatnoj kući zlatara Andrija Vierde na Pločama (1938.-1940.) Pervan primjenjuje tradicionalni element gradnje – kamen, zajedno s netipičnim parnim polukružnim prozorima kata i konzolama na pročelju. Prostorna organizacija unutrašnjosti kuće funkcionalno je oblikovana, te prilagođena atraktivnim vizurama. Rad građevinskog poduzeća Pervan-Žuanić prekida se početkom rata. U razdoblju od 11. ožujka 1945. do 16. travnja 1946. Budimir Pervan sudjeluje na urbanističkom seminaru ZAVNOH-a u Šibeniku gdje se planiraju prve poslijeratne obnove porušenih naselja u Dalmaciji.

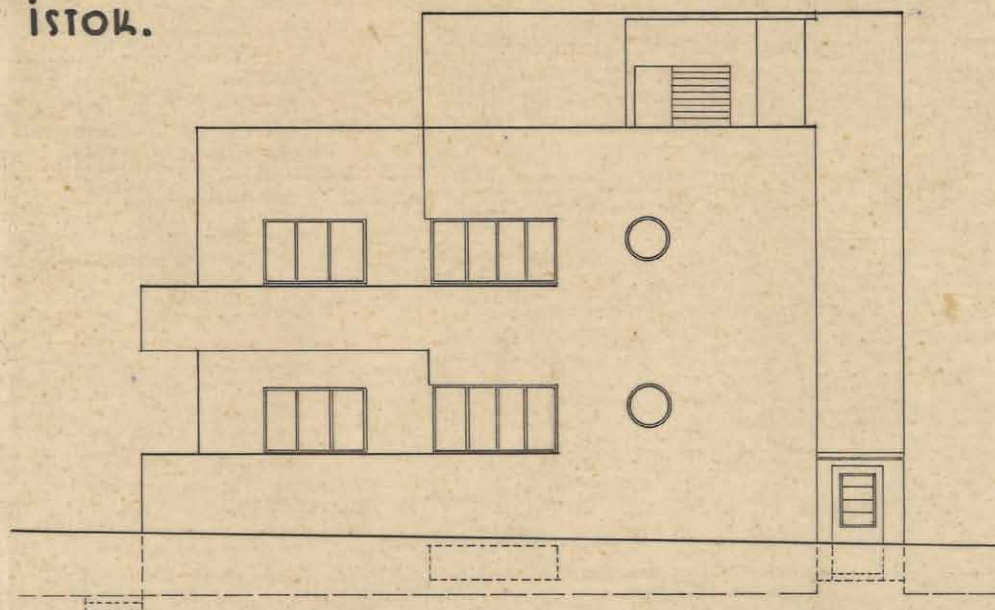

45.
Obiteljska kuća Pervan u
Splitu, istočno i sjeverno
pročelje, 1936.

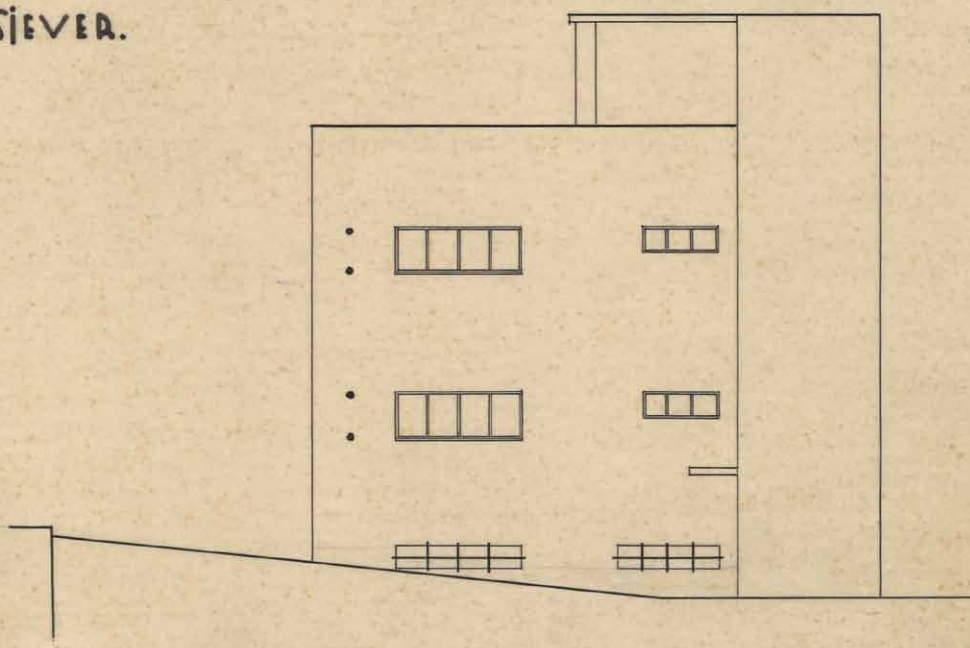
KUĆA MATE PERVANA · HEKTOROVİĆA ULICA ·

Mj. 1:100.

ISTOK.

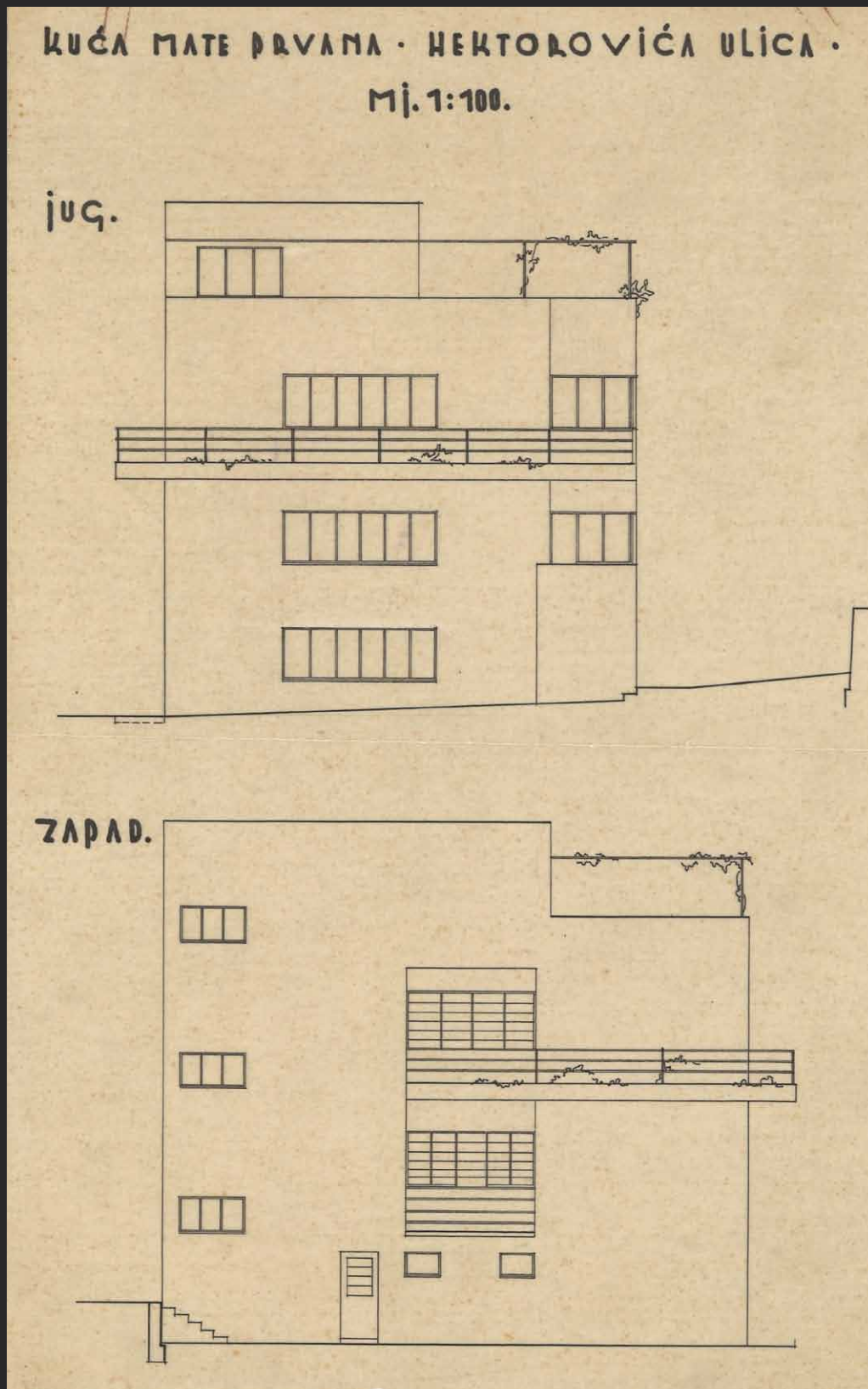

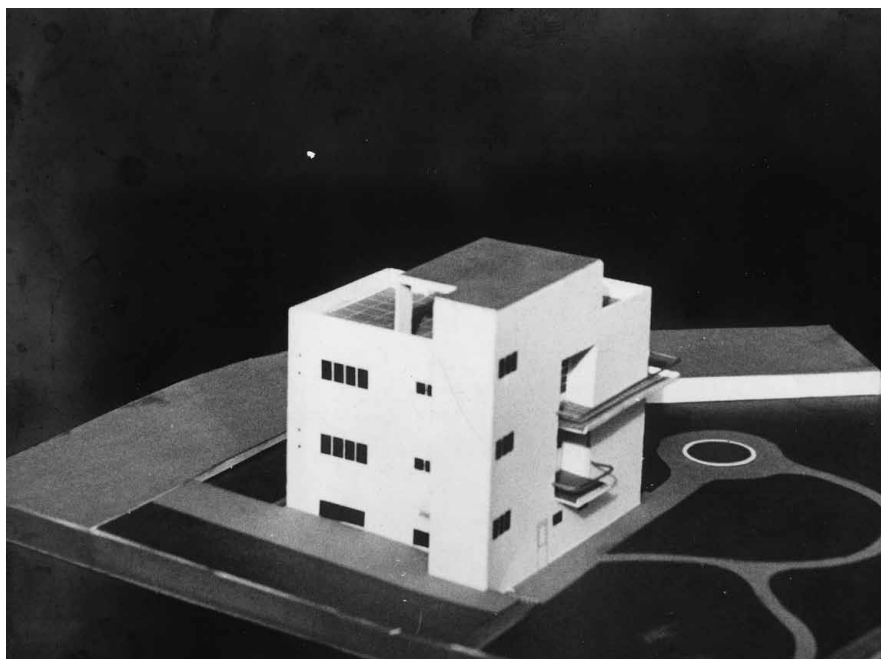
SIJEVER.

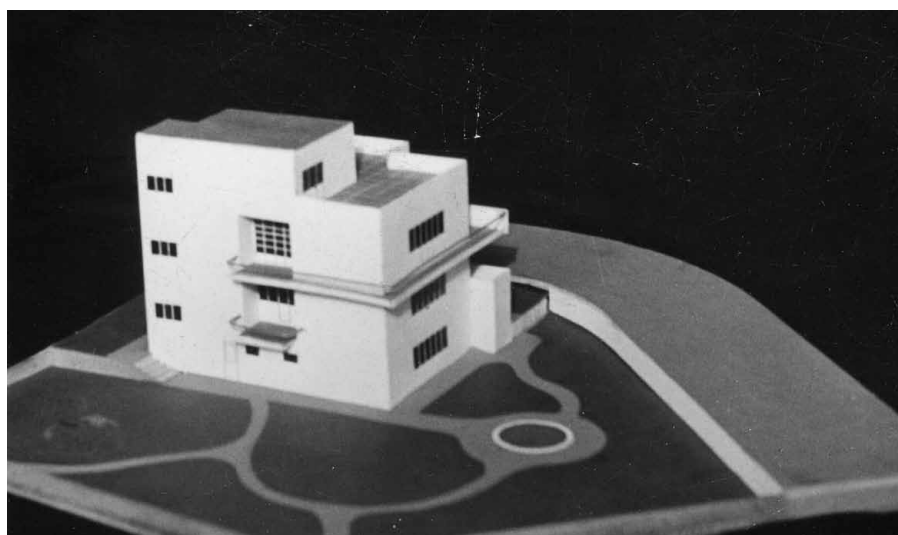
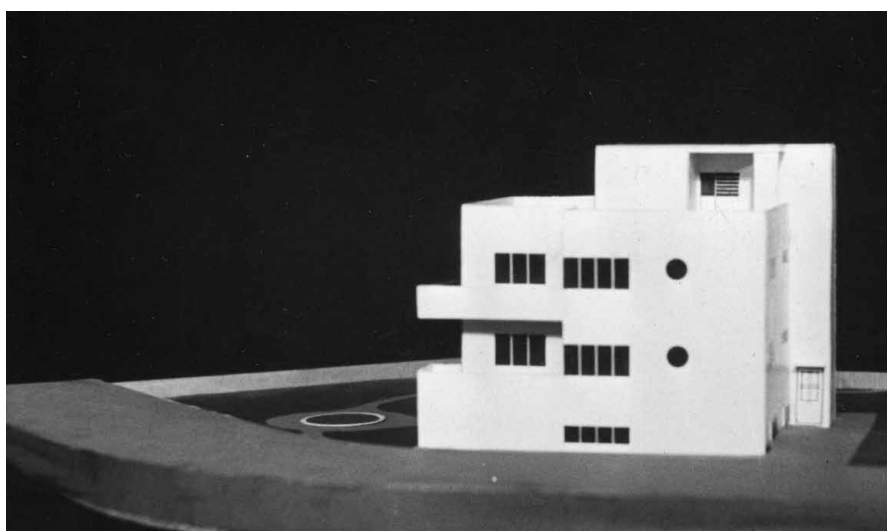

46.
Obiteljska kuća Pervan
u Splitu, južno i zapadno
pročelje, 1936.

47, 48, 49.
Obiteljska kuća Pervan
u Splitu, maketa, 1936.

50.
Obiteljska kuća Pervan u
Splitu, snimka realizacije,
1930-ih

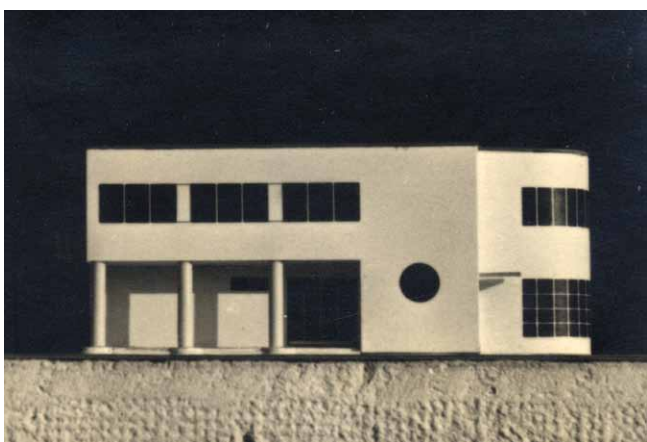
51, 52.
Obiteljska kuća Pervan u
Splitu, pogled na interijer
danas, 2018.

53, 54.
Budimir Pervan i Tomislav
Andrija Žuanić, vila Adolfa
Deutscha u Dubrovniku,
Lapad, maketa, 1937.-1938.

55.
Budimir Pervan i Tomislav
Andrija Žuanić, vila Adolfa
Deutscha u Dubrovniku,
Lapad, snimka realizacije

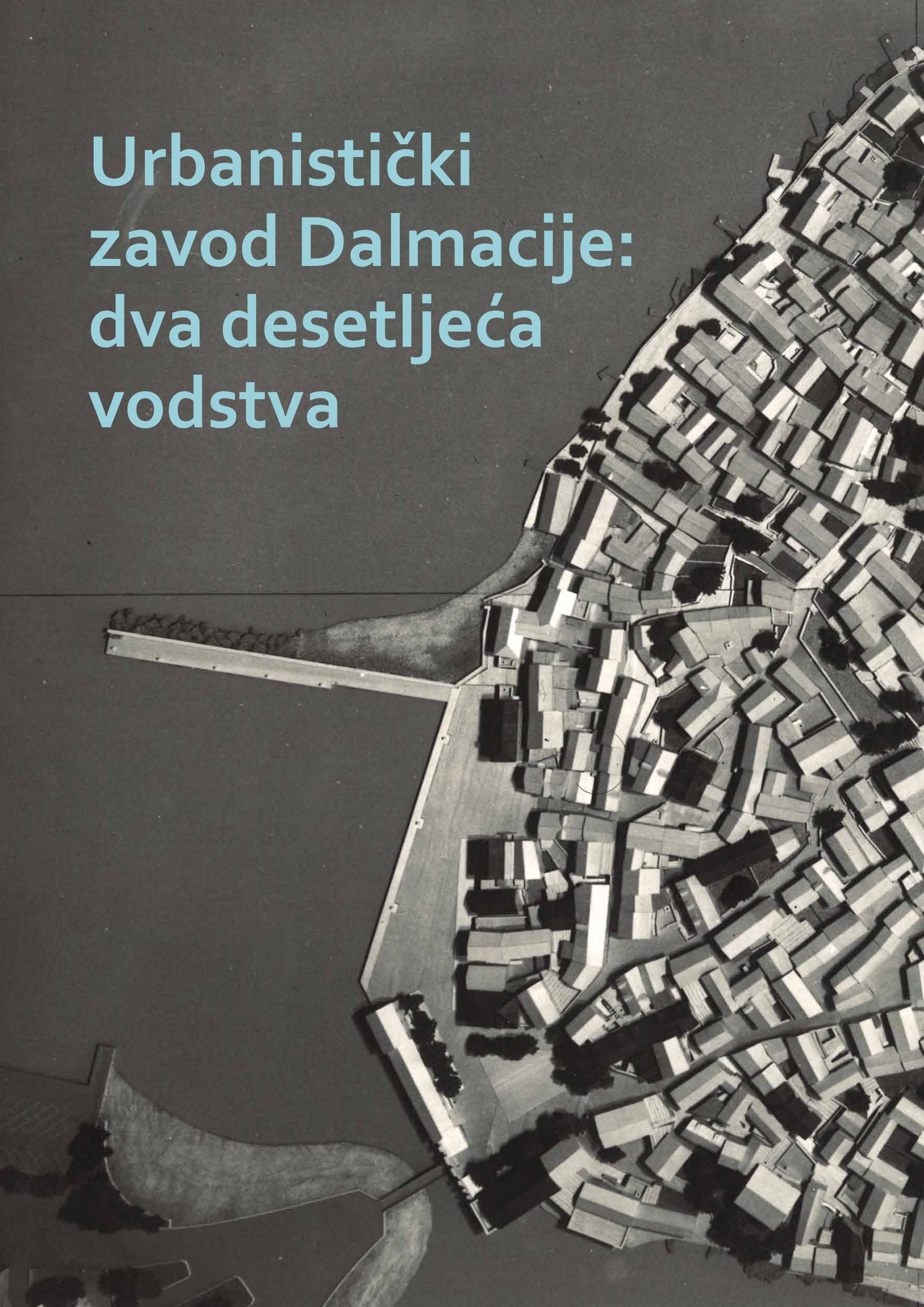
56.
Budimir Pervan i Tomislav
Andrija Žuanić, vila
Mladinov u Dubrovniku,
Lapad, 1938.

57.
Budimir Pervan i Tomislav
Andrija Žuanić, kuća
Vierda u Dubrovniku,
Ploče, 1938.-1940.

Urbanistički zavod Dalmacije: dva desetljeća vodstva

Na inicijativu Narodnog odbora grada Splita i po završetku Urbanističkog seminara ZAV-NOH-a, osniva se 1947. godine Urbanistički centar Dalmacije. Kroz razdoblje od osnutka do 1951. godine mijenjala se organizacijska i formalna struktura. Urbanistički zavod Dalmacije osniva se 29. siječnja 1950. godine kao samostalna jedinica na čijem je čelu Budimir Pervan koji u svojstvu upravitelja i glavnog ovlaštenog projektanta ostaje na toj poziciji sve do odlaska u mirovinu 1970., a u svojstvu stručnog savjetnika do 1973. godine.

Osnivanje Urbanističkog zavoda Dalmacije s kolegama Hrankom Smolakom i Miloradom Druževićem predstavlja najznačajniju dionicu u Pervanovom profesionalnom djelovanju. Tijekom upravljanja Zavodom, ostvario je bitne pomake na području urbanizma, graditeljstva i arhitektonskog naslijeđa, za što mu je 1970. godine dodijeljena nagrada *Viktor Kovačić* za životno djelo.

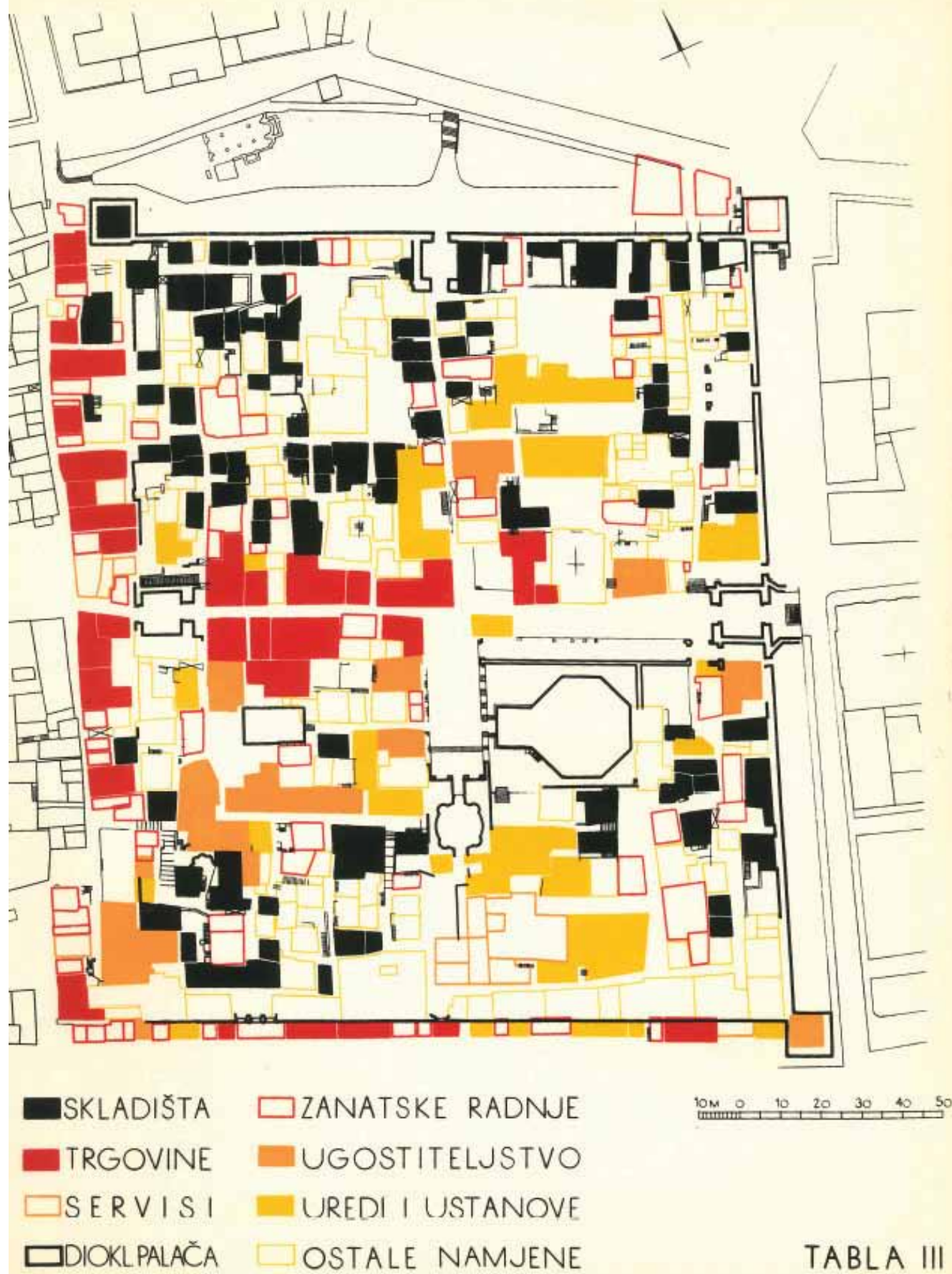
Pervan je u Zavodu okupio mlade stručnjake, te pristupio organizaciji specijaliziranih odjela kako bi se pristupilo što kvalitetnijem radu. U godinama osnutka, polovicom 1951. godine, razrađen je direktivni urbanistički plan grada Splita. Od 1954. godine osim urbanističkog projektiranja, Zavod započinje voditi i projektiranje objekata visokogradnje. Tijekom 1955. godine formiraju se odjeli za urbanizam, arhitekturu, te povijest graditeljstva. Godine 1957. osnivaju se daljnji odjeli za organizaciju izgradnje, te za analitiku i evidenciju. Kako se broj stručnjaka povećavao, djelovanje Urbanističkog zavoda prošireno je i na područje cijele Dalmacije. Osim izrade direktivnog plana grada Splita, prikupljaju se podatci i pripremaju podloge za urbanističko planiranje, vrše parcijalne regulacije i zoniranje u pojedinim mjestima. Razrađene su osnove Omiša, Blata na Korčuli, Vela Luke, Sućurca, Hvara, Korčule i Primoštena. Snaga dugogodišnjeg Pervanovog vodstva sadržana je u kolegijalnoj suradnji s vodećim arhitektima svih odjela (Milorad Družević, Berislav Kalogjera, Lovro Perković, Jerko Marasović, Mihovil Antičević i drugi) s kojima je razrađivao planove rada i programe.

U razdoblju u kojem Pervan obnaša funkciju upravitelja Zavoda s fokusom na područje urbanizma, nastaju i značajni arhitektonski projekti i realizacije. Poslovna zgrada *Direkcije jadranskih brodogradilišta* (1948./1949.) u Splitu, realizirane na povišenom terenu Matoševе ulice, primjer je funkcionalističkog arhitektonskog izraza. Jednostavnom kubističkom formom zgrada podsjeća na obiteljsku kuću na Bačvicama iz 1936. godine, a u arhitektonskim detaljima prati analogije s praškim iskustvima. U sklopu nove regulativne osnove Splita izgrađena je, između 1949. i 1951. godine *Administrativna zgrada Skupštine općine Split* kao jedna od prvih poslijeratnih, javnih i reprezentativnih zgrada smještena na križanju dvaju prometnica koje će iznijeti veliku ulogu u novoj gradskoj strukturi i regulaciji prometa. Kompleks čine tri volumena: okomito na glavnu, izduženu trokatnicu postavljene su dvije četverokatne zgrade. Jednostavan izričaj modernizma prepoznatljiv je u čistim kubusima s pravilno postavljenim, pravokutnim prozorima u nizu.

Pervan u tom razdoblju izgrađuje i nekoliko stambenih zgrada, obiteljskih kuća u Splitu i okolici, te na otoku Mljetu. Sve su one izvedenice vlastite obiteljske kuće u Splitu, proizašle iz karakteristične čistoće i funkcionalnosti modernizma. Najuspješniji arhitektonski projekt 1950-ih predstavlja kuća obitelji Marić u Hektorovićevoj ulici na Bačvicama (1955.-1956.) kao primjer čiste modernističke forme ritmizirane potezom terasa i balkona. Tijekom razdoblja Pervanova rada u Zavodu, prema riječima arhitekta Roberta Plejića, uspomene i tragovi praškog razdoblja stalno su prisutni. Iz Zavoda se nastavlja kontaktirati sa češkim arhitektima i institucijama, te se uspostavljaju daljnji koraci suradnje. Štoviše, organiziraju se i ljetovanja na kojima češki kolege sudjeluju u arhitektonskim snimanjima građevina u povijesnim jezgrama dalmatinskih gradova. Naposljetku, prema sjećanjima arhitekta Antuna Šatare – „danas grad Split nema takvu instituciju kao što je bio Urbanistički zavod Dalmacije, što se ogleda u nizu neplanske i često promašene izgradnje.“

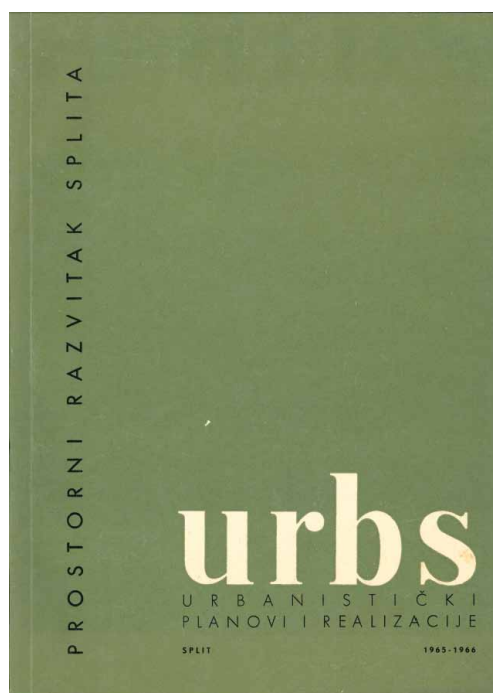
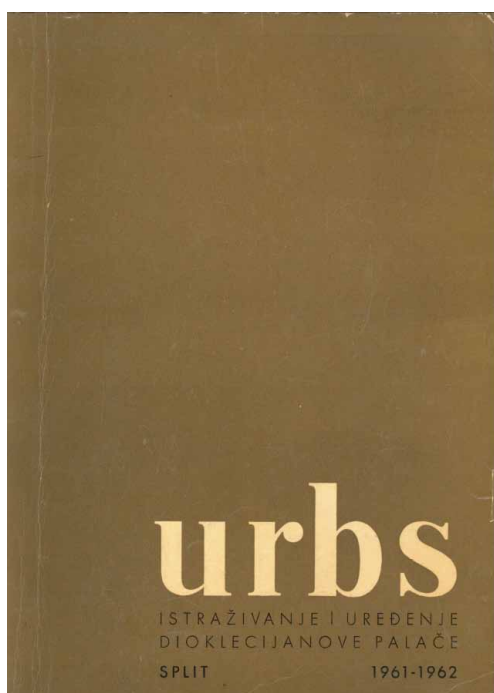
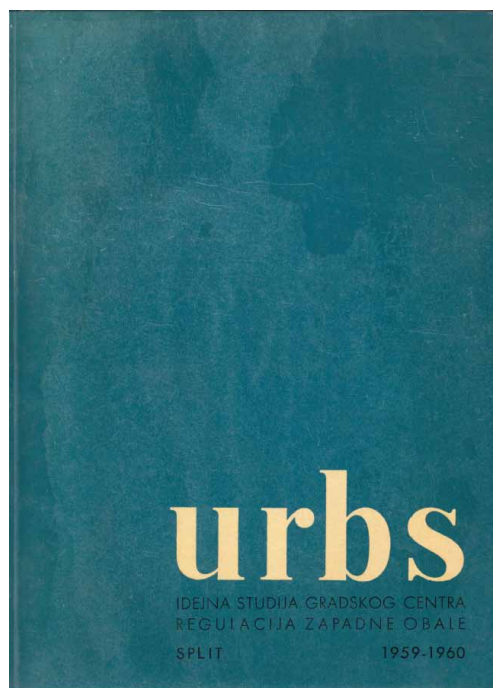
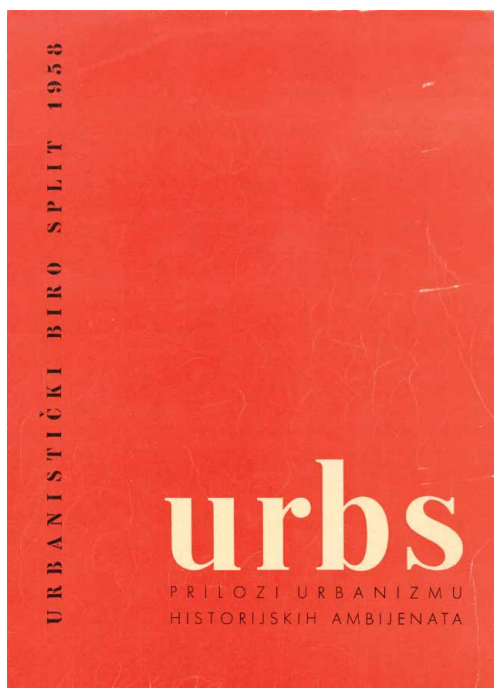
←

58.
Budimir Pervan, Jerko
Marasović, i suradnici;
Projekt revitalizacije
i rekonstrukcije stare
jezgre Primoštena,
1972., maketa

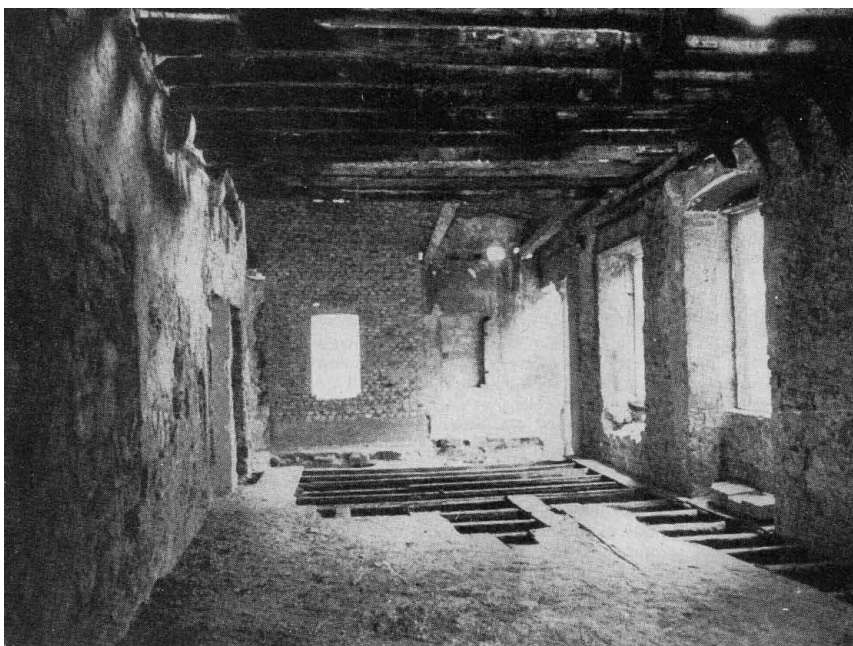

59.
Dioklecijanova palača -
namjene prizemlja zgrada,
crtao: V. Kokan, Split, 1958.

60., 61., 62., 63.
Naslovnice URBS-a
(1958.-1965.)

U sklopu Urbanističkog zavoda Dalmacije 1955. godine formira se Odjel za povijest graditeljstva. Odjel uspostavlja suradnju sa Saveznim institutom za zaštitu spomenika i drugim institucijama kako bi se provela akcija za **rekonstrukciju i asanaciju Starog grada i Dioklecijanove palače u Splitu**. Akcija je bila kompleksna, a uključivala je istraživanje i obnovu „podrumskih dvorana“ u palači, prostoru Peristila, Buličeve poljane, kuća, kula, termi, okruglog hrama i drugih građevina. Poseban naglasak stavljen je na rekonstrukciju Vestibula koji se sastojao od sedam kuća spojenih u jednu cjelinu. U prostore Vestibula smještaju se uredi Urbanističkog zavoda Dalmacije.

64.
Prostor na prvom katu
zgrade Vestibul 4 u Splitu,
prije adaptacije

65.
Uredski prostor
Urbanističkog zavoda
Dalmacije u zgradi
Vestibul 4 u Splitu, nakon
adaptacije, 1958.

66.

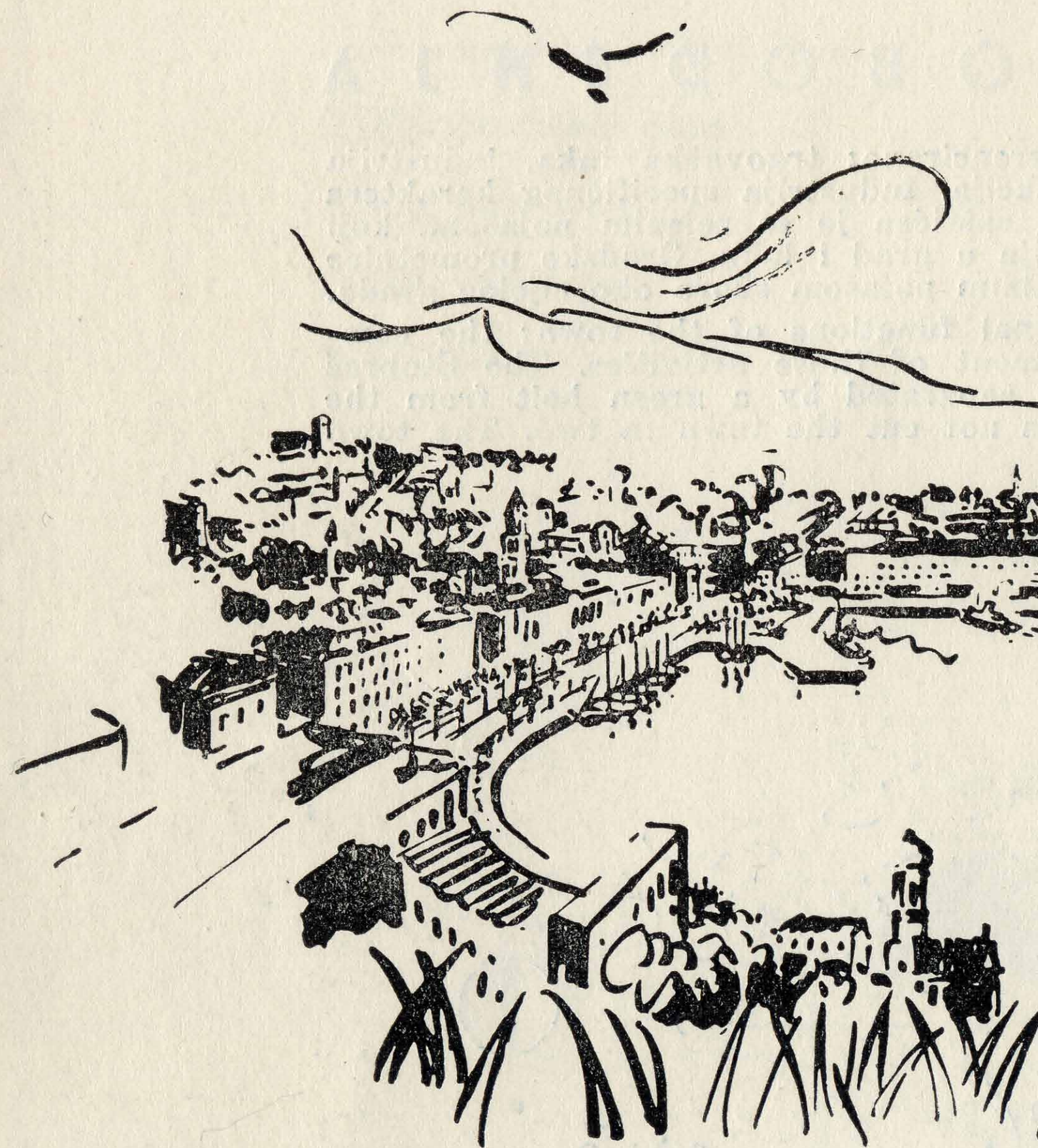
Prostor na prvom katu
zgrade Vestibul 4 u Splitu,
prije adaptacije

67.

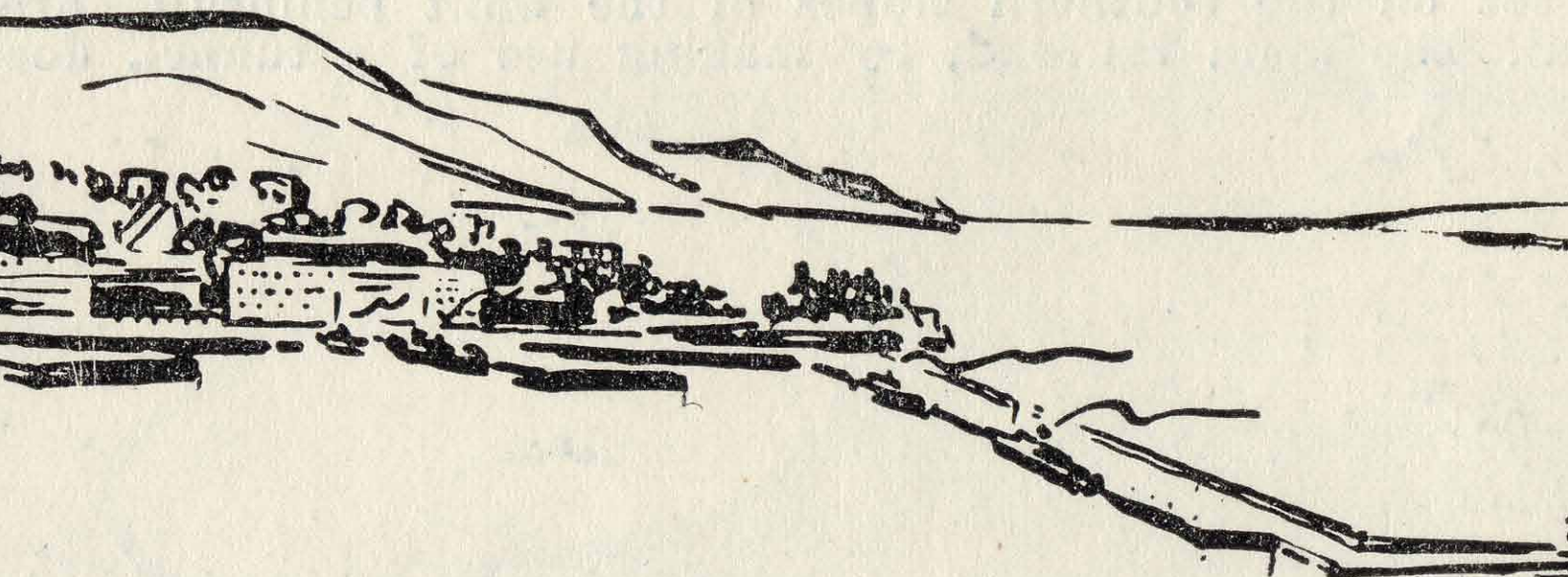
Uredski prostor
Urbanističkog zavoda
Dalmacije u zgradi
Vestibul 4 u Splitu, nakon
adaptacije, 1958.

←

68.
Urbanistički zavod u Splitu,
nova regulativna osnova
Splita, 1948.-1951.
Idejna skica za upravne
i stambene komplekse
na zapadnoj obali, crtež:
Neven Segvić

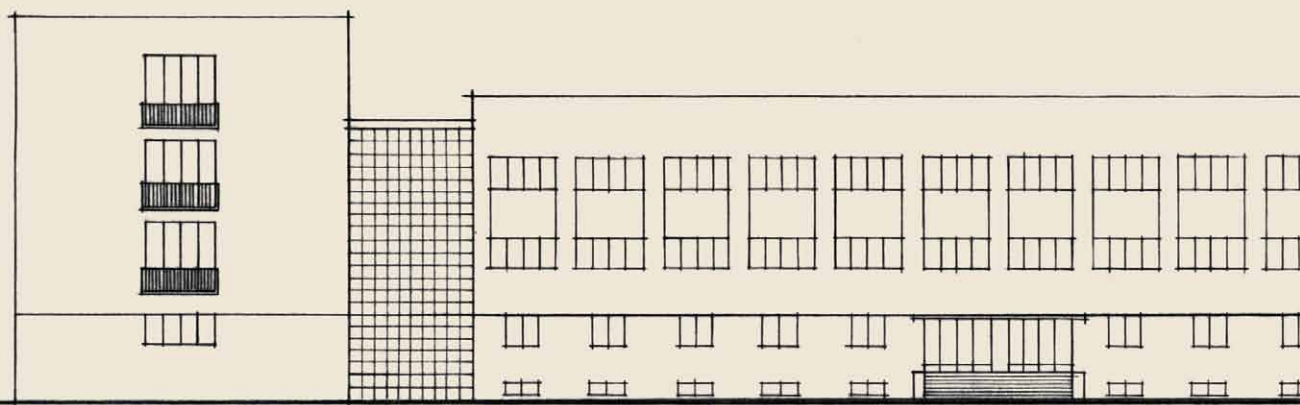
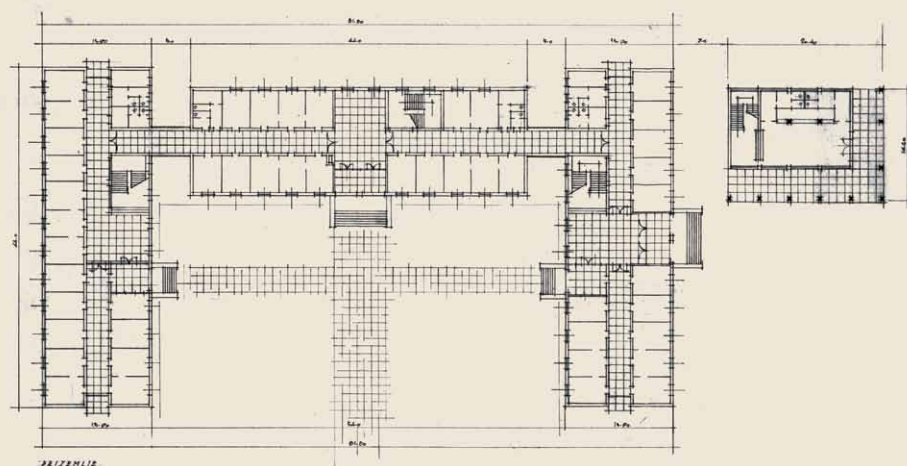
69.
Poslovna zgrada Direkcije
jadranskih brodogradilišta
u Splitu, 1948. – 1949.,
snimka realizacije

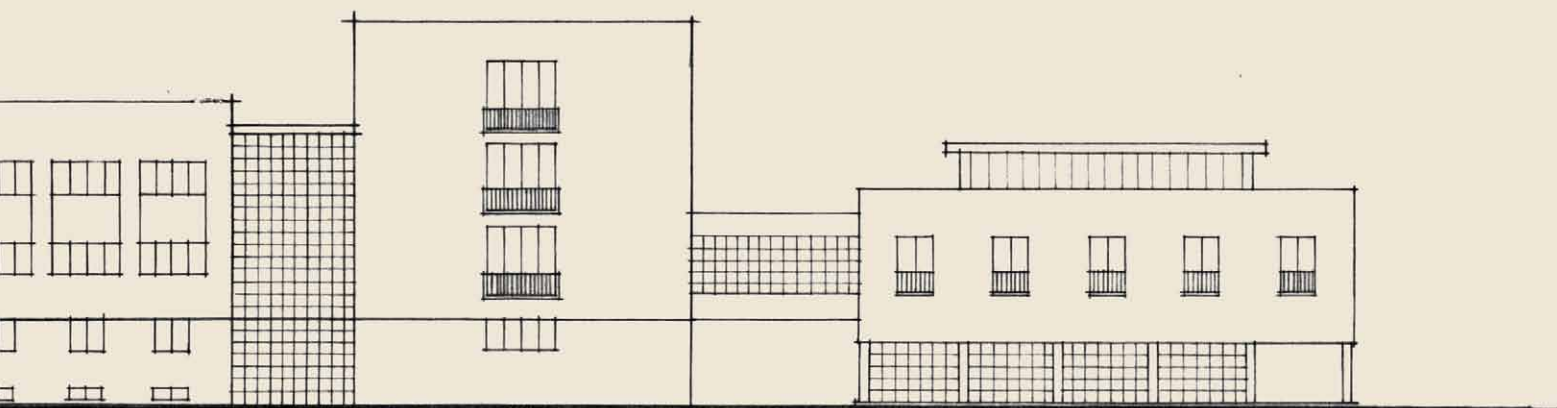
70.
Budimir Pervan i Marko
Markovina, Administrativna
zgrada Skupštine općine
Split, 1949.-1951., tlocrt
prizemlja

ZAPADNO PROČELJE

71.
Budimir Pervan i Marko
Markovina, Administrativna
zgrada Skupštine općine
Split, 1949.-1951., zapadno
pročelje

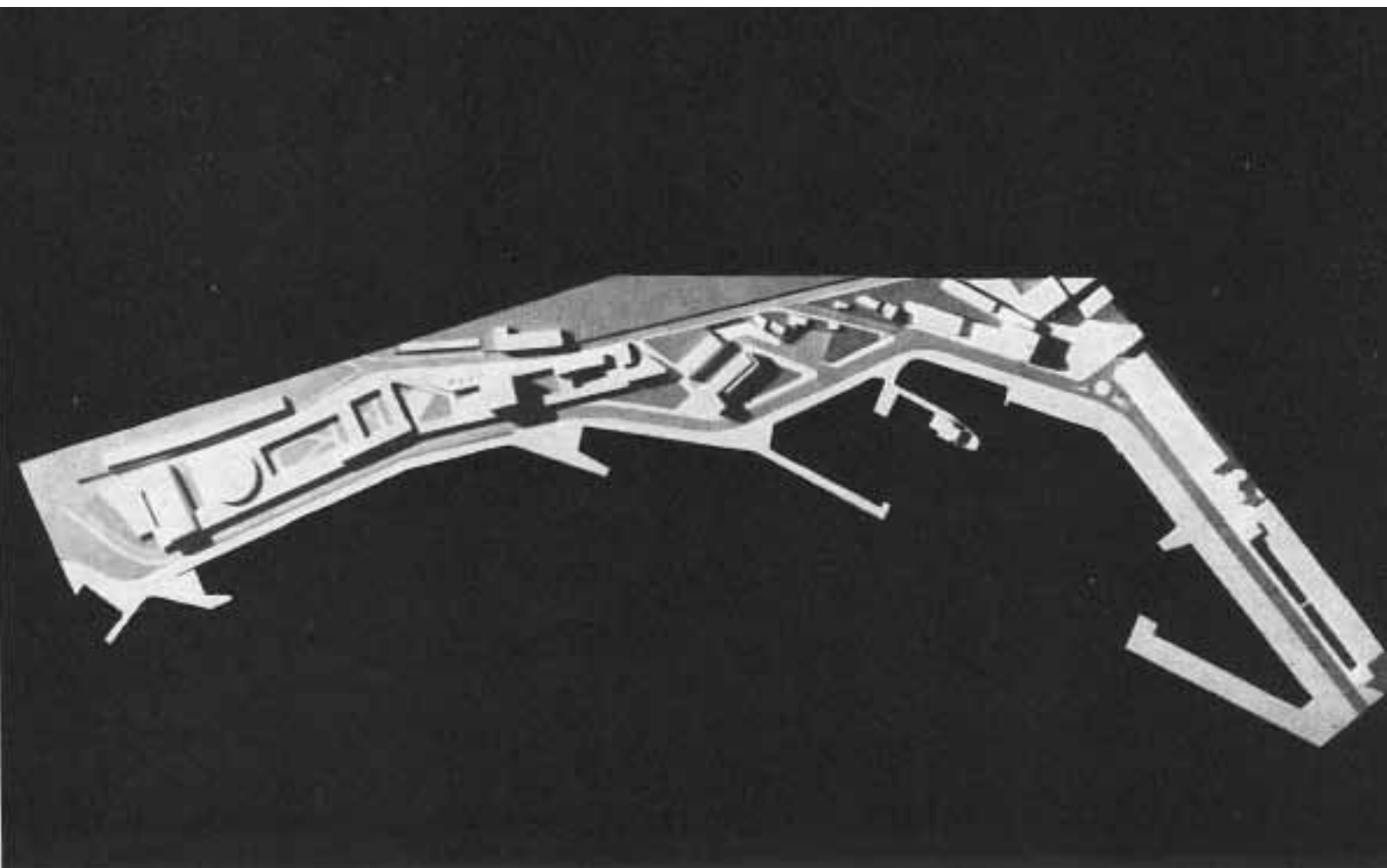

urbs

1960

REGULACIJA ZAPADNE OBALE
SPLITSKE LUKE

73.

Natječajni rad projekta
Zapadne obale „16935“
(autori projekta: Berislav
Kalogjera, Branko Kalajžić,
Neven Šegvić, Petar
Mudnić, Lovro Perković,
Srđan Baltazar, Fabijan
Barišić, Budimir Pervan),
Urbanistički biro-Split,
Split, 1960.

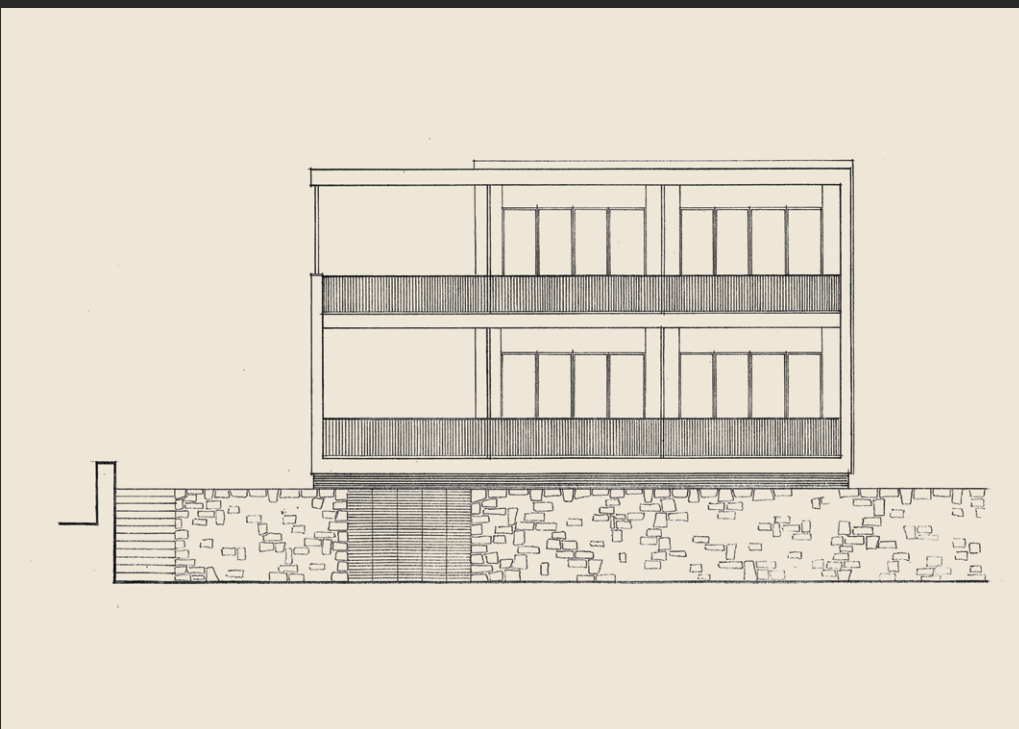
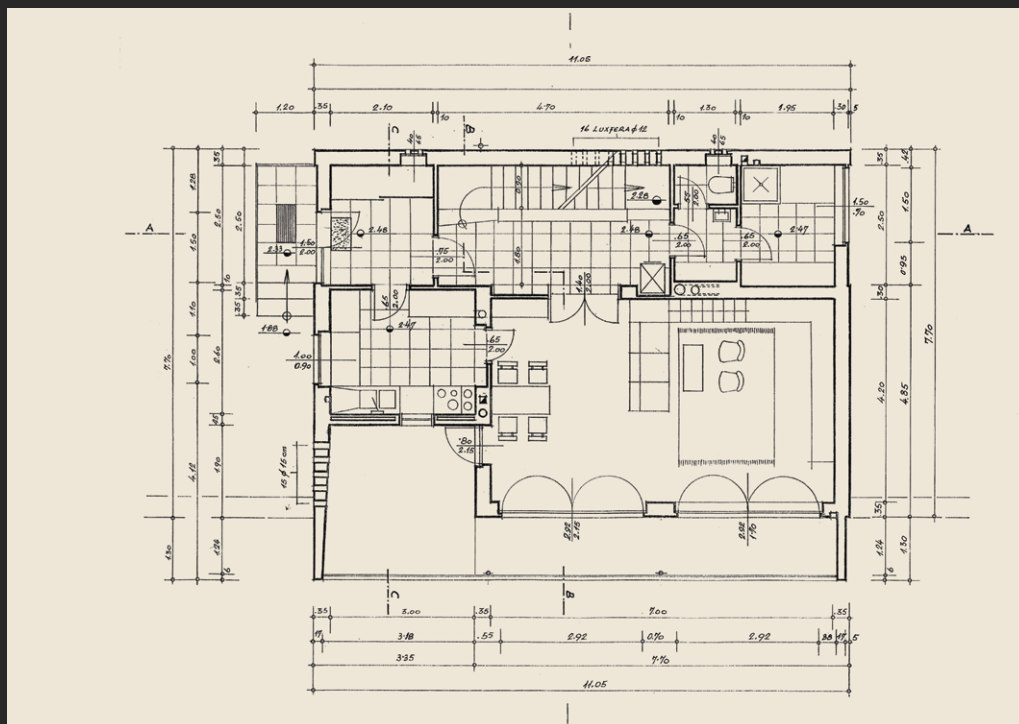

72.
Idejni projekt regulacije
Zapadne obale,
Urbanistički biro-Split,
Split, 1960., maketa

Godine 1957. Narodni odbor Općine Split raspisuje javni natječaj za izradu idejno-urbanističkog rješenja gradske luke i **arhitektonsko-urbanističkog rješenja Zapadne obale**. Budimir Pervan u zajednici s kolegama Berislavom Kalogjerom, Nevenom Šegvićem, Brankom Kalajžićem, Petrom Mudnićem, Lovrom Perkovićem, Srđanom Baldazarom i Fabjanom Barišićem izrađuje projekt Zapadne obale u Splitu 1960. godine. Glavni cilj projekta bio je uklopiti postojeće i novoizgrađene objekte u harmoničnu cjelinu, te uspostaviti ravnotežu s pozadinom marjanske uzvisine. Zbog naglašene vertikale i volumena zgrade tadašnje ratne mornarice zamišljeni su horizontalni objekti u svrhu uspostave ravnoteže. Projektom su predviđene veće površine za šetnicu, regulacija prometa i nova promenadna površina, a za pomorski promet manja, izbočena pristaništa.

74.
Obiteljska kuća Marić
u Splitu, 1960., tlocrt
prizemlja

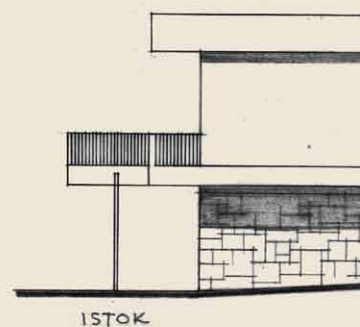
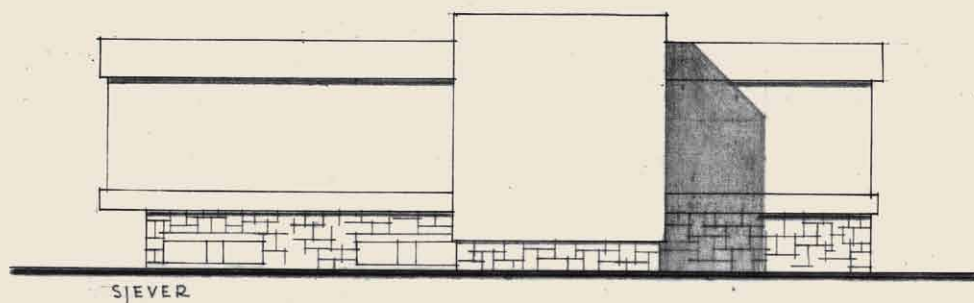
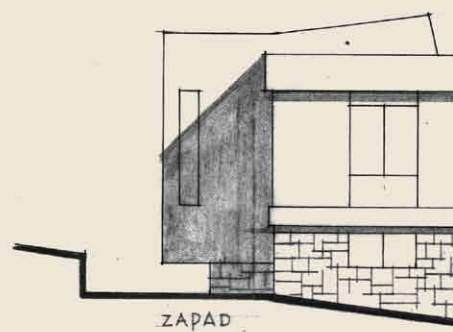
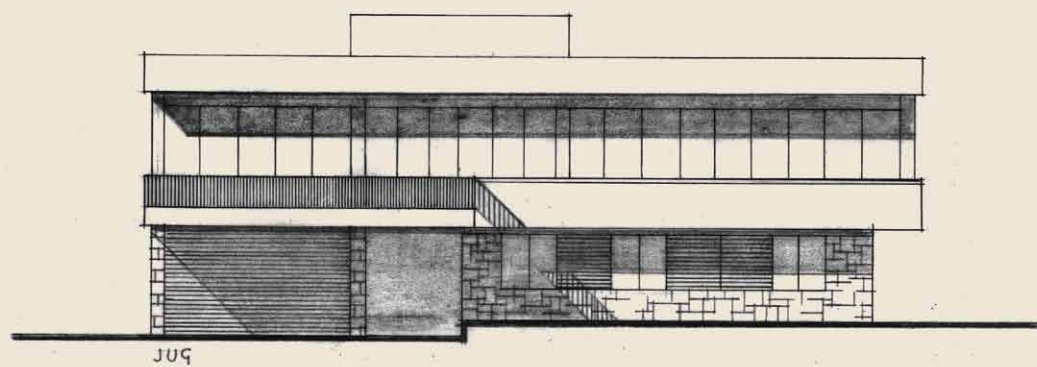

75.
Obiteljska kuća Marić
u Splitu, 1960., južno
pročelje

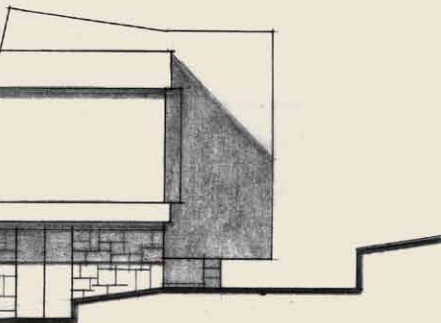
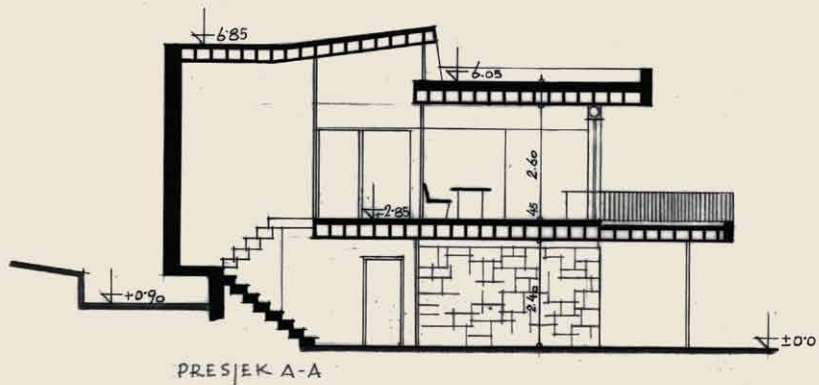
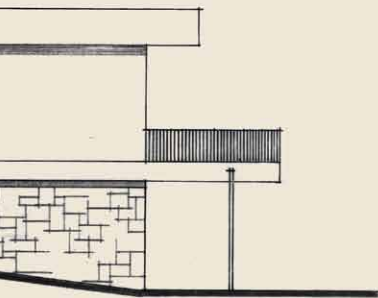

76.
Obiteljska kuća Marić u
Splitu, snimka realizacije,
1960-ih

77.
Stambena zgrada
Božiković u Strožancu kod
Splita, 1965., pročelja i
presjek

URBANISTIČKI BIRO SPLIT

ODJEL ZA ARHITEKTURU I GRAĐEVINARSTVO

Oznaka i br:	605/10.
Objekat:	STAMB. ZGRADA STROŠANAC - SPLIT
Investitor:	P. BOŽIKOVIĆ
Faza:	IDEJNI PROJEKT
Sadržaj:	PLANOVI I FASADE
Mjerilo:	1:100
Projektant:	ARH. B. PERVAN
Statika:	
Razrada:	
Ovl. projekt:	ARH. B. PERVAN
Br. ovlašt.:	251
SPLIT, 1. 1965	

UNA 90/348 A1

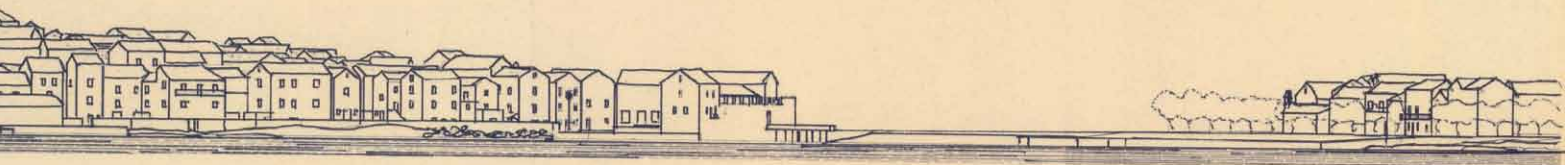
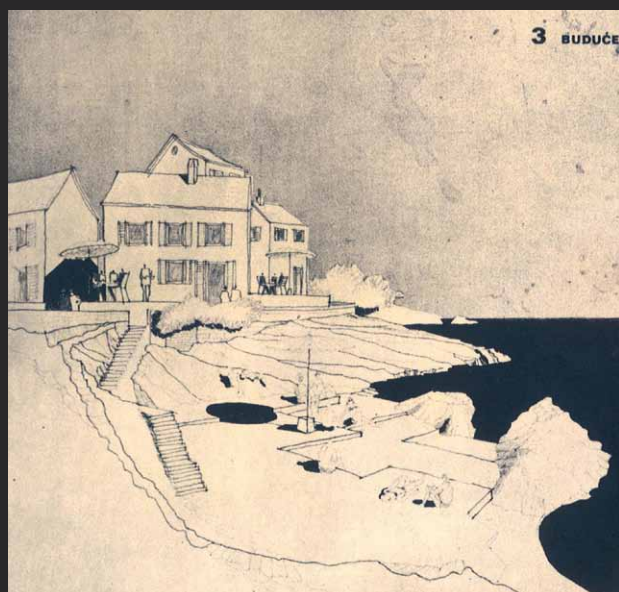
Projekt **revitalizacije i rekonstrukcija stare jezgre Primoštena** predstavlja najzapaženiji urbanistički projekt Zavoda. Godine 1970. započeli su radovi na izradi generalnog plana za područje Primošten-Rogoznica, a 1971. krenulo se u izradu detaljnog plana Primoštena. Pervanova studija i izrada projekta revitalizacije starog naselja Primošten uslijedila je 1972. godine, pohvaljena od strane stručne javnosti. Projektom se predviđa rekonstrukcija staroga mosta i uklanjanje nasipa koji je do tada spajao kopno i otočić; povezivanje i uspostava kontinuiteta mreža ulica, a kao posebna atrakcija zamišljena je pješačka šetnica uz more s platoima za kupanje. Također, predviđena je izgradnja novih prizemnica u kojima se nalaze sadržaji poput restorana i trgovina.

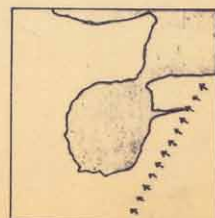
BUDUĆE STANJE

78, 79, 80.
Budimir Pervan, Jerko
Marasović, i suradnici;
Projekt revitalizacije i
rekonstrukcije stare jezgre
Primoštena, 1972.

PANORAMA 1 M 1:1000

Kuće
pune
sunca

Za vrijeme vođenja Urbanističkog zavoda, Budimir Pervan projektira i niz kuća za odmor na obali i otocima južne Dalmacije: u Primoštenu, na otocima Braču, Hvaru, Visu i Mljetu. Sve su one izvedenice vlastite kuće za odmor u Postirama na otoku Braču koju je projektirao 1956. godine kao manju prizemnicu nakošena krova, zidova u rustikalno obrađenom kamenu i terasom koja se protezala cijelom dužinom pročelja, s obaveznim vizurama prema moru. Sve daljnje kuće za odmor koje Pervan projektira tijekom 1960-ih i 1970-ih godina bile su namijenjene za korištenje u ljetnom razdoblju, no tlocrtne dispozicije dopuštale su i zimski boravak. Pervan kuće za odmor redovito gradi na neravnom terenu i majstorski ih prilagođava zatečenoj konfiguraciji i ambijentu.

Taj niz malih kuća predstavlja osebujan dio njegova opusa koji se – za razliku od velikih, urbanističkih rješenja – može promatrati u znaku stvaralaštva manjeg, intimnijeg mjerila. Ove male, u kamenu zidane i zgusnute forme, proizlaze iz graditeljske baštine Mediterana, autentičnog *genius loci*. Istančani osjećaj za arhitektoniku podneblja, Pervan iskazuje u projektu zaštite i adaptacije crkvice u Postirama, nekoć u vlasništvu obitelji De Vitturi iz Kaštela. Zdanje manjih dimenzija sa zvonikom na preslicu, bez zvona, predstavlja svojevrsno ishodište i genezu ovoga dijela arhitektonskog opusa koji rafinirano usklađuje s izričajem modernizma.

Velike, staklene stijene dnevnih boravaka Pervanovih kuća odmor obilno propuštaju svjetlost, a poveznica eksterijera i interijera dodatno je naglašena uporabom rustikalno obrađenog kamena koji ostaje vidljiv u unutrašnjosti kuća. Specifikum tlocrtnih dispozicija kuća jest otvorena komunikacija između kuhinje i dnevnog boravka, često i prema *loggii*. Time se ostvaruje protočnost prostora koji se povezuje u jednu sadržajnu cjelinu. Dnevni boravak kuće za odmor Guberina u Primoštenu (1968.) orijentiran je prema moru, a uz dnevni boravak i *loggiu* smještena je kuhinja sa servisnim otvorom. Time je podjednako omogućeno serviranje kako prema *loggii*, tako i prema dnevnom boravku. U drugom dijelu kuće nalazi se odijeljen, intimni dio: spavaće sobe. Nagib terena dopuštao je u zoni donjeg dijela kuće i prostor za dodatne sadržaje, gdje Pervan predviđa *kabinet za naučni rad* i spremište – malu konobu.

Kuća za odmor Myre Djouza (1966.) namijenjena je za odmor u ljetnoj, kao i zimskoj sezoni. U prizemlju je stambeni dio, dok je u suterenu smještena garaža. Spavaće sobe prizemlja diskretno su odvojene od vibrantnijih prostora kuće degažmanom i kupaonicom. Kuhinja – smještena između dnevnog boravka i *loggie* sa servisnim otvorom ponad stola za blagovanje – primjer je organizacije prostora gdje se domaćica nalazi u stalnom kontaktu s obitelji i gostima, smještenima u dnevnom boravku. Pomoćna vrata koja povezuju kuhinju s *loggiom*, omogućuju praktičnu komunikaciju s intimnim dijelom kuće, bez potrebe prolaska kroz dnevni boravak.

Uz niz kuća manjeg formata, Pervan gradi i nešto veće, poput kuće za odmor Ester Sch-neditz na otoku Hvaru (1971.). Zdanje izduženog oblika slijedi jedinstven položaj terena, ostvarujući zaklon od nepogodnih vjetrova. Sve su prostorije orijentirane prema jugu, odnosno, prema moru i Paklenim otocima. Prostor dnevnoga boravka ostakljenim je stijenama rastvoren prema *loggii* i terasi, te na taj način ostvaruje maksimalnu insolaciju i otvara vizure prema moru. U detaljima poput kamina u dnevnom boravku – uz koji predviđa okupljanje svih članova obitelji i gostiju; sadržajima poput roštilja smještenog na *loggii* ili prostora pod kućom koji uslijed nagiba terena postaje spremište za brod – ogleda se sva Pervanova kreativnost i toplina projektiranja za trenutke odmora i opuštanja.

81.
Kuća za odmor u
Postirama na otoku
Braču, 1959.

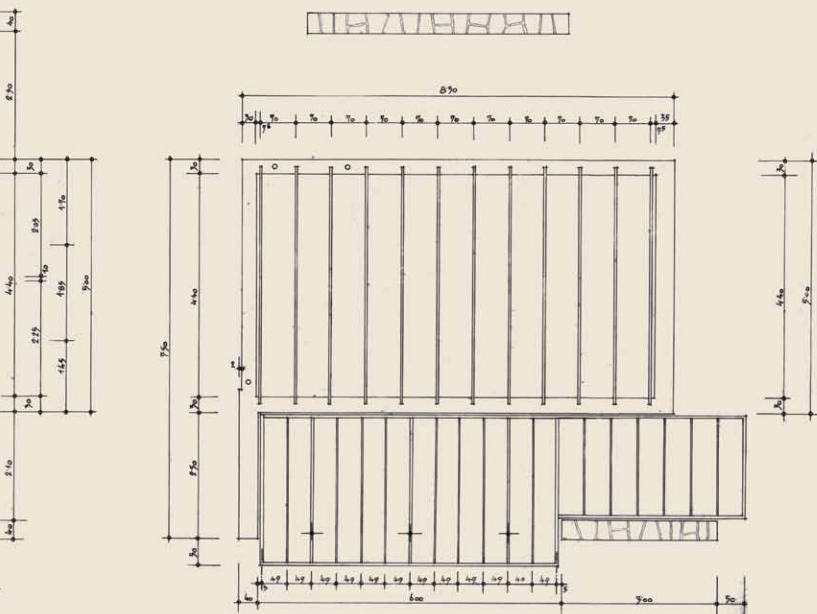
↓

84, 85.
Budimir Pervan i supruga
Maja u vlastitoj kući za
odmor u Postirama na
otoku Braču, 1960-ih;
snimka sadašnjeg stanja,
2017.

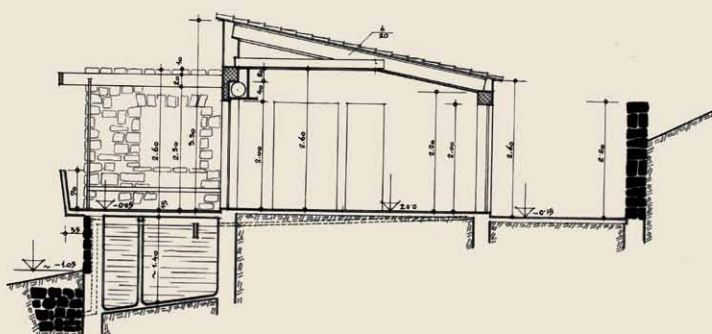

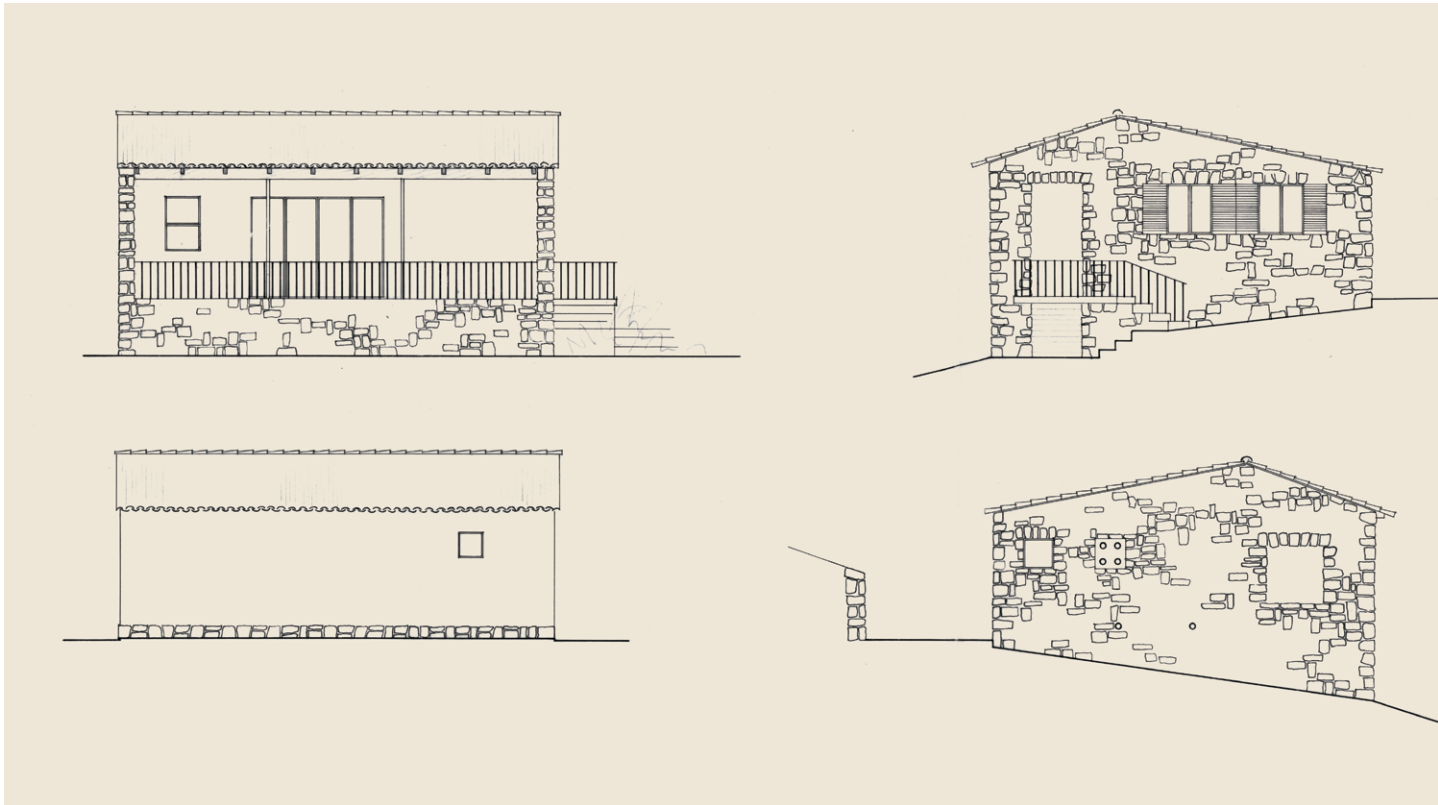
←

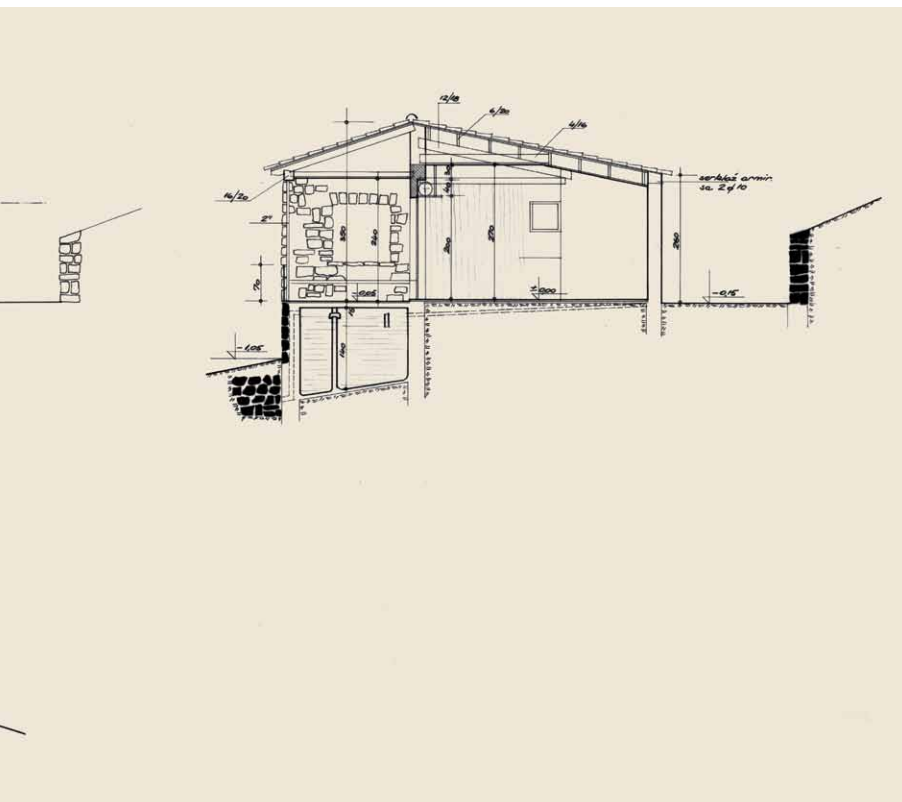
82, 83.
Kuća za odmor Pervan
u Postirama na otoku
Braču, tlocrt prizemlja i
perspektiva, 1956.-1966.

86, 87.
 Kuća za odmor Leikauff u Postirama
 na otoku Braču, tlocrt, pročelja i
 presjek, 1958.-1974.

88.
Kuća za odmor Grge Antunca u
Postirama na otoku Braču, 1959.,
pročelja i presjek

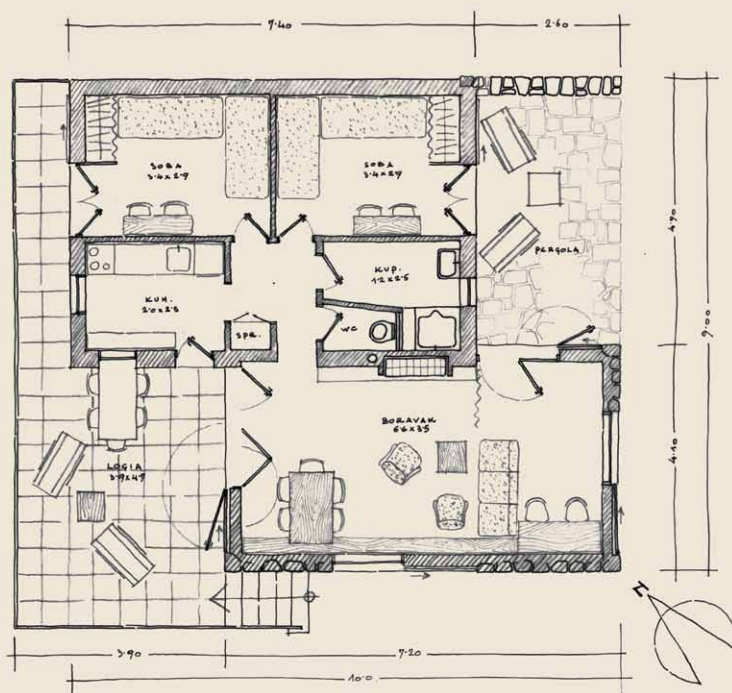

89, 90, 91.
Kuća za odmor Grge Antunca u
Postirama na otoku Braču, 1959.,
snimka realizacije i sadašnje
stanje

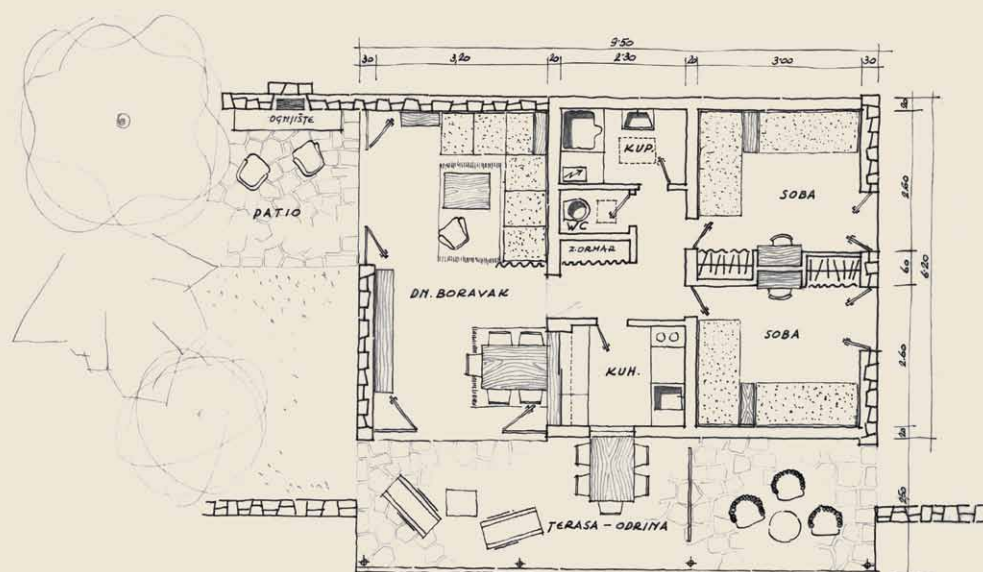
92, 93.
 Kuća za odmor Sonje
 Bičanić u Postirama
 na otoku Braču, 1965.,
 tlocrt prizemlja i snimka
 realizacije

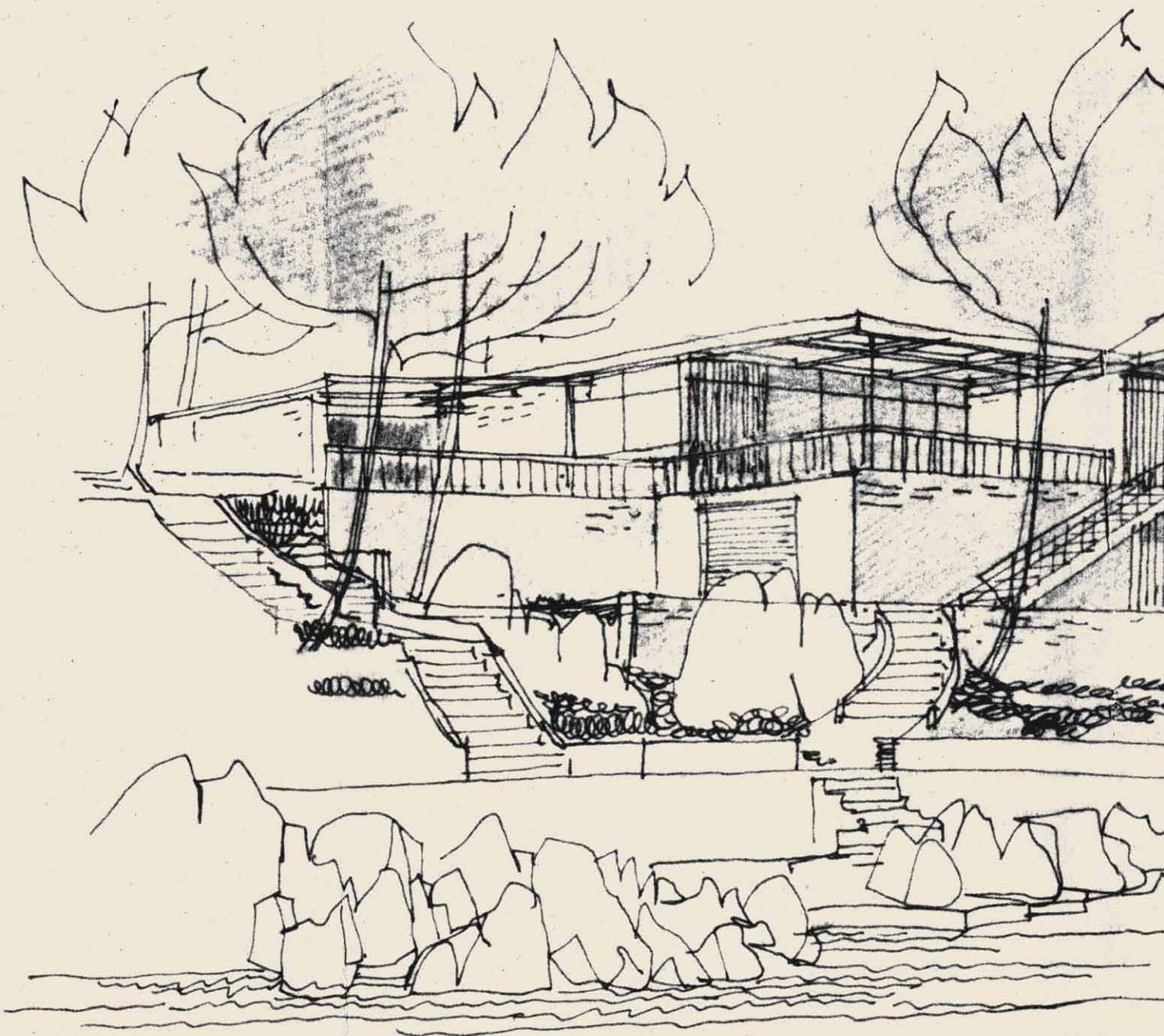
VIKEND KUĆA BIČANIĆ-POSTIRA
 PRIZEMLJE 1:50
 1965. 10.15.65. 42

94, 95.
 Kuća za odmor Raganelli u
 Mavarčici na otoku Čiovu,
 1966., tlocrt prizemlja i
 snimka realizacije

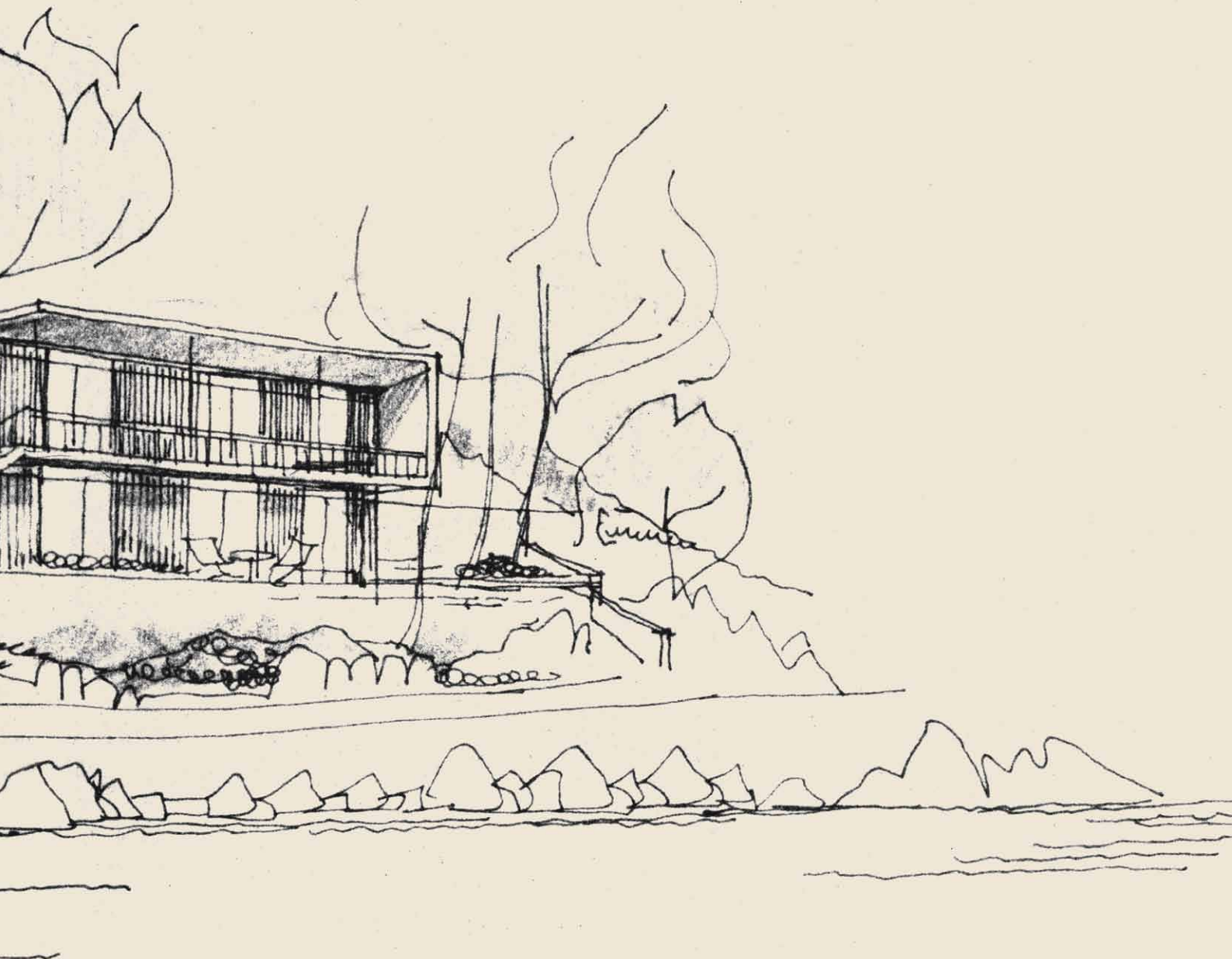

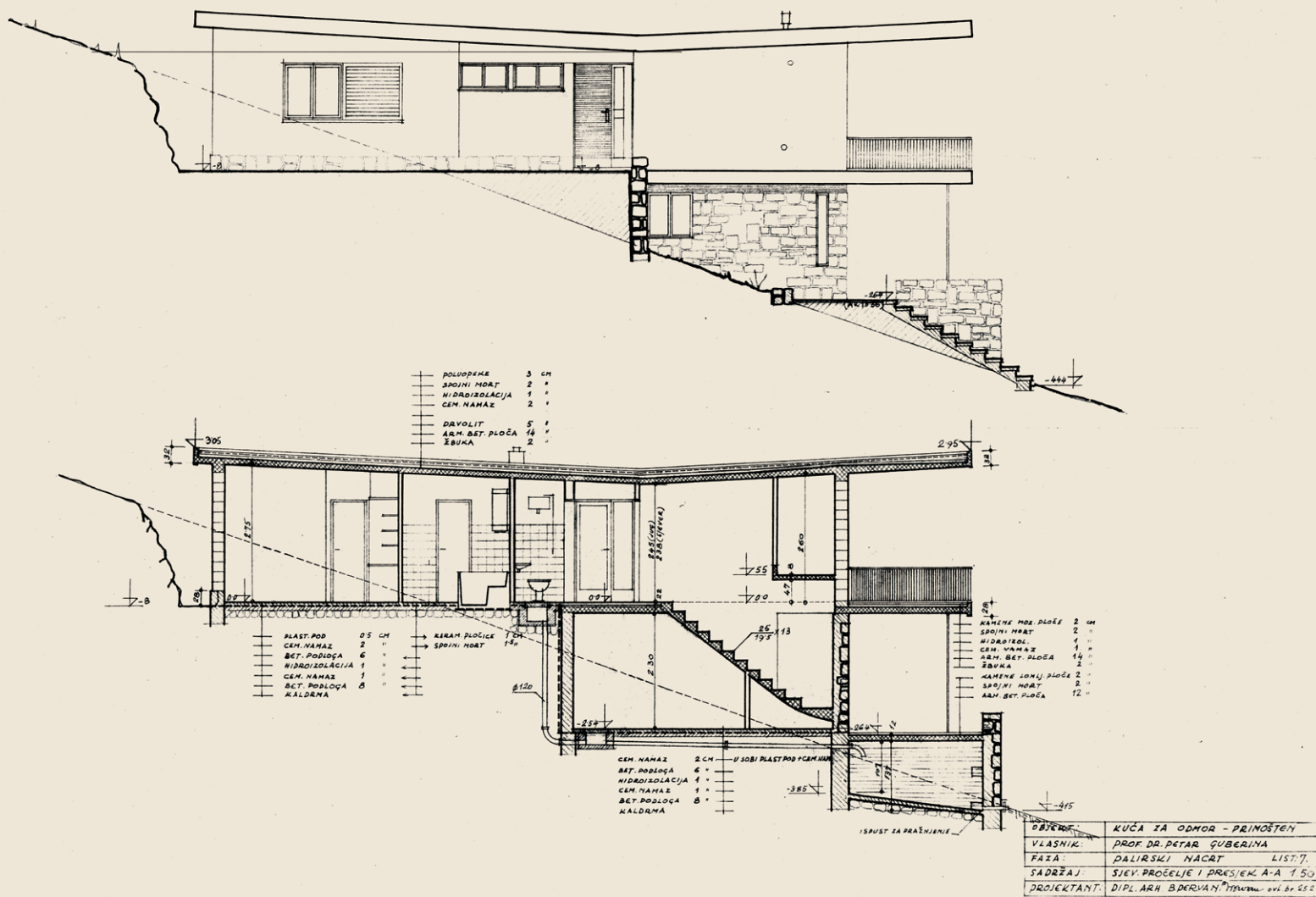

96.
Kuća Ester Schneditz
na otoku Hvaru, 1968.
perspektiva

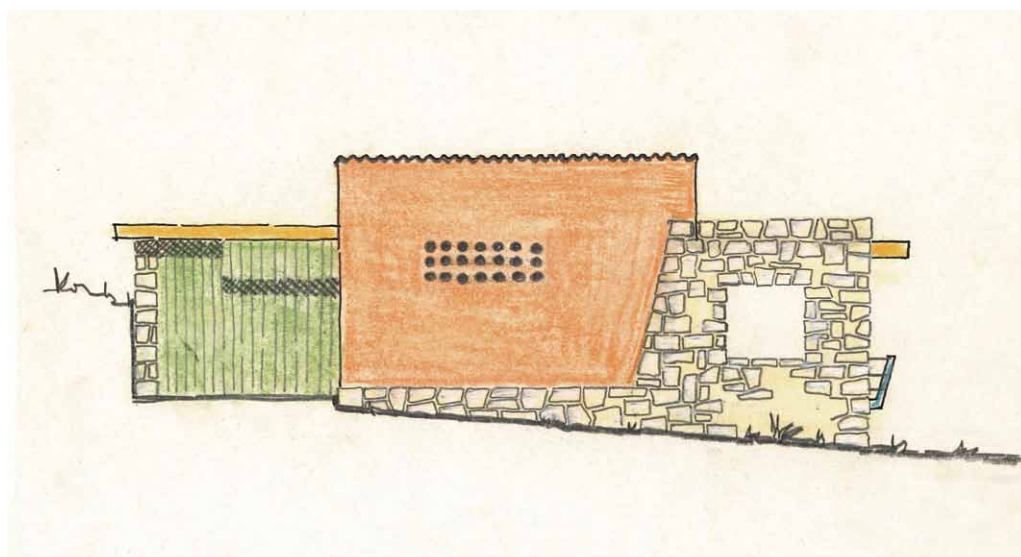
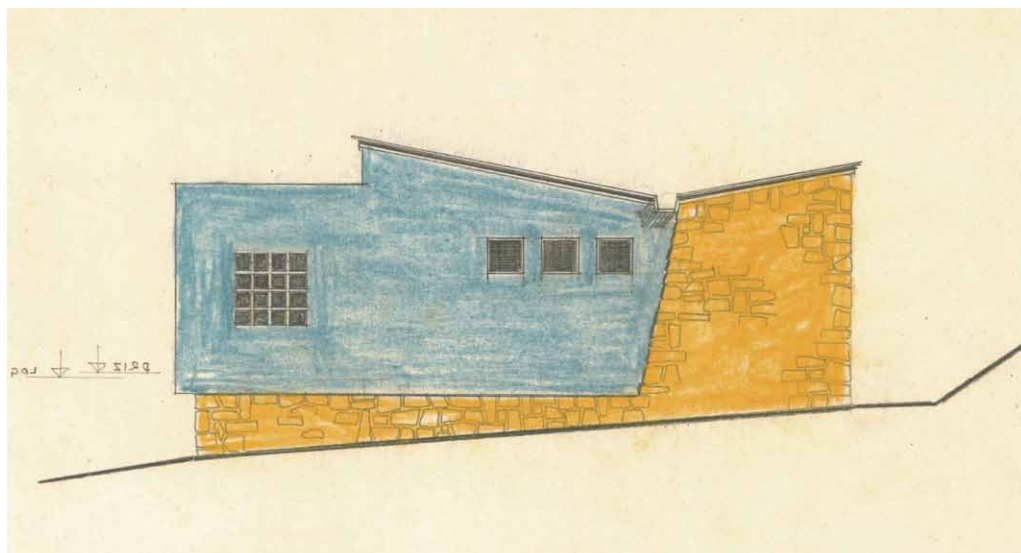
98, 99.
Kuća za odmor Guberina u
Primoštenu, 1968., snimke
realizacije

97.
Kuća za odmor Guberina
u Primoštenu, 1968.,
sjeverno pročelje i presjek

100, 101, 102.
Skice tlocrta i pročelja
kuća za odmor, nepoznata
datacija

kat. 001

1931. – 1934. STUDENTSKI RADOVI projekti

PROGRAM: projekti izrađeni na Studiju arhitekture Akademije likovnih umjetnosti u Pragu

DATAČIJA: Plejić, Robert, Utjecaj praške škole na arhitekturu moderne u Splitu [doktorska disertacija], Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2003., str. 232-237.

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/1/1-18/

FOTODOKUMENTACIJA (18)

- Fotografija makete: projekt škole, 1931. (kom. 2)
- Fotografija makete: projekt hotela na obali, nepoznata datacija (kom. 10)
- Fotografija makete: projekt hotela na strmoj obali, nepoznata datacija (kom. 3)
- Fotografija makete: natječajni projekt hotela na marjanskoj obali. Koautor: L. Perković, 1933.
- Fotografija makete: projekt škole za tjelesni odgoj (diplomski rad), 1934. (kom. 2)

kat. 002

1936. OBITELJSKA KUĆA PERVAN realizacija

PROGRAM: novogradnja obiteljske kuće dvokatnice s krovnom terasom

LOKACIJA: Bukovčeva 12 (nekadašnja Hektorovičeva ulica), Split

DATAČIJA: na fotografiji

INVESTITOR: Mate Prvan

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/2/1-20/

GRAFIČKI DOKUMENTI (9)

- »Preris gradske mape«; 1:500; paus, olovka, tuš, flomaster; 21x33
- »Zgrada Pervan - snimka. Prizemlje. Mezanin. I. kat. II. kat. Istok. Jug«; 1:100; paus, olovka; 35x67
- »Kuća Mate Prvana, Hektorovića ulica. Mezanin. Suteran« (tlocrti); 1:100; paus, tuš, flomaster; 32x21
- »Kuća Mate Prvana, Hektorovića ulica. I. kat. Krovna terasa« (tlocrti); 1:100; paus, olovka, tuš, flomaster; 32x21

- »Kuća Pervan, Bukovčeva 12. Krovna terasa« (tlocrt); 1:100; paus, olovka, 21x30
- »Kuća Mate Prvana, Hektorovića ulica. Istok. Sjever« (pročelja); 1:100; paus, tuš, flomaster; 32x21
- »Kuća Mate Prvana, Hektorovića ulica. Jug. Zapad« (pročelja); 1:100; paus, tuš, flomaster; 32x21
- »Kuća Mate Prvana, Hektorovića ulica. Presjek A-B. Temelji« (tlocrt i presjek); 1:100; paus, olovka, tuš, flomaster; 32x21
- »Šema kanalizacije kuće M. Prvana, Hektorovića ulica. Tlocrt. Presjek«; 1:100; paus, tuš, flomaster; 21 x 34

FOTODOKUMENTACIJA (11)

- Fotografija izvedenog objekta (kom. 2)
- Fotografija makete (kom. 9)

kat. 003

1937.-1938. VILA ADOLFA DEUTSCHA realizacija

PROGRAM: novogradnja vile jednokatnice

LOKACIJA: Masarykov put – uvala Sumartin, Lapad, Dubrovnik

DATAČIJA: Baće, Antun, *Arhitektura Dubrovnika između dva svjetska rata* [doktorski rad], Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2015., str. 313-314, 676.

INVESTITOR: Adolf Deutsch

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/3/1-4/

FOTODOKUMENTACIJA (4)

- Maketa, razne vizure (kom. 3)
- Izvedeni objekt, eksterijer (kom. 1)

kat. 004

1938. KUĆA MLADINOV NA LAPADU U DUBROVNIKU realizacija

PROGRAM: jednokatnica sa suteranom kvadratnog tlocrta

LOKACIJA: poluotok Babin kuk u Lapadu

DATACIJA: Baće, Antun, *Arhitektura Dubrovnika između dva svjetska rata* [doktorski rad], Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2015., str. 314-315, 714.

INVESTITOR: dr. Mirko Mladinov

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/4/1-2/

FOTODOKUMENTACIJA (2)

- Fotografija eksterijera izvedenog objekta (kom. 2)

kat. 005

1938. – 1940.

KUĆA VIERDA U PLOČAMA realizacija

PROGRAM: dvokatna kuća pravokutnog tlocrta

LOKACIJA: Konavoska 4, Ploče, Dubrovnik
Datacija: Baće, Antun, *Arhitektura Dubrovnika između dva svjetska rata* [doktorski rad], Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2015., str. 315-316, 716.

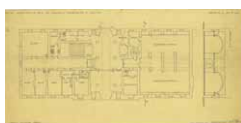
INVESTITOR: Andrija Vierda

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/5/1-2/

FOTODOKUMENTACIJA (2)

- Fotografija pročelja (kom. 2)

kat. 006

1945. – 1950.

BISKUPSKA PALAČA U SPLITU adaptacija

PROGRAM: preuređenje obuhvaća prizemlje (dva skladišta, dvije izložbene dvorane, prostorije za vratara i blagajna, tri prostorije kluba, dvosobni stan za kustosa s kuhinjom i kupaonicama, ured); prvi kat (prostorije uprave, prostor radionice i knjižnicu); mansardu (apartman atelier, radionica, šest atelier a i stan za čuvara)

LOKACIJA: Split, Ul. kralja Tomislava 15, samostojeći objekt s prizemljem, katom i mansardom

DATACIJA: na nacrtima

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/6/1-13/

GRAFIČKI DOKUMENTI (13)

- »Prizemlje« (snimka postojećeg stanja); 1:100; ozalid kopija, olovka, olovka u boji; 30x60
- »Prvi kat« (snimka postojećeg stanja); 1:100; ozalid kopija, olovka, olovka u boji; 30x62
- »Krovište / srušeno u bombardiranju. Split, aprila 1945.«; 1:100; ozalid kopija, olovka; 30x55
- »Uređenje parka«; 1:100; paus, olovka; 50x57
- »Nacrt adaptacije B. p. za Galeriju umjetnina u Splitu. Prizemlje. Presjek A-B«; 1:100; paus, olovka; 33x68
- »Nacrt adaptacije B. p. za Galeriju umjetnina u Splitu. Prvi kat.«; 1:100; paus, olovka; 33x62
- Tlocrt prvog kata; 1:100; paus, olovka; 36x69
- »Nacrt atelier a na mansardi Galerije umjetnina u Splitu«; 1:100; paus, olovka; 33x62
- »Presjek A.B.«; 1:50; paus, olovka, olovka u boji; 24x48
- »Detalji stolarije«; 1:20; paus, olovka; 50x70
- Stolarski nacrt vrata; 1:20; paus, olovka; 30x65
- »Detalji korniča«; 1:1; paus, olovka; 23x38
- »Palirski plan«; 1:50; paus, olovka; 73x54

kat. 007

1948. – 1949.

POSLOVNA ZGRADA DIREKCIJE JADRANSKIH BRODOGRADILIŠTA realizacija

PROGRAM: trokatna zgrada pravokutnog tlocrta

LOKACIJA: Matoševa ulica 2 (Ulica Maksima Gorkog)

DATACIJA: Majić, Marina, *Arhitektura Splita 1945.-1950.*, Društvo arhitekata, Split, 2011., str. 41-43.

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/7/1-1/

FOTODOKUMENTACIJA (1)

- Fotografija izvedenog objekta (kom. 1)

kat. 008

1940. – 1951.

ADMINISTRATIVNA ZGRADA U SPLITU

realizacija

projektant: Marko Markovina

PROGRAM: kompleks administrativne zgrade koju čine dvije četverokatne zgrade povezane središnjom trokatnicom

Lokacija: Ulica Domovinskog rata 2,4 (Ulica žrtava fašizma) i Ulica grada Vukovara 1 (Balkanska cesta)

DATAČIJA: Majić, Marina, *Arhitektura Splita 1945.-1950.*, Društvo arhitekata, Split, 2011., str. 45-48.

INVESTITOR: Izvršni odbor Oblasnog narodnog odbora Dalmacije

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/8/1-10/

GRAFIČKI DOKUMENTI (10)

- »Podrum« (tlocrt); 1:200; paus, olovka; 40x67
- »Prizemlje« (tlocrt); 1:200; paus, olovka; 40x67
- Tlocrt prvoga kata; 1:200; paus, olovka; 39x66
- Tlocrt drugoga kata; 1:200; paus, olovka; 39x67
- Tlocrt trećega kata; 1:200; paus, olovka; 39x66
- »Istočno pročelje«; 1:200; paus, olovka; 30x67
- »Zapadno pročelje«; 1:200; paus, olovka; 30x67
- »Južno pročelje i presjek dvorane«; 1:200; paus, olovka; 30x67
- »Sjeverna dvorišna fasada. Presjek E-F. Presjek G-H«; 1:200; paus, olovka; 30x67
- »Presjek A-B. Presjek C-D. Dvorišna fasada«; 1:200; paus, olovka; 30x67

kat. 009

1954.

KLUPSKA ZGRADA I PLIVALIŠTE NA HVARU

idejni projekt

PROGRAM: samostojeći objekt klupske zgrade s plivalištem dužine 50 m, plažom i gradskim kupalištem, te novoprojektirani put. U klupskoj zgradi nalaze se prostorija kluba, dvije svlačionice, garderoba s kapacitetom

za 134 osobe, bife i dvosobni stan čuvara s kupaonicom i kuhinjom

LOKACIJA: Hvar

DATAČIJA: na nacrtima

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/9/1-3/

GRAFIČKI DOKUMENTI (3)

- »Situacija«; 1:360; paus, olovka; 63x44
- »Tloris prizemlja i krovišta«; 1:100; paus, olovka; 63x44
- »Fasade i presjek. Istok, jug, sjever, presjek A-B«; 1:100; paus, olovka; 63x44

kat. 010

1955.

STAMBENA ZGRADA U SOBRI NA OTOKU MLJETU

projekt

PROGRAM: jednokatna kuća s dnevnim boravkom, kuhinjom, kupaonicom, dvjema sobama i terasom

LOKACIJA: Sobri na otoku Mljetu

DATAČIJA: na nacrtima

INVESTITOR: Jozo Bašica

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/10/1-9/

GRAFIČKI DOKUMENTI (9)

- »Situacija«; 1:2880; paus, tuš; 22x30
- »Tlocrt prizemlja«; 1:50; paus, olovka, tuš, flomaster; 31x59
- »Tlocrt I. kata«; 1:50; paus, tuš, flomaster, olovka; 30x59
- »Pročelje«; 1:50; paus, tuš, olovka; 30x49
- »Tlocrt prizemlja«; 1:50; paus, olovka, tuš; 30x59
- »Tlocrt I. kata«; 1:50; paus, olovka, tuš; 30x59
- »Tlocrt krovišta i presjek A-A«; 1:50; paus, olovka, tuš; 30x59
- »Južno i istočno pročelje«; 1:50; paus, olovka, tuš; 30x59
- »Sjeverno i zapadno pročelje«; 1:50; paus, olovka, tuš; 30x59

kat. 011

1955.

LUČKA ISPOSTAVA U ZLARINU

projekt

PROGRAM: novogradnja jednokatne zgrade s uredom, arhivom, spremištem, kuhinjom, kupaonicom i dnevnim boravkom u prizemlju i spavaćim sobama te kupaonicom na katu

LOKACIJA: Zlarin

DATACIJA: na nacrtima

INVESTITOR: Uprava pomorske oblasti
srednjeg Jadrana

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/11/1-4/

GRAFIČKI DOKUMENTI (4)

- »Situacija«; 1:200; paus, olovka; 30x48
- »Tloris prizemlja i sprata«; 1:100; paus, olovka; 31x54
- »Glavno pročelje«; 1:100; paus, olovka; 30x55
- »Sjeverno i istočno pročelje i presjek«; 1:100; paus, olovka; 31x54

kat. 012

1955. – 1956.

KUĆA ZA ODMOR PERVAN U POSTIRIMA NA BRAČU realizacija

PROGRAM: četverosobna kuća za odmor
s kuhinjom, kupaonicom, dva spremišta,
patiom i dvije terase

LOKACIJA: Postira na otoku Braču

DATACIJA: na fotografiji

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/12/1-3/

FOTODOKUMENTACIJA (3)

- Fotografija tlocrta (kom. 1)
- Fotografija perspektive (kom. 1)
- Fotografija interijera (kom. 1)

kat. 013

1958.

KUĆA OZRETIĆ U POSTIRIMA NA OTOKU BRAČU realizacija

PROGRAM: trosobna samostojeća prizemnica

LOKACIJA: Postira na otoku Braču

DATACIJA: u elaboratu

INVESTITOR: Zvonko Ozretić

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/13/1-6/

GRAFIČKI DOKUMENTI (5)

- »Temelji – prizemlje i krovšte, glavni projekt« (tlocrt); 1:50; paus, olovka, tuš; 30x88
- »Presjek i fasade, glavni projekt«; 1:50; paus, olovka, tuš; 30x70
- Pročelje; papir za skiciranje, olovka i olovka u boji; 18x27
- Pročelje; papir za skiciranje, olovka i olovka u boji; 22x28
- Pročelje; papir za skiciranje, olovka i olovka u boji; 21x28

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – troškovnik; ozalid kopije tlocrta i statičkog proračuna

kat. 014

1958.

KUĆA LEIKAUFF U POSTIRAMA NA OTOKU BRAČU realizacija

PROGRAM: trosobna samostojeća prizemna
kuća s terasom

LOKACIJA: Postira na otoku Braču

DATACIJA: na nacrtima

INVESTITOR: mr. ph. Đuro Leikauff

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/14/1-9/

GRAFIČKI DOKUMENTI (8)

- Kotar: Split, katast. općina Postire« (izvadak iz katastra); ozalid kopija, olovka; 30x21
- Tlocrti temelja i prizemlja (palirski nacrt); 1:50; ozalid kopija, olovka; 30x95
- Pročelja i presjek (palirski nacrt); 1:50; ozalid kopija, olovka; 30x95
- »Pogled, presjek A-A«; 1:50; paus, olovka; 29x42
- »Pogled, presjek A-A«; 1:50; ozalid kopija; 28x42
- »Pogled, presjek A-A«; 1:50; ozalid kopija, olovka, olovka u boji; 28x42
- »Temelji – prizemlje i krovšte« (tlocrt); 1:50; paus, tuš, olovka; 30x95
- »Presjek i fasade«; 1:50; paus, tuš, olovka; 30x95

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – troškovnik; ozalid kopija statičkog računa i alternativa izvedbe; skice i izračuni; fotokopije skica, tlocrta i izračuna

kat. 015

1959.

KUĆA ZA ODMOR GRGE ANTUNCA U POSTIRAMA NA OTOKU BRAČU realizacija

PROGRAM: trosobna prizemna kuća

LOKACIJA: Postira na otoku Braču

DATACIJA: u elaboratu

INVESTITOR: Grga Antunac

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/15/1-7/

GRAFIČKI DOKUMENTI (4)

- »Weekend kućica Postire – Brač [opć. Omiš = *naknad. upis*], glavni projekt, temelja, tlocrt, prizemlja, krovišta«; 1:50; paus, tuš; 32x103
- »Weekend kućica Postire – Brač [opć. Omiš = *naknad. upis*], glavni projekt, fasade, presjek«; 1:50; paus, tuš; 33x96
- »Dogradnja vikendice prof. Antunca, tloris«; 1:50; paus, olovka, tuš; 30x40
- »Dogradnja vikendice prof. Antunca, pročelja – presjeci«; 1:50; paus, olovka, tuš; 31x54

FOTODOKUMENTACIJA (2)

- Fotografija tlocrta (kom. 1)
- Tlocrt - fotopriprema za tisak (kom. 1)

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – ozalid kopije (tlocrt prizemlja, krovišta, temelja, presjek i pročelje)

kat. 016

1959. – 1960.

KUĆA ZA ODMOR MILIČIĆ U POSTIRAMA NA OTOKU BRAČU realizacija

PROGRAM: trosobna prizemna kuća za odmor

LOKACIJA: Postira na otoku Braču

DATAČIJA: u elaboratu

INVESTITOR: Miljenko Miličić

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/16/1-1/

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – tehnički opis; ozalid kopije (pročelje i presjek, tlocrti, shema stolarije), statički račun

kat. 017

1961.

SPOMENIK PALIM BORCIMA U POSTIRAMA NA OTOKU BRAČU projekt

PROGRAM: spomenik od bijelog kamena u sklopu ograđene park-šume uz obalu

LOKACIJA: Postira na otoku Braču

DATAČIJA: u elaboratu, pismo naručitelja

Inventarni broj: HMA/BP/34/17/1-8/

GRAFIČKI DOKUMENTI (7)

- Situacija; 1:1440; ozalid kopija, olovka; 55x77
- »Tvornica Sardina Postira, situacija«; 1:200; ozalid kopija, olovka, akvarel; 80x129
- Situacija – prikaz hortikulturnog rješenja; ozalid kopija, olovka; 48x68
- Tlocrt; 1:50; ozalid kopija, olovka; 25x89
- Pogled; 1:100; ozalid kopija, olovka; 25x70
- Perspektiva; ozalid kopija; 48x68
- »Perspektiva«; ozalid kopija; 67x81

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – tehnički opis, ozalid kopije nacrt, pismo naručitelja

kat. 018

1960.

OBITELJSKA KUĆA MARIĆ U SPLITU realizacija

PROGRAM: trosobna obiteljska kuća

LOKACIJA: Gospinica, Split

DATAČIJA: na nacrtima

INVESTITOR: Štefica Marić

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/18/1-23/

GRAFIČKI DOKUMENTI (12)

- Situacija; 1:200; papir, tinta; A3
- »Tlocrt podruma i krovne terase«; 1:50; papir, tinta; A3
- »Tlocrt prizemlja i I. kata«; 1:50; papir, tinta; A3
- Tlocrt prizemlja; 1:50; papir, tinta; A3
- Tlocrt prizemlja; 1:50; papir, tinta; A3
- Presjek A-A; 1:50; papir, tinta; A3
- Presjek B-B; 1:50; papir, tinta; A3
- »Presjeci C-C«; 1:50; papir, tinta; A3
- »Južna i istočna fasada«; 1:50; papir, tinta; A3
- Južno pročelje; 1:50; papir, tinta; A3
- »Sjeverna i zapadna fasada«; 1:50; papir, tinta; A3
- Sjeverno pročelje; 1:50; papir, tinta; A3

FOTODOKUMENTACIJA (11)

- Crno-bijela fotografija realiziranog objekta; razne vizure (kom. 10)
- Fotografija u boji realiziranog objekta (kom. 1)

kat. 019

1961.

KUĆA ZA ODMOR VLAHOVIĆ U POSTIRAMA NA OTOKU BRAČU realizacija

PROGRAM: trosobna obiteljska kuća za odmor

LOKACIJA: Postira na otoku Braču

DATAČIJA: na nacrtima

INVESTITOR: Jakov Vlahović

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/19/1-6/

GRAFIČKI DOKUMENTI (5)

- »Temelji. Prizemlje. Krov« (tlocrti); 1:50; paus, olovka, tuš; 30x110
- »Pročelja i presjeci. Polirski nacrt«; 1:50; paus, olovka, tuš; 30x111

- »Šema stolarija. Polirski nacrt«; 1:25; paus, olovka; 30x87
- »Šema stolarija. Polirski nacrt«; 1:25; paus, olovka; 30x64
- »Statički proračun«; paus, tuš; 34x86

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – ozalid kopije (pročelja i presjeci, shema stolarije); statički račun

kat. 020

1961.

KIPARSKI ATELIER KRSTULOVIĆ U SPLITU
realizacija

PROGRAM: novogradnja kiparskog ateliera s dvije radne prostorije

LOKACIJA: Rooseveltova ulica u Splitu

DATACIJA: na nacrtima

INVESTITOR: Andrija Krstulović

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/20/1-14/

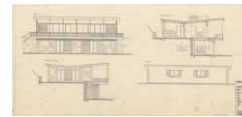
GRAFIČKI DOKUMENTI (13)

- Situacija; paus, tuš; 18x20
- »Situacija. Polirski nacrt«; 1:200; paus, olovka; 30x36,5
- »Tlocrt temelja. Polirski nacrt«; 1:50; paus, olovka; 31x48
- »Tlocrt prizemlja. Polirski nacrt«; 1:50; paus, olovka; 31x48
- »Tlocrt krovšta. Polirski nacrt«; 1:50; paus, olovka; 31x48
- »Sjeverno pročelje. Polirski nacrt«; 1:50; paus, olovka; 31x48
- »Južno pročelje. Polirski nacrt«; 1:50; paus, olovka; 31x48
- »Presjek i istočno pročelje. Polirski nacrt«; 1:50; paus, olovka; 31x64
- »Iskaz željeza«; paus, tuš; 30x22
- »Situacija, Split, 15. XII. 1960.« (situacija); paus, tuš; 30x27
- »Statički proračun, glavni projekat«; paus, tuš; 31x84
- »Armaturni plan, glavni projekat«; paus, tuš; 31x77
- »Shema pozicija«; paus, tuš; 31x46

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – ozalid kopije (situacija, tlocrti prizemlja i izvadi iz katastra, pročelja, tlocrti krovšta, tlocrt prizemlja, presjeci); tehnički opis

kat. 021

1964.

DVOJNA KUĆA ZA ODMOR BOŠKOVIĆ NA OTOKU HVARU
realizacija

PROGRAM: samostojeća obiteljska kuća s dva trosobna stana

LOKACIJA: otok Hvar

DATACIJA: na nacrtima

INVESTITOR: Z. Bošković

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/21/1-6/

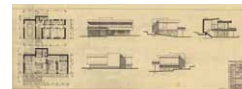
GRAFIČKI DOKUMENTI (5)

- »Situacija«; 1:200; paus, olovka; 53x70
- »Tlocrt krovšta i temelji«; 1:50; paus, olovka; 37x84
- Tlocrt podruma; paus, olovka; 30x44
- »Tlocrt prizemlja – podruma«; 1:50; paus, olovka; 37x84
- »Fasada i presjek«; 1:50; paus, olovka; 38x84

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – ozalid kopije (situacija, tlocrt podruma i prizemlja, tlocrt krovšta i temelji, fasade i presjek)

kat. 022

1965.

STAMBENA ZGRADA BOŽIKOVIĆ U STROŽANCU KOD SPLITA
idejni projekt

PROGRAM: samostojeća jednokatna kuća s konobom u prizemlju i stambenim dijelom na katu

LOKACIJA: Strožanac kod Splita

DATACIJA: na nacrtima

INVESTITOR: P. Božiković

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/22/1-3/

GRAFIČKI DOKUMENTI (2)

- »Situacija«; 1:200; paus, olovka, tuš; 56x76
- »Tlocrt i fasade. Prizemlje. Sprat. Presjek A-A«; 1:100; paus, olovka, tuš; 34x100

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – ozalid kopije (situacija, tlocrti i fasade)

kat. 023**1965.
KUĆA KOSTIĆ U POSTIRAMA NA OTOKU
BRAČU
realizacija**

PROGRAM: samostojeća prizemna kuća s tri
sobe, terasom i uređenim vrtom

LOKACIJA: Postira na otoku Braču

DATACIJA: na nacrtima

INVESTITOR: ing. Eugen Kostić

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/23/1-5/

GRAFIČKI DOKUMENTI (4)

- »Uređenje terena ing. Kostića – Postira«;
1:200; paus, olovka; 39x30
- »Stolarija«; 1:25; ozalid kopija, olovka;
29x66
- »Stolarija«; 1:25; ozalid kopija, olovka;
29x76
- »Nacrt strehe nad terasom ing. Kostić.
Tlocrt, 1:50. Presjek I-I, 1:50. Presjek II-II,
1:20«; paus (sačuvana i ozalid kopija),
olovka; 33x53

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – ozalid kopije (pročelja, krovna
konstrukcija, podrum i temelji); izračun
materijala

kat. 024**1965.
KUĆA ZA ODMOR ZAVOREO U SPLITSKOJ
NA OTOKU BRAČU
projekt**

PROGRAM: trosobna samostojeća prizemnica

LOKACIJA: Splitska na otoku Braču

DATACIJA: na nacrtima

INVESTITOR: dr. Zvonimir Zavoreo

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/24/1-3/

GRAFIČKI DOKUMENTI (3)

- »Tlocrt prizemlja. Tlocrt krovništva«; 1:50;
paus, tuš, olovka; 31x77
- »Tlocrt temelja i presjek 1-1«; 1:50; paus,
olovka, tuš; 31x77
- »Pročelja«; 1:50; paus, olovka, tuš; 31x77

kat. 025**1965.
VILA PAVLU / CENTAR ZA KAMPIRANJE NA
HVARU
adaptacija**

PROGRAM: nadogradnja i rekonstrukcija vile
Pavlov

LOKACIJA: Hvar

DATACIJA: ožujak 1965. (u elaboratu)

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/25/1-1/

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat; tlocrti podruma, terase, 1. kata,
mezanina; pročelje (ozalid kopije)

kat. 026**1966.
KUĆA MYRE DJOUZA U POSTIRIMA NA
OTOKU BRAČU
realizacija**

PROGRAM: četverosobna samostojeća
prizemnica

LOKACIJA: Postira na otoku Braču

DATACIJA: travanj 1966. (na nacrtima)

INVESTITOR: Myra Djouza

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/26/1-11/

GRAFIČKI DOKUMENTI (10)

- »Situacija i profil terena«; papir za
skiciranje, olovka, olovka u boji; 50x63
- »Situacija, Jan.'66. 1: 2880«; 1:200; ozalid
kopija; 29x53
- »Dio temelja i garaže« (tlocrt); 1:50; ozalid
kopija, olovka; 29x53
- »Tlocrt prizemlja«; 1:50; ozalid kopija,
olovka; 40x58
- »Prizemlje« (tlocrt); 1:50; paus, olovka;
30x49
- »Raspored bloketa« (detalj); paus, olovka;
18x33
- »Fasade. Sjever. Zapad«; 1:50; ozalid
kopija, olovka; 30x53
- »Fasade. Istok. Jug«; 1:50; ozalid kopija,
olovka; 30x51
- »Presjeci. Presjek B-B. Presjek A-A«; 1:50;
ozalid kopija, olovka; 29x53
- »Detalj balkona«; 1:5; paus, olovka; 21x32

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – ozalid kopije nacrt (stolarski
radovi, vodoinstalacija, elektroinstalacija,
glavni project), tehnički opis, izračuni,
korespondencija, troškovnik

kat. 027**1966.
KUĆA ZA ODMOR SONJE BIČANIĆ U
POSTIRAMA NA OTOKU BRAČU
realizacija**

PROGRAM: trosobna kuća s kuhinjom,
kupaonicom, lođom i terasom

LOKACIJA: Postira na otoku Braču

DATACIJA: 17. siječnja 1966. (u elaboratu)

INVESTITOR: Sonja Bičanić

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/27/1-18/

GRAFIČKI DOKUMENTI (12)

- »Situacija«; 1:200; paus, olovka, tuš; 37x34
- »Podrum« (tlocrt); 1:50; paus, olovka, tuš; 34x38
- »Suterren. Prizemlje« (tlocrt); 1:50; paus, olovka, tuš; 31x77
- »Prizemlje« (tlocrt); 1:50; paus, olovka, tuš; 34x38
- Jugozapadno i sjeveroistočno pročelje; 1:50; paus, olovka, tuš; 34x38
- Sjeverozapadno i jugoistočno pročelje; 1:50; paus, olovka, tuš; 34x38
- Pročelja; 1:50; paus, olovka, tuš; 30x77
- »Krovnna konstrukcija. Presjek I-I. Presjek II-II«; 1:50; paus, olovka, tuš; 31x77
- »Shema stolarija«; 1:25; paus, olovka, tuš; 27x111
- »Detalj«; 1:10; paus, olovka; 19x31
- »Salonitni plafon i vijenac«; 1:50; paus, olovka; 34x31
- »Odrina, 1:50. Tlocrt. Pogled. Detalji, 1:10. Nosači za cvijeće, kom. 4, 1:10. Uglovnice«; paus, olovka; 21x39

FOTODOKUMENTACIJA (4)

- Eksterijer izvedenog objekta, razne vizure (kom. 4)

PISANI DOKUMENTI (2)

- Tehnički opis; glavni projekt, situacija i septička taložnica (ozalid kopije); statički proračun
- Situacija, presjeci, pročelja, tlocrti podruma i prizemlja, skice (ozalid kopije); popis opreme za vodoinstalaciju; troškovnik

kat. 028

1966.

KUĆA ZA ODMOR RAGANELLI U MAVARČICI NA OTOKU ČIOVU realizacija

PROGRAM: samostojeća kuća s garsonijerom u suterenu i trosobnim stanom na katu s terasom i patiom

LOKACIJA: Mavarčica na otoku Čiovu

DATACIJA: na nacrtima

INVESTITOR: R. Raganelli

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/28/1-6/

GRAFIČKI DOKUMENTI (4)

- »Suterren« (tlocrt); 1:50; paus, olovka, tuš; 30x50
- »Suterren« (tlocrt); 1:50; ozalid kopija, olovka u boji; 29x49

- »Prizemlje« (tlocrt); 1:50; paus, olovka, tuš; 30x49
- »Prizemlje« (tlocrt); 1:50; ozalid kopija, olovka u boji; 29x48

FOTODOKUMENTACIJA (2)

- Fotografija u boji izvedenog objekta (kom. 1)
- Crno-bijela fotografija izvedenog objekta (kom. 1)

kat. 029

1967.

OBITELJSKA KUĆA ŠANTIĆ U POSTIRAMA NA OTOKU BRAČU realizacija

PROGRAM: novogradnja prizemne obiteljske kuće s osam ulaza, dvije kuhinje, osam spavaćih soba, šest kupaoonica, dva boravka i blagovaonice, te s dvjema većim i četirima manjim terasama

LOKACIJA: Postira na otoku Braču

DATACIJA: iz korespondencije s investitorom

INVESTITOR: Jerko Šantić

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/29/1-12/

GRAFIČKI DOKUMENTI (11)

Idejni projekt

- »Situacija cca 1:500« (situacija); 1:500, ozalid kopija; 30x21
- »Idejni nacrt novogradnje Jerka Šantića, Postira« (tlocrt); 1:50; paus, tuš, olovka; 37x69
- »Idejni nacrt novogradnje Jerka Šantića. Glavno pročelje«; paus, olovka; 30x70
- »Idejni nacrt novogradnje Jerka Šantića. Presjek A-A i bočna fasada«; 1:50; paus, tuš, olovka; 32x70

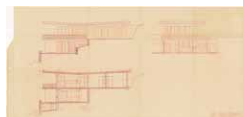
Izvedbeni projekt

- »Izvedbeni projekt. Kanal. Temelji« (tlocrt); 1:50; paus, tuš, olovka; 49x77
- »Izvedbeni projekt. Prizemlje« (tlocrt); 1:50; paus, tuš, olovka; 49x78
- »Izvedbeni projekt. Krovna konstr.« (tlocrt); 1:50; paus, tuš, olovka; 49x78
- »Izvedbeni projekt. Fasade. Jug. Sjever«; 1:50; paus, tuš, olovka; 49x78
- »Izvedbeni projekt. Presjek A-A. Presjek B-B. Istočna fasada (presjek C-C). Zapadna fasada. Septička jama. Presjek D-D«; 1:50; paus, tuš, olovka; 49x78
- »Šema stolarije, list 1« (detalji stolarije); 1:25; paus, olovka; 31x94
- »Šema stolarije, list 1« (detalji stolarije); 1:25; paus, olovka; 31x95

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – tehnički opis; ozalid kopije nacrt; korespondencija s investitorom

kat. 030

1967.
KUĆA ZA ODMOR GUBERINA U
PRIMOŠTENU
realizacija

PROGRAM: prizemnica s konobom u suterenu
LOKACIJA: Primošten

DATACIJA: u pismu naručitelja i dnevniku rada
u elaboratu

INVESTITOR: dr. Petar i Vera Guberina

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/30/1-4/

FOTODOKUMENTACIJA (1)

- Dia-film (kom. 1)

PISANI DOKUMENTI (3)

- »Guberina – dopisivanje«, mapa
- »Troškovnik, ugovor, ponude«, mapa
- »Polirski nacrt«, mapa

kat. 031

1968.
KUĆA ZA ODMOR PETRIĆ U POSTIRAMA
NA OTOKU BRAČU
realizacija

PROGRAM: jednokatna četverosobna kuća

LOKACIJA: Postira na otoku Braču

DATACIJA: na nacrtu

INVESTITOR: Jakša Petrić

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/31/1-11/

GRAFIČKI DOKUMENTI (3)

- »Situacija«, 1:100; ozalid kopija; 52x57
- »Šema kuhinje. Pogled. Tlocrt«, 1:25; ozalid kopija; 29x21
- Tlocrt stuba; paus, olovka, olovka u boji; 20x42

PISANI DOKUMENTI (8)

- Korespondencija s naručiteljem, mapa
- »Tehn. opis – troškovnik«, mapa
- Tehnički opis i troškovnik, mapa
- Nacrti (ozalid kopije), mapa
- »Električne inst.«, mapa
- »Vodov. – kanal. – s. jama«, mapa
- »Stol. i brav. radovi kuhinja«, mapa
- »Izvedbeni nacrt«, mapa

kat. 032

1968.
KUĆA ZA ODMOR ESTER SCHNEDITZ NA
OTOKU HVARU
realizacija

PROGRAM: četverosobna prizemnica s terasom
i lođom

LOKACIJA: Postinje na otoku Hvaru

DATACIJA: idejni projekt (na nacrtima) – rujan
1968.

izvedbeni projekt (u elaboratu) – ožujak 1971.

INVESTITOR: Ester Schneditz

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/32/1-18/

GRAFIČKI DOKUMENTI (9)

Idejni projekt

- »Situacija«, 1:200; paus, olovka, tuš, flomaster; 30x39
- »Situacija č. zem. 12/12«, 1:200; paus, olovka, tuš; 30x47
- »Situacija č. zem. 12/11«, 1:200; ozalid kopija, olovka; 29x47
- »Profil terena«, 1:200; paus, olovka, tuš, flomaster; 30x39
- Profil terena (4 varijante); paus, olovka; 21x31
- Profil terena; paus, olovka, olovka u boji; 21x31
- »Suteren« (tlocrt); 1:100; paus, olovka, tuš, olovka u boji; 30x39
- »Prizemlje« (tlocrt); 1:100; paus, olovka, olovka u boji, tuš, 30x39
- Tlocrt i presjek kanalizacije; 1:50; papir, olovka; 21x29

PISANI DOKUMENTI (9)

- Korespondencija s naručiteljem, mapa
- »Troškovnik i dokaznica mjera«, mapa
- »Vodovodna instalacija«, mapa
- »Statički proračun«, mapa
- »Šema bravarije«, mapa
- »Šema bravarije«, mapa
- »Električna instalacija«, mapa
- »Izvedbeni projekt«, mapa
- Nacrti (ozalid kopije), mapa

kat. 033

1969.
KUĆA ZA ODMOR BONAČIĆ NA OTOKU
HVARU
realizacija

PROGRAM: prizemnica s tri sobe

LOKACIJA: Hvar na otoku Hvaru

DATACIJA: lipanj 1969. (u elaboratu)

INVESTITOR: Mina Bonačić

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/33/1-1/

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – ozalid kopije (situacija, temelji, tlocrt prizemlja, tlocrt 1. kata, presjek i pročelje, pogled na ogradni zid, perspektiva), tehnički opis; popis nacrti

kat. 034

1970.
BISKUPSKI ORDINARIJAT U ŠIBENIKU
adaptacija

PROGRAM: adaptacija i rekonstrukcija zgrade
Biskupskog ordinarijata

LOKACIJA: Šibenik

DATACIJA: u elaboratu

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/34/1-1/

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – ozalid kopije (tlocrt prizemlja, 1., 2. i 3. kata te krovišta; snimke postojećeg stanja i rekonstrukcije; presjeci, sheme stubišta i stolarije)

kat. 035

1970-ih PRIMOŠTEN projekt

PROGRAM: revitalizacija i rekonstrukcija stare jezgre Primoštena

LOKACIJA: Primošten

DATACIJA: Pervan, Budimir; Marasović, Jerko i sur., *Primošten – urbanistički projekat revitalizacije starog naselja. Popratni izvještaj*, Urbanistički zavod Dalmacije, Split, 1972.; Urbanistički zavod Dalmacije, Split, „Iz detaljnog plana Primoštena“, u: *Arhitektura*, Zagreb, god. XXVI, br. 115 (1972.), str. 8.

INVESTITOR: Skupština općine Šibenik, Mjesna zajednica Primošten, Privredno poduzeće »Primošten«

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/35/1-16/

GRAFIČKI DOKUMENTI (14)

- »Postojeće stanje, buduće stanje. Panorama 2«; 1:1000; ozalid kopija; 30x56
- »Postojeće stanje, buduće stanje. Panorama 4«; 1:1000; ozalid kopija; 31x41
- »Postojeće stanje, buduće stanje. Panorama 6«; 1:1000; ozalid kopija; 30x55
- »Postojeće stanje, buduće stanje. Panorama 8«; ozalid kopija; 30x40
- »Postojeće stanje A-A. Buduće stanje A-A«; 1:1000; ozalid kopije; 30x54
- »Postojeće stanje A-B. Buduće stanje A-B«; 1:1000; ozalid kopije; 30x42
- »Buduće stanje. C-C šetnica, kružni put, šetnica. D-D šetnica, kavana, uređaj za pročišćivanje, kružni put. E-E trg i pješačka ulica. H-H dvorište, automobilska ulica. I-I šetnica, plaža. F-F plaža, šetnica, dvorište, pješačka ulica, dvorište. J-J pješačka ulica, dvorište, šetnica, parkiralište. G-G pješačka ulica, šetnica, istezalište za brodove« (presjeci); ozalid kopija; 30x40
- Perspektiva; ozalid kopija; 21x30
- Pogled na grad (2). Pogled na grad (3); ozalid kopija; 30x21
- Pogled na grad (4). Pogled na grad (5); ozalid kopija; 30x21

- Pogled na grad (6). Pogled na grad (7); ozalid kopija; 30x21
- Pogled na grad, postojeće stanje (8). Pogled na grad, buduće stanje (8); ozalid kopija; 30x21
- Pogled na grad (9). Pogled na grad (11); ozalid kopija; 30x21
- Pogled na grad (12); ozalid kopija; 21x30

FOTODOKUMENTACIJA (2)

- Fotografija makete (kom. 2)

kat. 036

1972. LJETNO KINO U POSTIRAMA NA OTOKU BRAČU projekt

PROGRAM: adaptacija kinodvorane u dvorištu zadružnog doma, predvorja kina i skladišta; izgradnja novoga gledališta

LOKACIJA: Postira na otoku Braču

DATACIJA: na nacrtima i elaboratu

INVESTITOR: Poljoprivredna zadruga Postira (otok Brač)

INVENTARNI BROJ: hma/bp/34/36/1-5/

GRAFIČKI DOKUMENTI (4)

- »Prizemlje, varijanta 1« (tlocrt prizemlja i međukata); 1:100, 1:200; paus, olovka, flomaster; 40x72
- »Prizemlje, varijanta 2« (tlocrt); 1:100; paus, olovka, tuš, flomaster; 39x76
- »Prvi kat, varijanta 2« (tlocrt); 1:100; paus, olovka, tuš, flomaster; 39x75
- »Uzdužni presjek«; 1:100; paus, olovka, tuš, flomaster; 30x74

PISANA DOKUMENTACIJA (1)

- Elaborat – tehnički opis; ozalid kopije (tlocrt prizemlja, tlocrt 1. kata, presjek); troškovnik; korespondencija s investitorom

kat. 037

1972. – 1974. KUĆA ZA ODMOR ZAVOREO U SUTIVANU NA OTOKU BRAČU realizacija

PROGRAM: trosobna samostojeća kuća

LOKACIJA: Sutivan na otoku Braču

DATACIJA: prosinac 1972., ožujak 1973.; ožujak 1974. (na nacrtima)

INVESTITOR: Zora i Ivo Zavoreo, Josip Bego

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/37/1-5/

GRAFIČKI DOKUMENTI (14)

- »Situacija«; 1:500; paus, letraset, letraton; 31x23
- »Tlocrt temelja. Polirski nacrt«; 1:50; paus, olovka, tuš; 32x61
- »Tlocrt niskog prizemlja. Polirski nacrt«; 1:50; paus, olovka, tuš; 32x60
- »Tlocrt visokog prizemlja. Polirski nacrt«; 1:50; paus, tuš, olovka; 33x61
- »Tlocrt krovišta. Polirski nacrt«; 1:50; paus, tuš; 32x60
- »Istočna fasada. Polirski nacrt«; 1:50; paus, tuš, letraton; 32x61
- »Sjeverna fasada. Polirski nacrt«; 1:50; paus, tuš, letraton; 33x60
- »Zapadna fasada. Polirski nacrt«; 1:50; paus, tuš, letraton; 32x61
- »Južna fasada. Polirski nacrt«; 1:50; paus, tuš, letraton; 33x60
- »Presjek A-A. Polirski nacrt«; 1:50; paus, tuš, olovka, olovka u boji; 32x60
- »Tlocrt temelja, kanalizacija«; 1:50; paus, tuš; 33x61
- »Tlocrt niskog prizemlja«; 1:50; paus, olovka, tuš; 33x61
- »Tlocrt visokog prizemlja«; 1:50; paus, olovka, tuš; 32x60
- »Tlocrt krovišta«; 1:50; paus, tuš; 33x61

kat. 038

1975.

OBITELJSKA KUĆA PILKOVIĆ U OREBIĆU NA POLUOTOKU PELJEŠCU adaptacija

PROGRAM: adaptacija dvokatne kuće s ljetnom kuhinjom

LOKACIJA: Orebić na poluotoku Pelješcu

DATAČIJA: 1975. (sa snimke postojećeg stanja)

INVESTITOR: M. Pilković

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/38/1-13/

GRAFIČKI DOKUMENTI (12)

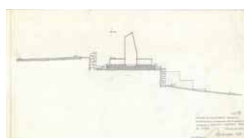
- »Kuća Pilković Orebić, Pelješac. Snimka stanja u travnju 1975., snimio: Pervan Budimir, dipl.arh. Približna situacija 1:500. Prizemlje 1:100. Prvi kat 1:100. Potkrovlje, presjek A-A, južno pročelje 1:100. Zapadno pročelje (n.b. istočno je isto), sjeverno pročelje 1:100«; paus, olovka; 46x119
- »Prizemlje« (tlocrt); 1:100; paus, olovka, tuš, flomaster; 34x48
- »Idejna skica adaptacija košare u Orebiću« (tlocrt ljetne kuhinje); 1:50; paus, olovka, tuš, flomaster; 33x44
- »Idejna skica adaptacije kuće u Orebiću. Prvi kat. Potkrovlje« (tlocrti); 1:100; paus, olovka, tuš, flomaster; 34x46
- Skica tlocrta temelja s kanalizacijom; papir za skiciranje, olovka; 29x20
- Skica tlocrta prizemlja; 1:100; papir za skiciranje, olovka, olovka u boji; 28x31

- Skica tlocrta ljetne kuhinje; 1:50; papir za skiciranje, olovka; 25x20
- »I. kat« (skica tlocrta); 1:100; papir za skiciranje, olovka; 19x27
- »Potkrovlje varijanta« (skica tlocrta); 1:100; papir za skiciranje, olovka; 19x26
- »Potkrovlje – idejna« (skica tlocrta); 1:100; papir za skiciranje, olovka, 26x19
- »Pilković potkrovlje« (skica tlocrta i presjeka); 1:100; papir za skiciranje, olovka; 22x29
- Skica tlocrta i presjeka potkrovlja; 1:100; papir za skiciranje, olovka; 26x17

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – ozalid kopije (postojeće stanje, idejne skice, uređenje kuhinje, ljetne kuhinje, kupaonice, adaptacija košare); izračuni

kat. 039

1976.

SPOMENIK U PODSTRANI KOD SPLITA projekt dogradnje

PROGRAM: dogradnja spomenika Palim borcima na groblju u Podstrani

LOKACIJA: Podstrana kod Splita

DATAČIJA: veljača i lipanj 1976. godine – na nacrtima

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/39/1-9/

GRAFIČKI DOKUMENTI (9)

Idejni projekt

- »Podstrana spomen-park Palim borcima – idejna skica, 1:200« (situacija); 1:200, paus-pair, olovka, flomaster; 40x50
- »Istok varijanta A, 1:50, Il. 1976.« (istočno pročelje); 1:50; paus, olovka, flomaster; 27x36
- Južno pročelje; 1:100; paus, olovka, flomaster; 31x53
- Skica – pogled; paus, flomaster; 20x50
- Skica – pogled; paus, flomaster; 20x50

Izvedbeni projekt

- »Sv. Martin, Podstrana – groblje, dogradnja spomenika palim borcima, izvedbeni projekt-tlocrt i presjek B-B, mj. 1:50, VI. 1976., B Pervan« (tlocrt i presjek); 1:50; paus, olovka, tuš; 31x59
- »Sv. Martin, Podstrana – groblje, dogradnja spomenika palim borcima, izvedbeni projekt: tlocrt dogr. dijela, pogled dogr. dijela, presjeci, tabela za izradu kamena; mj. 1:25, VI. 1976., B. Pervan« (tlocrt i presjek dograđenog dijela); 1:25; paus, olovka, tuš; 31x59

- »Sv. Martin, Podstrana – groblje, dogradnja spomenika palim borcima, izvedbeni projekt: presjek C-C, pogled sa zapada; mj. 1:50, VI. 1976., b Pervan« (presjek); 1:50; paus, olovka; 31x58
- »Sv. Martin, Podstrana – groblje, dogradnja spomenika palim borcima, izvedbeni projekt: presjek A-A, pogled s istoka, mj. 1:50, VI. 1976., b Pervan« (presjek); 1:50; paus, olovka; 31x58

kat. 040

1976. KUĆA SKORIN U PRIMOŠTENU projekt

PROGRAM: tri povezana jednokatna objekta
LOKACIJA: Primošten

DATACIJA: svibanj 1976. (na nacrtima)

INVESTITOR: Frane Skorin

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/40/1-1/

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – ozalid kopije (tlocrti prizemlja i katova); urbanistički plan; korespondencija naručitelja i arhitekta

kat. 041

1977. DOGRADNJA GROBLJA U POSTIRAMA NA OTOKU BRAČU projekt dogradnje

PROGRAM: dogradnja groblja s 58 planiranih novih grobnica

LOKACIJA: Postira na otoku Braču, groblje sv. Duh

DATACIJA: ožujak 1977. (na nacrtima)

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/41/1-4/

GRAFIČKI DOKUMENTI (3)

- »Opća situacija i zelenilo«; 1:100; paus, tuš, olovka; 66x80
- »Tlocrt postojećeg dijela i planirane dogradnje«; 1:100; paus, tuš, olovka; 67x80
- »Tlocrt planiranih grobnica.«; 1:100; paus, tuš, olovka; 67x81

PISANI DOKUMENTI (1)

- Elaborat – tehnički opis; ozalid kopije (situacija, tlocrt proširenja i postojećeg stanja)

kat. 042

1978. – 1979. STUDIJA KUĆE FABIJANIĆ U SPLITU studija

PROGRAM: studije dvokatne obiteljske kuće u bloku

LOKACIJA: Ul. na Tupini, Split

DATACIJA: veljača 1978., 1979. (na nacrtima)

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/42/1-8/

GRAFIČKI DOKUMENTI (8)

Varijanta A

- »Varijanta A. Prizemlje. Mezanin. Prvi kat. Presjek A-A« (tlocrti i presjek); 1:100; paus, olovka; 30x39

Varijanta B

- »Varijanta B. Mezanin (I.kat). I. kat (II.). Prizemlje. Potkrovlje« (tlocrti); 1:100; paus, olovka; 30x39

Varijanta C

- »Varijanta C. Prizemlje. Sprat. Potkrovlje« (tlocrti); 1:100; paus, olovka; 30x39

Varijanta D

- »Varijanta D. Prizemlje. Mezanin. Podrum. Potkrovlje. Šema presjeka« (tlocrti i presjek); 1:100, 1:200; paus, olovka; 30x39
- »Snimak parcele 1:100 (približni!) Izgled bloka kuća sa sj. zap. 1:200«; paus, olovka, tuš; 30x42,5

Varijanta E

- »Varijanta E. Približni snimak parcele mj. 1:100. Pogled na blok iz ul. I. L. Ribara (sjev. zap.) mj. 1:200«; paus, olovka, tuš; 31x46
- »Varijanta E. Mezanin. Prvi kat. Prizemlje (odnosno podrum). Potkrovlje (krovn terasa). Presjek A-B: potkrovlje, prvi kat, mezanin, priz. (odn. podrum)« (tlocrti i presjek); 1:100; paus, olovka, tuš; 31x57

Varijanta F

- »Varijanta F. Mezanin. Prvi kat. Prizemlje. Potkrovlje (krov. terasa)« (tlocrti); 1:100; paus, olovka, tuš; 31x39

kat. 043

1985. DVOJNA TIPSKA KUĆA ZA ODMOR U KOMIŽI NA OTOKU VISU realizacija

PROGRAM: samostojeća obiteljska kuća s dva trosobna stana

LOKACIJA: Komiža na otoku Visu

DATACIJA: srpanj 1985. (na nacrtima)

INVESTITOR: Andrija Vitaljić

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/43/1-4/

GRAFIČKI DOKUMENTI (4)

- »Tlocrt temelja«; 1:50; paus, tuš; 41x74
- »Tlocrt prizemlja«; 1:50; paus, tuš, olovka, flomaster; 41x72

- »Tlocrt krovista«; 1:50; paus, tuš; 41x71
- »Presjek. Zapadno pročelje. Južno pročelje. Istočno pročelje«; 1:50; paus, tuš, flomaster; 41x85

kat. 044

bez datacije

LJETNO KINO-KAZALIŠTE U HVARU NA OTOKU HVARU

idejni projekt

PROGRAM: adaptacija ljetnog kina-kazališta

LOKACIJA: Hvar na otoku Hvaru

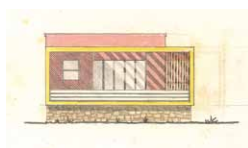
DATACIJA: neutvrđena

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/44/1-3/

GRAFIČKI DOKUMENTI (3)

- »Situacija«; 1:100; ozalid kopija; 54x68
- »Tloris nad pozornicom. Toranj za reflektore – presjek. Istočno pročelje. Presjek preko crkve«; 1:100; ozalid kopija; 35x57
- »Uzdužni presjek (gledano prema jugu). Uzdužni presjek (gledano prema sjeveru). Pogled na pozornicu«; 1:100; ozalid kopija; 55x68

kat. 045

bez datacije

KUĆE ZA ODMOR

idejne skice

PROGRAM: kuće za odmor

LOKACIJA: neutvrđena

DATACIJA: neutvrđena

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/45/1-8/

GRAFIČKI DOKUMENTI (8)

- Situacija; 1:50; paus, olovka, tuš, flomaster; 21x29
- Situacija; 1:50; ozalid kopija; 21x29
- Tlocrt; paus, tuš, olovka u boji; 21x27
- Tlocrt; 1:50; paus, tuš, olovka, olovka u boji; 21x29
- Pročelje; paus, olovka i olovka u boji; 17x28
- Pročelje; paus, olovka i olovka u boji; 19x29
- Pročelje; papir za skiciranje, tuš, olovka i olovka u boji; 21x29
- Pročelje; papir za skiciranje, tuš, olovka i olovka u boji; 21x29

kat. 046

PISANI DOKUMENTI

INVENTARNI BROJ: HMA/BP/34/46/1-43/

OSOBNÍ DOKUMENTI

- Domovnica, putna isprava Kraljevine Jugoslavije (izdana 1921. godine), vojnička isprava Kraljevine Jugoslavije (17.10.1934.-17.7.1935.); opći upitnik 1921.-1949. (kom. 4)

ŠKOLOVANJE

- Indeksi, diplome, potvrde; Visoka škola arhitekture i građevinarstva u Pragu, Specijalna škola arhitekture Akademije likovnih umjetnosti u Pragu; 1930.-1934. (kom. 14)

STRUČNO USAVRŠAVANJE

- osobna zapažanja sa stručnog studijskog putovanja (Budimpešta, Moskva, Kijev, Lenjingrad), Urbanistički seminar pri ZAVNOH-u, uvjerenje o položenom stručnom ispitu (kom. 6)

ZAPOSLENJA

- popis školovanja i zaposlenja, vlastoručno (kom. 1)

DJELOVANJE U URBANISTIČKOM ZAVODU

DALMACIJE

- Intervju, izjave, potvrde, uvjerenja, rješenja (kom. 14)

NAGRADE

- popis nagrada Budimira Pervana, pozivnica (kom. 2)
- Prijedlog za nagradu Viktor Kovačić (kom. 1)

OSTALI DOKUMENTI

- UN certifikat/kartica (kom. 1)

BIBLIOGRAFIJA

ČIČIN ŠAIN, ANDRIJA; PERVAN, BUDIMIR; VEKARIĆ, ŽIVKO, „Direktivna regulaciona osnova Splita“, u: *Arhitektura*, Zagreb, god. V, br. 5-8 (1951.), str. 6-36

PERVAN, BUDIMIR, „Josip Kodl 1887.-1971.“, u: *Čovjek prostor*, Zagreb, god. XVIII, br. 11 (1971.), str. 17.

DRUŽEVIĆ, MILORAD; MARASOVIĆ, JERKO; PERVAN, BUDIMIR, „Program namjene starog centra Splita u Dioklecijanovoj palači“, u: *URBS: Istraživanje i uređenje Dioklecijanove palače 1961-1962* [ur. Marasović, Tomislav; Pervan, Budimir; Sumić, Dragutin], Urbanistički zavod Dalmacije, Split, br. 4 (1961.-1962., otisnuto 1965.), str. 121-128.

PERVAN, BUDIMIR, „Razvoj urbanističke službe u Dalmaciji (povodom desetogodišnjice rada Urbanističkog biroa u Splitu)“, u: *URBS: Urbanizam, arhitektura, izgradnja, graditeljsko naslijeđe* [ur. Pervan, Budimir; Sumić, Dragutin; Marasović, Tomislav], Urbanistički biro, Split, god. XI, br. 1 (1957), str. 7-12.

PERVAN, BUDIMIR, „Organizacija stambene izgradnje u Splitu“, u: *URBS: Urbanizam, arhitektura, izgradnja, graditeljsko naslijeđe* [ur. Pervan, Budimir; Sumić, Dragutin; Marasović, Tomislav], Urbanistički biro, Split, br. 1 (XI. 1957), str. 47-50.

PERVAN, BUDIMIR, „Definitivni projekt Zapadne obale na temelju natječajnog rješenja Urbanističkog biroa. Arhitekti: B. Kalogjera, B. Kalajžić, N. Šegvić, P. Mudnić, L. Perković, S. Baldasar, F. Barišić, B. Pervan (razrada B. Kalajžić, F. Barišić)“, u: *URBS: Idejna studija gradskog centra. Regulacija zapadne obale* [ur. Pervan, Budimir; Sumić, Dragutin; Marasović, Tomislav], Urbanistički biro, Split, br. 3 (1959.-1960., otisnuto XI. 1960.), str. 91-112.

PERVAN, BUDIMIR; MARASOVIĆ, JERKO i sur., *Primošten-urbanistički projekat revitalizacije starog naselja. Popratni izvještaj*, Urbanistički zavod Dalmacije, Split, 1972.

PERVAN, BUDIMIR, „Direktivni urbanistički plan iz 1951“, u: *URBS: Prostorni razvitak Splita. Urbanistički planovi i*

realizacije 1965-1966 [ur. Marasović, Tomislav], Komisija za Urbanistički plan Skupštine općine Split, Split, br. 6 (1965.-1966., otisnuto 1966.), str. 35-44.

PERVAN, BUDIMIR, „Zapadna obala Gradske luke“, u: *URBS: Prostorni razvitak Splita. Urbanistički planovi i realizacije 1965-1966* [ur. Marasović, Tomislav], Komisija za Urbanistički plan Skupštine općine Split, Split, br. 6 (1965.-1966., otisnuto 1966.), str. 74-76.

KALOGJERA, BERISLAV; MATOŠIĆ, DRAGUTIN; PERVAN, BUDIMIR, „Organizacija urbanističke službe u Splitu“, u: *URBS: Prostorni razvitak Splita. Urbanistički planovi i realizacije 1965-1966* [ur. Marasović, Tomislav], Komisija za Urbanistički plan Skupštine općine Split, Split, br. 6 (1965.-1966., otisnuto 1966.), str. 177-181.

MARASOVIĆ, TOMISLAV; KALOGJERA, BERISLAV; MARASOVIĆ, JERKO; PERVAN, BUDIMIR; SUMIĆ, DRAGUTIN, „Zaštita, asanacija i rekonstrukcija urbanističkog naslijeđa u Dalmaciji“, u: *URBS: Prilozi urbanizmu historijskih ambijenata. Građa za VIII. savjetovanje urbanista Jugoslavije* [ur. Pervan, Budimir; Sumić, Dragutin; Marasović, Tomislav], Urbanistički biro, Split, br. 2 (1958.), str. 7-54.

LITERATURA

BAČE, ANTUN, *Arhitektura Dubrovnika između dva svjetska rata* [doktorski rad], Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2015.

ČIČIN ŠAIN, ANDRIJA; PERVAN, BUDIMIR; VEKARIĆ, ŽIVKO, „Direktivna regulaciona osnova Splita“, u: *Arhitektura*, Zagreb, god. V, br. 5-8 (1951.), str. 6-36.

KEČKEMET, DUŠKO, „Moderna arhitektura u Dalmaciji“, u: *Arhitektura*, Zagreb, god. XXX, br. 156-157 (1976.), str. 65-79 (75).

KEČKEMET, DUŠKO, „*Arhitektura Lovre Perkovića*“, u: *Život umjetnosti*, Institut za povijest umjetnosti, Zagreb, br. 28 (1979.), str. 40-47.

MAJIĆ, MARINA, *Arhitektura Splita 1945.-1950.*, Društvo arhitekata, Split, 2011.

MATOŠIĆ, DRAGUTIN, „Rad na urbanističkom planiranju Splita“, u:

Arhitektura, Zagreb, god. XXV, br. 111-112 (1971.), str. 23-32.

MATOŠIĆ, DRAGUTIN, *Pregled arhiva i dokumentacije Urbanističkog zavoda Dalmacije- Split (URBS) 1947-2002.*, Društvo arhitekata Split, Split, 2002.

PIPLOVIĆ, STANKO, „Područje starog Hajdukova igrališta u Splitu“, u: *Prostor*, Zagreb, god. 16 (2008.), br. 2(36), str. 181-191(187).

PLEJIĆ, ROBERT, *Utjecaj praške škole na arhitekturu moderne u Splitu* [doktorska disertacija], Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2003.

PREMERL, TOMISLAV, *Hrvatska moderna arhitektura između dva rata*, Nakladni Zavod matice hrvatske, Zagreb, 1990., str. 216.

STILINOVIĆ, ŽARKO, „Lovro Perković: Hotel Marjan u Splitu“, u: *Arhitektura*, Zagreb, god. XIX, br. 89 (1965.), str. 45-54.

ŠEGVIĆ, NEVEN, „Skica za stvaralački portret Budimira Pervana 1992.“, u: *Čovjek i prostor*, Zagreb, god. XLV, br. 7-8 (1998.), str. 46.

ŠEGVIĆ, NEVEN, „Stanje stvari, jedno viđenje 1945-1985“, u: *Arhitektura*, Zagreb, god. XXXIX, br. 196-199 (1986), str. 119-128.

ŠIMUNOVIĆ, IVO, *Urbana ekonomika: petnaest tema o gradu*, Školska knjiga, Zagreb, 2007.

TUŠEK, DAROVAN, *Arhitektonski natječaji u Splitu 1945.-1995.*, Građevinski fakultet Sveučilišta u Splitu, Društvo arhitekata Splita, Split, 1996.

URBANISTIČKI ZAVOD DALMACIJE, SPLIT, „Iz detaljnog plana Primoštena“, u: *Arhitektura*, Zagreb, god. XXVI, br. 115 (1972), str. 8.

***, „In memoriam Budimir Pervan 1910.-1982.“, u: *Čovjek i prostor*, Zagreb, god. XXIX, br. 12 (1982.), str. 14.

***, „Nagrada Viktor Kovačić za životno djelo“, u: *Čovjek i prostor*, Zagreb, god. XXI, br. 12(1974.), str. 16.

***, *Enciklopedija hrvatske umjetnosti, II.* [ur. Domljan, Žarko], Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 1996., str. 47-48.

IZVORI ILUSTRACIJA

Hrvatski muzej arhitekture, osobni arhivski fond arhitekta Budimira Pervana

Sl. 1, 2, 3. Marie Benešová, *Josef Gočár*, Nové prameny, Prag, 1958., str. 28-29, 33.

Sl. 8, 9, 10. Foto: Laura Narandá

Sl. 19, 20. „Absolventi Akademie vystavují“, u: *Světobzor*, god. 34, br. 24, Prag, 1934.

Sl. 51, 52. Foto: Ivo Pervan

Sl. 59. MARASOVIĆ, Tomislav; SUMIĆ, Dragutin, „Analiza zgrada na području Dioklecijanove palače“, u: *URBS : Istraživanje i uređenje Dioklecijanove palače 1961-1962*, Split [ur. Pervan, Budimir; Sumić, Dragutin; Marasović, Tomislav], Urbanistički biro, Split, br. 4 (1961.-1962., otisnuto 1965.), str. 119.

Sl. 60. *URBS: Prilozi urbanizmu historijskih ambijenata. Građa za VIII. savjetovanje urbanista Jugoslavije* [ur. Pervan, Budimir; Sumić, Dragutin; Marasović, Tomislav], Urbanistički biro, Split, br. 2 (1958.)

Sl. 61. *URBS: Idejna studija gradskog centra. Regulacija zapadne obale* [ur. Pervan, Budimir; Sumić, Dragutin; Marasović, Tomislav], Urbanistički biro, Split, br. 3 (1959.-1960., otisnuto XI. 1960.)

Sl. 62. *URBS: Istraživanje i uređenje Dioklecijanove palače 1961-1962* [ur. Marasović, Tomislav; Pervan, Budimir; Sumić, Dragutin], Urbanistički zavod Dalmacije, Split, br. 4 (1961.-1962., otisnuto 1965.)

Sl. 63. *URBS: Prostorni razvitak Splita. Urbanistički planovi i realizacije 1965-1966* [ur. Marasović, Tomislav], Komisija za Urbanistički plan Skupštine općine Split, Split, br. 6 (1965.-1966., otisnuto 1966.)

Sl. 64., 66. MARASOVIĆ, Tomislav, „Preuređenje srednjovjekovnih kuća jugoistočno od Vestibula Dioklecijanove palače“, u: *URBS: Urbanizam, arhitektura, izgradnja, graditeljsko naslijeđe* [ur. Pervan, Budimir; Sumić, Dragutin; Marasović, Tomislav], Urbanistički biro, Split, god. XI, br. 1 (1957), str. 70., 72.

Sl. 68. ČIČIN ŠAIN, ANDRIJA; PERVAN, BUDIMIR; VEKARIĆ, ŽIVKO, „Direktivna regulaciona osnova Splita“, u: *Arhitektura*, Zagreb, god. V, br. 5-8 (1951.), str. 20.

- Sl. 72. KALOGJERA, Berislav, „Split - studija regulacije gradskog centra“, u: *URBS: Idejna studija gradskog centra. Regulacija zapadne obale* [ur. Pervan, Budimir; Sumić, Dragutin; Marasović, Tomislav], Urbanistički biro, Split, god. XI, br. 3 (1959.-1960., otisnuto 1961.), str. 33.
- Sl. 73. KALAJŽIĆ, Branko, „Obrazloženje natječajnog rada 16935“, u: *URBS: Idejna studija gradskog centra. Regulacija zapadne obale* [ur. Pervan, Budimir; Sumić, Dragutin; Marasović, Tomislav], Urbanistički biro, Split, god. XI, br. 3 (1959.-1960., otisnuto 1961.) str. 81.

Summary

As a heritage institution dedicated to collecting, processing and presenting the opus of notable Croatian architects, in 2000 and 2015 the Croatian Museum of Architecture received the valuable donation of the legacy of Budimir Pervan (1910-1982), architect, urban planner and spatial planner, whose work, in its form and expression, belongs among the best of Central European modernism. The collection, kindly donated by the Pervan family, includes 142 architectural drawings, most of them not related to his work in the Dalmatian Urban Planning Bureau. His project studies, photographs of scale models made during his studies in Prague and of buildings realised after his return to Split, combined with a copious collection of personal documents, allow for new insights into the development and significance of his work from 1929 to 1977. This exhibition in the Croatian Museum of Architecture presents a selection of Pervan's projects through the graphic documents, photographs and written documents in the museum collection, as a contribution to understanding his life and work and a foundation for further research.

The exhibition is organised in chronological units: Pervan's studies in Prague (1931-1934); his return to Split and design of his family home (1936); his professional work in Dubrovnik, where he managed his own construction company and realised a series of new buildings (1937-1943), and his work in the Bureau for Urban Planning and Regulation of Split (URBS), which under his governing became the Dalmatian Urban Planning Bureau (1949-1970). During this time, in addition to managing an expanding bureau, Pervan participated in several architectural and urban planning competitions, and created urban plans and regulatory plans for the renovation of town areas; a notable example is the revitalisation of the old town centre of Primošten. In addition to realised and unrealised projects for public administrative buildings, he designed several residential and leisure houses, and adapted buildings for various purposes.

Notable among the exhibited projects is a series of photographs of Pervan's early works, created while he was a student of the Academy for Fine Arts in Prague, which include photographs of scale models he made for his final exams. The last project, the Physical Education School, was created for his diploma thesis in 1934, as part of the task of adapting Sustipan, with its old cemetery, to a future sports centre for Split. Also of interest are documents relating to his family home in Split built in 1936, influenced by Prague and an example of purity, minimalism and functionalism. The Dubrovnik years are presented by photographs of realised buildings – the Deutsch House, Vierde House and Mladinov House, designed by Pervan in collaboration with Tomislav A. Žuanić. These works show a regional influence on modernist forms. In his next, Split period, the business buildings are especially noteworthy: the Adriatic Shipyards Directorate in Split (1948-1949), built on raised terrain, brings to mind the architect's family home in Bačvice in its cubist form. The administrative building of the Assembly of the Municipality of Split (1949-1951) is situated, as part of the new regulatory plan, at the crossing of two roads that have played an important role in the creation of a new

city structure. In both examples, the simplicity of modernism manifests itself in pure cubic forms with a regular row of rectangular windows.

During the sixties and seventies he also designed a series of small-scale leisure homes, most of them based on his own leisure home in Postire on the island of Brač (1956). This one-storey house with a sloped roof, most of its exterior made of rustically shaped stone, with a balcony with a sea view along the full length of its facade, sets a type of house Pervan would continue building not only in Postire, but also in Primošten and on the islands of Hvar, Vis and Mljet.

Pervan's large-scale projects are represented by the revitalisation and reconstruction of the old city centre of Primošten, a task that started in 1971, on which Pervan collaborated with members of the Architectural Heritage Department of the Dalmatian Urban Planning Bureau. For a proper understanding of Budimir Pervan's opus, it is important to observe the harmony between large and small scale or, in other words, the successful connection between architecture and urban planning. Professor Neven Šegvić made the same point when he wrote the following words about Pervan's opus in 1992: «But there is something that is of substantial importance: that Pervan stood for the synchronicity between architecture and urban planning, and this is where the vivid core of the Prague School manifested itself.»

↗
Budimir Pervan sa
suprugom Majom, 1970-ih

IMPRESUM

NAKLADNIK

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Hrvatski muzej arhitekture

ZA NAKLADNIKA

Akademik Dario Vretenar, glavni tajnik

ODGOVORNI UREDNIK

Akademik Andrija Mutnjaković,
voditelj Hrvatskog muzeja arhitekture

EDICIJA

Studije

MUZEJSKI ODBOR

akademik Branko Kincel
akademik Andrija Mutnjaković
akademik Velimir Neidhardt

GLAVNI UREDNIK

doc. dr. sc. Borka Bobovec

RECENZENTI

akademik Andrija Mutnjaković
prof. dr. sc. Bojana Bojanić Obad Šćitaroci

AUTORI

akademik Andrija Mutnjaković
akademik Dinko Kovačić
akademik Tonko Maroević
prof. emeritus dr. sc. Ivan Šimunović
prof. dr. sc. Robert Plejić
doc. dr. sc. Borka Bobovec
dr. sc. Iva Ceraj
Antun Šatara
Maja Kućan
Mateja Moser
Laura Narandža

LEKTURA

Biserka Sinković

PRIJEVOD NA ENGLISKI

Maja Kućan

DIZAJN I PRIJELOM

dr. sc. Iva Ceraj
Nina Ivanović

TISAK

Tiskara Zelina d.d.

NAKLADA

300 primjeraka

ISBN 978-953-347-252-2

CIP zapis je dostupan u računalnome
katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice
u Zagrebu pod brojem 001019769.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Hrvatski muzej arhitekture
Ivana Gorana Kovačića 37, 10000 Zagreb
Hrvatska
www.hazu.hr
hmamuzej@hazu.hr

Zagreb, 2019.

